

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrī mēlpattūr nārāyaṇabhaṭṭatiri viracitam
॥ śrīmannārāyaṇīyam ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

viṣayasūcī

1	<i>prathamam daśakam</i>	7
2	<i>dvitīyam daśakam</i>	11
3	<i>ṭṛtīyam daśakam</i>	15
4	<i>caturtham daśakam</i>	17
5	<i>pañcamam daśakam</i>	20
6	<i>ṣaṣṭham daśakam</i>	24
7	<i>saptamam daśakam</i>	26
8	<i>aṣṭamam daśakam</i>	30
9	<i>navamam daśakam</i>	33
10	<i>daśamam daśakam</i>	35
11	<i>ēkādaśam daśakam</i>	37
12	<i>dvādaśam daśakam</i>	39
13	<i>trayōdaśam daśakam</i>	41
14	<i>caturdaśam daśakam</i>	43
15	<i>pañcadaśam daśakam</i>	45
16	<i>ṣōdaśam daśakam</i>	47
17	<i>saptadaśam daśakam</i>	49
18	<i>aṣṭādaśam daśakam</i>	52
19	<i>ēkōnaviṃśam daśakam</i>	54

20	<i>viṃśaṃ daśakam</i>	56
21	<i>ēkaviṃśaṃ daśakam</i>	58
22	<i>dvāviṃśaṃ daśakam</i>	61
23	<i>trayōviṃśaṃ daśakam</i>	64
24	<i>caturviṃśaṃ daśakam</i>	67
25	<i>pañcaviṃśaṃ daśakam</i>	69
26	<i>ṣaḍviṃśaṃ daśakam</i>	73
27	<i>saptaviṃśaṃ daśakam</i>	75
28	<i>aṣṭaviṃśaṃ daśakam</i>	78
29	<i>ēkōnatrīṃśaṃ daśakam</i>	80
30	<i>trīṃśaṃ daśakam</i>	82
31	<i>ēkatrīṃśaṃ daśakam</i>	84
32	<i>dvātrīṃśaṃ daśakam</i>	88
33	<i>trayastrīṃśaṃ daśakam</i>	90
34	<i>catustrīṃśaṃ daśakam</i>	92
35	<i>pañcatrīṃśaṃ daśakam</i>	96
36	<i>ṣaṭtrīṃśaṃ daśakam</i>	100
37	<i>saptatrīṃśaṃ daśakam</i>	104
38	<i>aṣṭatrīṃśaṃ daśakam</i>	108
39	<i>ēkōnacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	110

40	<i>catvāriṃśaṃ daśakam</i>	112
41	<i>ēkacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	114
42	<i>dvicacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	116
43	<i>tricatvāriṃśaṃ daśakam</i>	119
44	<i>catuścatvāriṃśaṃ daśakam</i>	121
45	<i>pañcacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	123
46	<i>ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam</i>	126
47	<i>saptacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	128
48	<i>aṣṭacatvāriṃśaṃ daśakam</i>	130
49	<i>ēkōnapañcāśaṃ daśakam</i>	132
50	<i>pañcāśaṃ daśakam</i>	134
51	<i>ēkapañcāśaṃ daśakam</i>	137
52	<i>dvipañcāśaṃ daśakam</i>	139
53	<i>tripañcāśaṃ daśakam</i>	141
54	<i>catuḥpañcāśaṃ daśakam</i>	143
55	<i>pañcapañcāśaṃ daśakam</i>	145
56	<i>ṣaṭpañcāśaṃ daśakam</i>	147
57	<i>saptapañcāśaṃ daśakam</i>	149
58	<i>aṣṭapañcāśaṃ daśakam</i>	152
59	<i>ēkōnaṣaṣṭitamam daśakam</i>	154

60	<i>śaṣṭitamam daśakam</i>	156
61	<i>ēkaśaṣṭitamam daśakam</i>	159
62	<i>dviśaṣṭitamam daśakam</i>	161
63	<i>triśaṣṭitamam daśakam</i>	163
64	<i>catuśśaṣṭitamam daśakam</i>	165
65	<i>pañcaśaṣṭitamam daśakam</i>	167
66	<i>ṣaṭśaṣṭitamam daśakam</i>	169
67	<i>saptaśaṣṭitamam daśakam</i>	171
68	<i>aṣṭaśaṣṭitamam daśakam</i>	173
69	<i>ēkōnasaptatitamam daśakam</i>	175
70	<i>saptatitamam daśakam</i>	179
71	<i>ēkasaptatitamam daśakam</i>	182
72	<i>dvisaptatitamam daśakam</i>	184
73	<i>trisaptatitamam daśakam</i>	187
74	<i>catussaptatitamam daśakam</i>	189
75	<i>pañcasaptatitamam daśakam</i>	193
76	<i>ṣaṭsapatitamam daśakam</i>	197
77	<i>saptasaptatitamam daśakam</i>	200
78	<i>aṣṭasaptatitamam daśakam</i>	203
79	<i>ēkōnāśītitamam daśakam</i>	205

80	<i>aśītitamaṃ daśakam</i>	208
81	<i>ēkāśītitamaṃ daśakam</i>	211
82	<i>dvyaśītitamaṃ daśakam</i>	214
83	<i>tryaśītitamaṃ daśakam</i>	217
84	<i>caturaśītitamaṃ daśakam</i>	220
85	<i>pañcāśītitamaṃ daśakam</i>	223
86	<i>ṣaḍaśītitamaṃ daśakam</i>	226
87	<i>saptāśītitamaṃ daśakam</i>	230
88	<i>aṣṭāśītitamaṃ daśakam</i>	232
89	<i>ēkōnavatitamaṃ daśakam</i>	236
90	<i>navatitamaṃ daśakam</i>	239
91	<i>ēkanavatitamaṃ daśakam</i>	242
92	<i>dvīnavatitamaṃ daśakam</i>	246
93	<i>trīnavatitamaṃ daśakam</i>	250
94	<i>caturnavatitamaṃ daśakam</i>	254
95	<i>pañcanavatitamaṃ daśakam</i>	258
96	<i>ṣaṇṇavatitamaṃ daśakam</i>	262
97	<i>saptanavatitamaṃ daśakam</i>	266
98	<i>aṣṭanavatitamaṃ daśakam</i>	270
99	<i>ēkōnaśatatamaṃ daśakam</i>	274

100	<i>śatatamaṃ daśakam</i>	278
------------	--------------------------------	------------

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē prathamam daśakam ॥

bhagavanmahimānuvarṇanam

sāndrānandāvabōdhātmakamanupamitaṁ

kāladēśāvadhibhyāṁ

nirmuktaṁ nityamuktaṁ nigamaśatasaha -

srēṇa nirbhāsyamānam |

aspaṣṭam drṣṭamātrē punarurupuruṣā -

rthātmakam brahma tattvaṁ

tattāvadbhāti sākṣādgurupavanapurē

hanta bhāgyaṁ janānām || 1.1 ||

1

ēvaṁ durlabhyavastunyapi sulabhatayā

hastalabdhē yadanyat

tanvā vācā dhiyā vā bhajati bata janaḥ

kṣudrataiva sphuṭēyam |

ētē tāvadvayaṁ tu sthīrataramanasā

viśvapīḍāpahatyai

niśśēṣātmānamēnam gurupavanapurā -

dhīsamēvāśrayāmaḥ || 1.2 ||

2

sattvaṁ yattat parābhyāmaparīkalanatō

nirmalaṁ tēna tāvat

bhūtairbhūtēndriyaistē vapuriti bahuśaḥ

śrūyatē vyāsavākyam |
tat svacchatvādyadacchāditaparasukhaci -
dgarbhanirbhāsarūpaṃ
tasmin dhanyā ramantē śrutimatimadhurē
sugrahē vigrahē tē || 1.3 ||

3

niṣkampē nityapūrṇē niravadhiparamā -
nandapīyūṣarūpē
nirlīnānēkamuktāvalisubhagatamē
nirmalabrahmasindhau |
kallōlōllāsatulyaṃ khalu vimalataraṃ
sattvamāhustadātmā
kasmānnō niṣkalastvaṃ sakala iti vaca -
stvatkalāsvēva bhūman || 1.4 ||

4

nirvyāpārō'pi niṣkāraṇamaja bhajasē
yatkriyāmīkṣaṇākhyāṃ
tēnaivōdēti līnā prakṛtirasati ka -
lpā'pi kalpādikālē |
tasyāssaṃśuddhamamśaṃ kamapi tamatirō -
dhāyakaṃ sattvarūpaṃ
sa tvaṃ dhṛtvā dadhāsi svamahimavibhavā -
kuṇṭha vaikuṇṭha rūpaṃ || 1.5 ||

5

tattē pratyagradhārādharalalitakalā -
yāvalikēlikāraṃ
lāvaṇyasyaikasāraṃ sukṛti jana dṛśāṃ
pūrṇapuṇyāvatāraṃ |

lakṣmīniśśaṅkalīlānilayanamamṛta -

syandasandōhamantaḥ

siñcat sañcintakānām vapuranukalayē

mārutāgāranātha || 1.6 ||

6

kaṣṭā tē sṛṣṭicēṣṭā bahutarabhavakhē -

dāvahā jīvabhājā -

mityēvaṃ pūrvamālōcitamajita mayā

naivamadyābhijānē |

nō cējīvāḥ katham vā madhurataramidaṃ

tvadvapuścidrasārdraṃ

nētraiḥ śrōtraīśca pītvā paramarasasudhā -

mbhōdhipūrē ramēran || 1.7 ||

7

namrāṇām sannidhattē satatamapi pura -

stairanabhyarthitāna -

pyarthān kāmānajasraṃ vitarati paramā -

nandasāndrām gatiṃ ca |

itthaṃ niśśēṣalabhyō niravadhika phalaḥ

pārijātō harē tvam

kṣudraṃ taṃ śakravāṭīdrumamabhilaṣati

vyarthamarthivrajō'yam || 1.8 ||

8

kāruṇyātkāmamanyaṃ dadati khalu parē

svātmadastvaṃ viśēṣā -

daiśvaryādīśatē'nyē jagati parajanē

svātmanō'pīśvarastvam |

tvayyuccairāramanti pratipadamadhurē

cētanāḥ sphītabhāgyā -
stvam cā'tmārāma ēvētyatula guṇagaṇā -
dhāra śaurē namastē || 1.9 ||

9

aiśvaryaṁ śaṅkarādīśvaraviniyamaṁ
viśvatējōharāṇām
tējassaṁhāri vīryaṁ vimalamapi yaśō
nisprḥaiścōpagītam |
aṅgāsaṅgā sadā śrīrakhilavidasi na
kvāpi tē saṅgavārtā
tadvātāgāravāsin murahara bhagava -
cchabdamukhyāśrayō'si || 1.10 ||

10

|| iti śrīmannārāyaṇīyē prathamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvitīyaṃ daśakam ॥

bhagavadrūpavarṇanam

sūryaspardhikirīṭamūrdhvatilaka -

prōdbhāsiphālāntaram

kāruṇyākulanētramārdrahasitō -

llāsaṃ sunāsāpuṭam |

gaṇḍōdyanmakarābhakuṇḍalayugaṃ

kaṇṭhōjjvalatkaustubhaṃ

tvadrūpaṃ vanamālyahārapaṭala -

śrīvatsadīpraṃ bhajē ॥ 2.1 ॥

11

kēyūrāṅgadakaṇkaṇōttamamahā -

ratnāṅgulīyāṅkita -

śrīmadbāhucatuṣkasaṅgatagadā -

śaṅkhāripaṅkēruhām |

kāñcit kāñcanakāñcilāñchitalasa -

tpītāambarālambinī -

mālambē vimalāmbujadyutipadāṃ

mūrtiṃ tavārticchidaṃ ॥ 2.2 ॥

12

yattrailōkyamahīyasō'pi mahitaṃ

sammōhanaṃ mōhanāt

kāntaṃ kāntinidhānatō'pi madhuraṃ

mādhuryadhuryādapi |

saundaryōttaratō'pi sundarataraṃ

tvadrūpamāścaryatō -

'pyāścaryaṃ bhuvanē na kasya kutukaṃ

puṣṇāti viṣṇō vibhō || 2.3 ||

13

tattādrīmadhurātmakaṃ tava vapu -

ssamprāpya sampanmayī

sā dēvī paramōtsukā cirataraṃ

nāstē svabhaktēṣvapi |

tēnāsyā bata kaṣṭamacyuta vibhō

tvadrūpamānōjñaka -

prēmasthairyamayādacāpalabalā -

ccāpalyavārtōdabhūt || 2.4 ||

14

lakṣmīstāvakarāmaṇīyakahṛtai -

vēyaṃ parēṣvasthirē -

tyasminnanyadapi pramāṇamadhunā

vakṣyāmi lakṣmīpatē |

yē tvaddhyānaguṇānukīrtanarasā -

saktā hi bhaktā janā -

stēṣvēṣā vasati sthiraiva dayita -

prastāvadattādarā || 2.5 ||

15

ēvambhūtamanōjñatānavasudhā -

niṣyandasandōhanaṃ

tvadrūpaṃ paracidrasāyanamayam

cētōharaṃ śṛṇvatām |

sadyaḥ prērayatē matiṃ madayatē

rōmāñcayatyaṅgakaṃ
vyāsiñcatyapi śītabāṣpavisarai -
rānandamūrcchōdbhavaiḥ || 2.6 ||

16

ēvambhūtatayā hi bhaktyabhihitō
yōgaḥ sa yōgadvayāt
karmajñānamayādbhṛśōttamatarō
yōgīśvarairgīyatē |
saundaryaikarasātmakē tvayi khalu
prēmaprakarṣātmikā
bhaktirniśramamēva viśvapuruṣai -
rlabhyā ramāvallabha || 2.7 ||

17

niškāmaṃ niyatasvadharmacaraṇaṃ
yat karmayōgābhidhaṃ
taddūrētyaphalaṃ yadaupaniṣada -
jñānōpalabhyaṃ punaḥ |
tattvavyaktatayā sudurgamataraṃ
cittasya tasmādvibhō
tvatprēmātmakabhaktirēva satataṃ
svādīyasī śrēyasī || 2.8 ||

18

atyāyāsakarāṇi karmaṇaḥ -
nyācarya nīryanmalā
bōdhē bhaktipathē'thavā'pyucitatā -
māyānti kiṃ tāvatā |
kliṣṭvā tarkapathē paraṃ tava vapu -
rbrahmākhyamanyē puna -

*ścittārdratvamṛtē vicintya bahubhiḥ
sidhyanti janmāntaraiḥ || 2.9 ||*

19

*tvadbhaktistu kathārasāmṛtajharī -
nirmajjanēna svayaṃ
siddhyantī vimalaprabōdhapadavī -
maklēśatastanvatī |
sadyaḥ siddhikarī jayatyayi vibhō
saivāstu mē tvatpada -
prēmaprauḍhirasārdratā drutataram
vātālayādhīśvara || 2.10 ||*

20

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvitīyaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tṛtīyaṃ daśakam ॥

bhaktasvarūpavarṇanaṃ bhaktiprārthanā ca

paṭhantō nāmāni pramadabharasindhau nipatitāḥ

smarantō rūpaṃ tē varada kathayantō guṇakathāḥ |

carantō yē bhaktāstvayi khalu ramantē paramamū -

naḥaṃ dhanyānmanyē samadhigatasarvābhilaṣitān || 3.1 ||

21

gadakliṣṭaṃ kaṣṭaṃ tava caraṇasēvārasabharē -

’pyanāsaktaṃ cittam bhavati bata viṣṇō kuru dayām |

bhavatpādāmbhōjasmaraṇarasikō nāmanivahā -

naḥaṃ gāyaṃ gāyaṃ kuhacana vivatsyāmi vijanē || 3.2 ||

22

kṛpā tē jātā cēt kimiva nahi labhyaṃ tanubhṛtām

madīyāklēśaughapraśamanadaśā nāma kiyatī |

na kē kē lōkē’sminnaniśamayi śōkābhirahitā

bhavadbhaktā muktāḥ sukhagatimasaktā vidadhatē || 3.3 ||

23

muniṣṭhā rūḍhā jagati khalu gūḍhātmagatayō

bhavatpādāmbhōjasmaraṇavirujō nāradamukhāḥ |

carantīśa svairam satataparinirbhātaparaci -

tsadānandādvaitaprasaraparimagnāḥ kimaparam || 3.4 ||

24

bhavadbhaktiḥ sphītā bhavatu mama saiva praśamayē -

daśēśāklēśaugham na khalu hṛdi sandēhakaṇikā |

- na cēdvīāsasyōktistava ca vacanaṃ naigamavacō
bhavēnmithyā rathyāpuruṣavacanaprāyamakhilam || 3.5 || 25
- bhavadbhaktistāvatpramukhamadhurā tvadguṇarasāt
kimapyārūḍhā cēdakhilaparitāpaprāśamanī |
punaścāntē svāntē vimalaparibōdhōdayamila -
nmahānandādvaitaṃ diśati kimataḥ prārthyamaparam || 3.6 || 26
- vidhūya klēśān mē kuru caraṇayugmaṃ dhṛtarasaṃ
bhavatkṣētraprāptau karamapi ca tē pūjanavidhau |
bhavanmūrtyālōkē nayanamatha tē pādatulasī -
parighrāṇē ghrāṇaṃ śravaṇamapi tē cārucaritē || 3.7 || 27
- prabhūtādhivyādhiprasabhacalitē māmakahṛdi
tvadīyaṃ tadrūpaṃ paramasukhacidrūpamudiyāt |
udañcadrōmāñcō galitabahuharṣāśrunivahō
yathā vismaryāsaṃ durupaśamapīḍāparibhavān || 3.8 || 28
- marudgēhādhīśa tvayi khalu parāñcō'pi sukhinō
bhavatsnēhī sō'haṃ subahu paritapyē ca kimidam |
akīrtistē mā bhūdvarada gadabhāraṃ praśamayan
bhavadbhaktōttaṃsaṃ jhaṭiti kuru māṃ kaṃsadamana || 3.9 || 29
- kimuktairbhūyōbbhistava hi karuṇā yāvadudiyā -
dahaṃ tāvaddēva prahitavividhārtapralapitaḥ |
puraḥ kṛptē pādē varada tava nēṣyāmi divasān
yathāśakti vyaktaṃ natinutiniṣēvā viracayan || 3.10 || 30

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tṛtīyaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturthaṃ daśakam ॥

aṣṭāṅgayōgavarṇanaṃ yōgasiddhivarṇanaṃ ca

kalyatāṃ mama kuruṣva tāvatīm

kalyatē bhavadupāśanaṃ yayā |

spaṣṭamaṣṭavidhayōgacaryayā

puṣṭayāśu tava tuṣṭimāpnuyām || 4.1 ||

31

brahmacaryadr̥ḍhatādibhīryamai -

rāplavādinīyamaiśca pāvitāḥ |

kurmahē dr̥ḍhamamī sukhāśanaṃ

paṅkajādyamapi vā bhavatparāḥ || 4.2 ||

32

tāramantaranucintya santataṃ

prāṇavāyūmabhiyamya nirmalāḥ |

indriyāṇi viṣayādathāpahṛ -

tyāsmahē bhavadupāśanōnmukhāḥ || 4.3 ||

33

asphuṭē vapuṣi tē prayatnatō

dhārayēma dhiṣaṇāṃ muhurmuḥuḥ |

tēna bhaktirasamantarārdratā -

mudvahēma bhavadaṅghricintakāḥ || 4.4 ||

34

visphuṭāvayavabhēdasundaraṃ

tvadvapussuciraśīlanāvaśāt |

<i>aśramaṃ manasi cintayāmahē</i>	
<i>dhyānayōganiratāstvadāśrayāḥ 4.5 </i>	35
<i>dhyāyatāṃ sakalamūrtimīdṛśī -</i>	
<i>munmiṣanmadhuratāhṛtātmanām </i>	
<i>sāndramōdarasarūpamāntaram</i>	
<i>brahmarūpamayi tē'vabhāsatē 4.6 </i>	36
<i>tatsamāsvadanarūpiṇīm sthitiṃ</i>	
<i>tvatsamādhimayi viśvanāyaka </i>	
<i>āśritāḥ punarataḥ paricyutā -</i>	
<i>vārabhēmahi ca dhāraṇādikam 4.7 </i>	37
<i>itthamabhyasananirbharōllasa -</i>	
<i>ttvatparātmasukhakalpitōtsavāḥ </i>	
<i>muktabhaktakulamaulitāṃ gatāḥ</i>	
<i>sañcarēma śukanāradādivat 4.8 </i>	38
<i>tvatsamādhivijayē tu yaḥ puna -</i>	
<i>rmaṅkṣu mōkṣarasikaḥ kramēṇa vā </i>	
<i>yōgavaśyamanilaṃ ṣaḍāśrayai -</i>	
<i>runnayatyaḥ suṣumnayā śanaiḥ 4.9 </i>	39
<i>liṅgadēhamapi saṃtyajannathō</i>	
<i>līyatē tvayi parē nirāgrahaḥ </i>	
<i>ūrdhvalōkakutukī tu mūrdhataḥ</i>	
<i>sārdhamēva karaṇairnirīyatē 4.10 </i>	40
<i>agnivāsaravalarkṣapakṣagai -</i>	
<i>ruttarāyaṇajuṣā ca daivataiḥ </i>	

prāpitō ravipadaṃ bhavatparō

mōdavān dhruvapadāntamīyatē || 4.11 ||

41

āsthitō'tha maharālayē yadā

śēṣavaktradhanōṣmaṇārdyatē |

īyatē bhavadupāśrayastadā

vēdhasaḥ padamataḥ puraiva vā || 4.12 ||

42

tatra vā tava padē'thavā vasan

prākṛtapralaya ēti muktatām |

svēcchayā khalu purā vimucyatē

saṃvibhidya jagadaṇḍamōjasā || 4.13 ||

43

tasya ca kṣitipayōmahō'nila -

dyōmahatprakṛtisaptakāvṛtīḥ |

tattadātmakatayā viśan sukhī

yāti tē padamanāvṛtaṃ vibhō || 4.14 ||

44

arcirādigatimīdṛśīṃ vrajan

vicyutiṃ na bhajatē jagatpatē |

saccidātmaka bhavadguṇodayā -

nuccarantamanilēśa pāhi mām || 4.15 ||

45

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturthaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcamam daśakam ॥

virāṭ puruṣōtpattiprakāravarnanam

vyaktāvyaktamidaṃ na kiñcidabhava -

tprākprākṛtaprakṣayē

māyāyām guṇasāmyaruddhavikṛtau

tvayyāgatāyām layam |

nō mṛtyuśca tadā'mṛtaṃ ca samabhū -

nnāhnō na rātrēḥ sthitiḥ

tatraikastvamaśiṣyathāḥ kila parā -

nandaparakāśātmanā ॥ 5.1 ॥

46

kālaḥ karmaguṇāśca jīvanivahā

viśvaṃ ca kāryaṃ vibhō

cillīlāratimēyuṣi tvayi tadā

nīrlīnatāmāyayuh |

tēṣāṃ naiva vadantyasattvamayi bhōḥ

śaktyātmanā tiṣṭhatām

nō cēt kiṃ gaganaprasūnasadrśām

bhūyō bhavētsaṃbhavaḥ ॥ 5.2 ॥

47

ēvaṃ ca dviparārdhakālavigatā

vīkṣāṃ sisṛkṣātmikām

bibhrāṇē tvayi cukṣubhē tribhuvanī -

bhāvāya māyā svayam |
māyātaḥ khalu kālaśaktirakhilā -
dr̥ṣṭaṃ svabhāvō'pi ca
prādurbhūya guṇānvikāsyā vidadhu -
stasyāssahāyakriyām || 5.3 ||

48

māyāsannihitō'praviṣṭavapuṣā
sākṣīti gītō bhavān
bhēdaistāṃ pratibiṃbatō viviśivān
jīvō'pi naivāparaḥ |
kālādipratibōdhitā'tha bhavatā
sañcōditā ca svayaṃ
māyā sā khalu buddhitattvamasṛja -
dyō'sau mahānucyatē || 5.4 ||

49

tatrāsau triguṇātmakō'pi ca mahān
sattvapradhānaḥ svayaṃ
jīvē'smin khalu nirvikalpamahami -
tyudbōdhaniṣpādakaḥ |
cakrē'smin savikalpabōdhakamaha -
ntattvaṃ mahān khalvasau
sampuṣṭaṃ triguṇaistamō'tibahulaṃ
viṣṇō bhavatprēraṇāt || 5.5 ||

50

sō'haṃ ca triguṇakramāt trividhatā -
māsādyā vaikārikō
bhūyastaijasatāmasāviti bhava -
nnādyēna sattvātmanā |

dēvānindriyamāninō'kṛta diśā -
vātārkapāśyaśvinō
vahnīndrācyutamitrakān vidhuvidhi -
śrīrudraśārīrakān || 5.6 ||

51

bhūman mānasabuddhyahaṅkṛtimila -
ccittākhyavṛtṭyanvitam
taccāntaḥkaraṇam vibhō tava balāt
sattvāṃśa ēvāsṛjat |
jātastaijasatō daśēndriyagaṇa -
stattāmasāṃśātpuna -
stanmātram nabhasō marutpurapatē
śabdō'jani tvadbalāt || 5.7 ||

52

śabdādvyoṃa tataḥ sasarjitha vibhō
sparśam tatō mārutam
tasmādrūpamatō mahō'tha ca rasam
tōyam ca gandham mahīm |
ēvam mādharma pūrvapūrvakalanā -
dādyādyadharmānvitam
bhūtagrāmamimam tvamēva bhagavan
prākāśayastāmasāt || 5.8 ||

53

ētē bhūtagaṇāstathēndriyagaṇā
dēvāśca jātāḥ pṛthaṅ -
nō śēkurbhuvanāṇḍanīrmitividhau
dēvairamībhīstadā |
tvam nānāvidhasūktibhirnutagaṇa -

*stattvānyamūnyāviśam -
ścēṣṭāśaktimudīrya tāni ghaṭayan
hairaṇyamaṇḍam vyadhāḥ || 5.9 ||*

54

*aṇḍam tatkhalu pūrvasṛṣṭasalilē -
'tiṣṭhat sahasram samāḥ
nirbhindannakṛthāścaturdaśajaga -
drūpaṃ virāḍāhvayam |
sāhasraiḥ karapādamūrdhanivahai -
rniśśēṣajīvātmakō
nirbhātō'si marutpurādhipa sa māṃ
trāyasva sarvāmayāt || 5.10 ||*

55

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭhaṃ daśakam ॥

virāḍdēhasya jagadātmatvavarṇanam

ēvaṃ caturdaśajaganmayatāṃ gatasya

pātālamīśa tava pādatalaṃ vadanti |

pādōrdhavadēśamapi dēva rasātalaṃ tē

gulphadvayaṃ khalu mahātalamadbhutātman ॥ 6.1 ॥

56

jaṅghē talātalamathō sutalaṃ ca jānū

kiñcōrubhāgayugalaṃ vitalātalē dvē |

kṣōṇīṭalaṃ jaghanamambaramaṅga nābhi -

rvakṣaśca śakranilayastava cakrapāṇē ॥ 6.2 ॥

57

grīvā mahastava mukhaṃ ca janastapastu

phālaṃ śirastava samastamayasya satyam |

ēvaṃ jaganmayatanō jagadāśritaira -

pyanyairnibaddhavapuṣē bhagavan namastē ॥ 6.3 ॥

58

tvadbrahmarandhrapadamīśvara viśvakanda

chandāṃsi kēśava ghanāstava kēśapāsāḥ |

ullāsi cilliyugalaṃ druhiṇasya gēhaṃ

pakṣmāṇi rātridivasau savitā ca nētrē ॥ 6.4 ॥

59

niśśēṣaviśvaracanā ca kaṭākṣamōkṣaḥ

karṇau diśō'sviyugalaṃ tava nāsikē dvē |

lōbhatrapē ca bhagavannadharōttarōṣṭhau
tārāgaṇāśca daśanāḥ śamanaśca daṃṣṭrā || 6.5 || 60

māyā vilāsaḥasitaṃ śvasitaṃ samīrō
jihvā jalaṃ vacanamīśa śakuntapaṅktiḥ |
siddhādayassvaragaṇā mukharandhramagni -
rdēvā bhujāḥ stanayugaṃ tava dharmadēvaḥ || 6.6 || 61

prṣṭhaṃ tvadharma iha dēva manassudhāṃśu -
ravyaktamēva hṛdayāmbujamambujākṣa |
kukṣissamudranivahā vasaṇaṃ tu sandhyē
śēphaḥ prajāpatirasau vṛṣaṇau ca mitraḥ || 6.7 || 62

śrōṇīsthalaṃ mṛgagaṇāḥ padayōrnakhāstē
hastyuṣṭrasaindhavamukhā gamanaṃ tu kālāḥ |
viprādivarṇabhavanaṃ vadanābjabāhu -
cārūruyugmacaraṇaṃ karuṇāmbudhē tē || 6.8 || 63

saṃsārakramayi cakradhara kriyāstē
vīryaṃ mahāsuragaṇō'sthikulāni śailāḥ |
nāḍyassaritsamudayastaravaśca rōma
jīyādidam vapuranīrvacanīyamīśa || 6.9 || 64

īdṛgjaganmayavapustava karmabhājāṃ
karmāvasānasamayē smaraṇīyamāhuḥ |
tasyāntarātmavapuṣē vimalātmanē tē
vātālayādhipa namō'stu nirundhi rōgān || 6.10 || 65

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭhaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptamaṁ daśakam ॥

hiranyagarbhōtpattivārṇanam,

hiranyagarbhatapaścaraṇavarṇanam,

vaikuṇṭhasvarūpavarṇanam,

bhagavatsvarūpasākṣātkāravarṇanam,

bhagavadanugrahavarṇanam ca

ēvaṁ dēva caturdaśātmakajaga -

drūpēṇa jātaḥ puna -

stasyōrdhvaṁ khalu satyalōkanilayē

jātō'si dhātā svayam |

yaṁ śaṁsanti hiranyagarbhamakhila -

trailōkyajīvātmakam

yō'bhūt sphītarajōvikāravikasa -

nnānāsisṛkṣārasaḥ ॥ 7.1 ॥

66

sō'yaṁ viśvavisargadatta hṛdayaḥ

sampaśyamānassvayaṁ

bōdham khalvanavāpya viśvaviśayaṁ

cintākulastasthivān |

tāvattvaṁ jagatāṁ patē tapatapē -

tyēvaṁ hi vaihāyasīm

vāṇīmēnamaśīśravaḥ śrutisukhām

kurvaṁstapaḥprēraṇām ॥ 7.2 ॥

67

kō'sau māmavadat pumāniti jalā -
pūrṇē jaganmaṇḍalē
dikṣūdvīkṣya kimapyānīkṣitavatā
vākyārthamutpaśyatā |
divyaṃ varṣasahasramāttatapasā
tēna tvamārādhita -
stasmai darśitavānasi svanilayaṃ
vaikuṇṭhamēkādbhutam || 7.3 ||

68

māyā yatra kadāpi nō vikurutē
bhātē jagadbhyō bahiḥ
śōkākṛōdhavimōhasādhvasamukhā
bhāvāstu dūraṃ gatāḥ |
sāndrānandajharī ca yatra parama -
jyōtiḥ prakāśātmakē
tattē dhāma vibhāvitam vijayatē
vaikuṇṭharūpaṃ vibhō || 7.4 ||

69

yasminnāma caturbhujā harimaṇi -
śyāmāvadātaviṣō
nānābhūṣaṇaratnadīpitadiśō
rājadvimānālayāḥ |
bhaktiprāptatathāvidhōnnatapadā
dīvyanti divyā janā -
stattē dhāma nirastasarvaśamalaṃ
vaikuṇṭharūpaṃ jayēt || 7.5 ||

70

nānādivyavadhūjanairabhivṛtā
vidyullatātulyayā
viśvōnmādanahr̥dyagātralatayā
vidyōtitāśāntarā |
tvatpādāmbujasaurabhaikakutukā -
llakṣmīḥ svayaṃ lakṣyatē
yasmin vismayanīya divya vibhavaṃ
tattē padaṃ dēhi mē || 7.6 ||

71

tatraivaṃ pratidarśitē nijapadē
ratnāsanādhyāsitaṃ
bhāsvatkōṭīlasatkirīṭakāṭakā -
dyākalpadīprākṛti |
śrīvatsāṅkitamāttakaustubhamaṇi -
cchāyāruṇaṃ kāraṇaṃ
viśvēśāṃ tava rūpamaikṣata vidhi -
stattē vibhō bhātu mē || 7.7 ||

72

kālāmbhōdakalāyakōmalaruci -
cakrēṇa cakraṃ diśā -
māvṛṇvānamudāramandahasita -
syandaprasannānanam |
rājatkambugadāripañkajadhara -
śrīmadbhujāmaṇḍalaṃ
sraṣṭustuṣṭikaraṃ vapustava vibhō
madrōgamudvāsayēt || 7.8 ||

73

dr̥ṣṭvā sambhṛtasambhramaḥ kamalabhū -
stvat pādapāthōruhē
harṣāvēśavaśamvadō nipatitaḥ
prītyā kṛtārthībhavan |
jānāsyēva manīṣitaṃ mama vibhō
jñānaṃ tadāpādaya
dvaitādvaitabhavatsvarūpaparami -
tyācaṣṭa taṃ tvāṃ bhajē || 7.9 ||

74

ātāmrē caraṇē vinamramatha taṃ
hastēna hastē spr̥śan
bōdhastē bhavitā na sargavidhibhi -
rbandhō'pi sañjāyatē |
ityābhāṣya giram pratōṣya nitarāṃ
taccittagūḍhaḥ svayaṃ
sr̥ṣṭau taṃ samudairayaḥ sa bhagava -
nnullāsayōllāghatām || 7.10 ||

75

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭamaṃ daśakam ॥

pralayavarṇanaṃ, jagatsṛṣṭiprakāravarṇanaṃ ca

ēvaṃ tāvat prākṛtaprakṣayāntē

brāhmē kalpē hyādimē labdhajanmā |

brahmā bhūyastvatta ēvāpya vēdān

sṛṣṭiṃ cakrē pūrvakalpōpamānām || 8.1 ||

76

sō'yaṃ caturyugasahasramitānyahāni

tāvanmitāśca rajanīrbahuśō nināya |

nidrātyasau tvayi nilīya samaṃ svasṛṣṭai -

rnaimittikapralayamāhuratō'sya rātrim || 8.2 ||

77

asmādrśāṃ punaraharmukhakṛtyatulyāṃ

sṛṣṭiṃ karōtyanudināṃ sa bhavatprasādāt |

prāgbrāhmakalpajanuṣāṃ ca parāyuṣāṃ tu

suptaprabōdhanasamāsti tadā'pi sṛṣṭiḥ || 8.3 ||

78

pañcāśadabdamadhunā svavayōrdharūpa -

mēkaṃ parārdhamativṛtya hi vartatē'sau |

tatrāntyarātrījanitān kathayāmi bhūman

paścāddināvatarāṇē ca bhavadvilāsān || 8.4 ||

79

dināvasānē'tha sarōjayōniḥ

suṣuptikāmastvayi sannililyē |

jaganti ca tvajjaṭharam samīyu -

stadēdamēkārṇavamāsa viśvam || 8.5 ||

80

tavaiva vēṣē phaṇirāji śēṣē

jalaikaśēṣē bhuvanē sma śēṣē |

ānandasāndrānubhavasvarūpaḥ

svayōganidrāparimudritātmā || 8.6 ||

81

kālākhyasaktiṃ pralayāvasānē

prabōdhayētyādiśatā kilādau |

tvayā prasuptaṃ parisuptasakti -

vrajēna tatrākhilajīvadhāmnā || 8.7 ||

82

caturyugāṇāṃ ca sahasramēvaṃ

tvayi prasuptē punaradvitīyē |

kālākhyasaktiḥ prathamaprabuddhā

prābōdhayattvāṃ kila viśvanātha || 8.8 ||

83

vibudhya ca tvam jalagarbhaśāyin

vilōkya lōkānakhilān pralīnān |

tēṣvēva sūkṣmātmatayā nijāntaḥ -

sthitēṣu viśvēṣu dadātha dṛṣṭim || 8.9 ||

84

tatastvadyādayi nābhirandhrā -

dudañcitaṃ kiñcana divyapadmam |

nilīnaniśśēṣapadārthamālā -

saṅkṣēparūpaṃ mukulāyamānam || 8.10 ||

85

tadētadambhōruhakuḍmalaṃ tē

kalēbarāt tōyapathē prarūḍham |

bahirnirītaṃ paritaḥ sphuradbhiḥ

svadhāmabhirdhvāntamalaṃ nyakṛntat || 8.11 ||

86

samphullapatrē nitarāṃ vicitrē

tasmin bhavadvīryadhṛtē sarōjē |

sa padmajanmā vidhirāvirāsīt

svayamprabuddhākhilavēdarāśiḥ || 8.12 ||

87

asmin parātman nanu pādmakalpē

tvamitthamutthāpitapadmayōniḥ |

anantabhūmā mama rōgarāśiṃ

nirundhi vātālayavāsa viṣṇō || 8.13 ||

88

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē navamaṁ daśakam ॥

jagatsrṣṭiprakāravarnanam

sthitaḥ sa kamalōdbhavastava hi nābhīpaṅkēruḥē

kutasvididamambudhāvuditamityanālōkayan |

tadīkṣaṇakutūhalāt pratidiśaṁ vivṛttānana -

ścaturvadanatāmagādvikasadaṣṭadrṣṭyambujām || 9.1 ||

89

mahārṇavavighūrṇitaṁ kamalamēva tat kēvalaṁ

vilōkya tadupāśrayaṁ tava tanuṁ tu nālōkayan |

ka ēṣa kamalōdarē mahati nissahāyō hyahaṁ

kutaḥ svididamambujaṁ samajanīti cintāmagāt || 9.2 ||

90

amuṣya hi sarōruhaḥ kimapi kāraṇaṁ sambhavē -

diti sma kṛtaniścayassa khalu nālarandhrādhvanā |

svayōgabalaṁvidyayā samavarūḍhavan prauḍhadhī -

stvadīyamati mōhanaṁ na tu kalēbaram drṣṭavān || 9.3 ||

91

tatassakalanālikāvivaramārgagō mārgayan

prayasya śatavatsaraṁ kimapi naiva sandṛṣṭavān |

nivṛtya kamalōdarē sukhaniṣaṇṇa ēkāgradhīḥ

samādhībalamādadhē bhavadanugrahaikāgrahī || 9.4 ||

92

śatēna parivatsarairdrḍhasamādhībandhōllasat -

prabōdhaviśadīkṛtassa khalu padminī sambhavaḥ |

adṛṣṭacaramadbhutaṇ tava hi rūpamantardṛśā
vyacaṣṭa parituṣṭadhīrbhujagabhōgabhāgāśrayam || 9.5 || 93

kirīṭamakuṭōllasatkāṭakahāarakēyūrayuṇ -
maṇisphuritamēkhalam suparivītapītāmbaram |
kalāyakusumaprabhaṇ galatalōllasatkaustubhaṇ
vapustadayi bhāvayē kamalajanmanē darśitam || 9.6 || 94

śrutiprakaradarśitapracuravaibhava śrīpatē
harē jaya jaya prabhō padamupaiṣi diṣṭyā dṛśōḥ |
kuruṣva dhiyamāśu mē bhuvananīrmitau karmaṭhā -
miti druhiṇavarṇitasvagunaḥbhaṇhimā pāhi mām || 9.7 || 95

labhasva bhuvanatrāyīracanadakṣatāmākṣatām
grhāṇa madanugrahaṇ kuru tapaśca bhūyō vidhē |
bhavatvakhilasādhanī mayi ca bhaktiratyutkaṭē -
tyudīrya giramādadhā muditacētaṇ vēdhasam || 9.8 || 96

śataṇ kṛtatapāstatassa khalu divyaṇvatsarā -
navāpya ca tapōbalaṇ matibalaṇ ca pūrvādhikam |
udīkṣya kila kampitaṇ payasi paṇkajaṇ vāyunā
bhavadbalavijṛmbhitaḥ pavanapāthasī pītavān || 9.9 || 97

tavaiva kṛpayā punassarasiḥjēna tēnaiva saḥ
prakalpya bhuvanatrāyīṇ pravavṛtē prajānīrmitau |
tathāvidhakṛpābharō gurumarutpurādhīśvara
tvamāśu paripāhi mām gurudayōkṣitairīkṣitaiḥ || 9.10 || 98

|| iti śrīmannārāyaṇīyē navamaṇḍaśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē daśamaṃ daśakam ॥

sṛṣṭibhēdavarṇanam

vaikuṇṭha vardhitabalō'tha bhavatprasādā -

dambhōjayōnirasṛjat kila jīvadēhān |

sthāsnūni bhūruhamayāni tathā tiraścāṃ

jātīrmanuṣyanivahānapi dēvabhēdān ॥ 10.1 ॥

99

mithyāgrahāsmimativāgavikōpabhīti -

rajñānavṛttimiti pañcavidhāṃ sa sṛṣṭvā |

uddāmatāmasapadārthavidhānadūna -

stēnē tvadīyacaraṇasmarāṇaṃ viśuddhyai ॥ 10.2 ॥

100

tāvat sasarja manasā sanakaṃ sanandaṃ

bhūyassanātanamuniṃ ca sanatkumāram |

tē sṛṣṭikarmaṇi tu tēna niyuḥyamānāḥ

tvatpādabhaktirasikā jagṛhurna vāṇīm ॥ 10.3 ॥

101

tāvat prakōpamuditāṃ pratirundhatō'sya

bhrūmadhyatō'jani mṛḍō bhavadēkadēśaḥ |

nāmāni mē kuru padāni ca hā viriñcē -

tyādau rurōda kila tēna sa rudranāmā ॥ 10.4 ॥

102

ēkādaśāhvayatayā ca vibhinnarūpaṃ

rudraṃ vidhāya dayitā vanitāśca datvā |

tāvantyadatta ca padāni bhavatpraṇunnaḥ
prāha prajāviracanāya ca sādaram tam || 10.5 || 103

rudrābhisṛṣṭabhayadākr̥tirudrasaṅgha -
sampūryamāṇabhuvanatrayaabhītacētāḥ |
mā mā prajāḥ sṛja tapaścara maṅgalāyē -
tyācaṣṭa taṃ kamalabhūrbhavadīritātmā || 10.6 || 104

tasyātha sargarasikasya marīciratri -
statrāṅgirāḥ kratumuniḥ pulahaḥ pulastyah |
aṅgādayāyata bhṛguśca vasiṣṭhadakṣau
śrīnāradaśca bhagavān bhavadaṅghridāsaḥ || 10.7 || 105

dharmādikānabhisṛjannatha kardamaṃ ca
vāṇīm vidhāya vidhiraṅgajasaṅkulō'bhūt |
tvadbōdhitaissanakadakṣamukhaistanūjai -
rudbōdhitaśca virarāma tamō vimuñcan || 10.8 || 106

vēdān purāṇanivahānapi sarvavidyāḥ
kurvan nijānanagaṇāccaturānanō'sau |
putrēṣu tēṣu vinidhāya sa sargavṛddhi -
maprāpnuvaṃstava padāmbujamāśritō'bhūt || 10.9 || 107

jānannupāyamatha dēhamajō vibhajya
strīpuṃsabhāvamabhajanmanutadvadhūbhyām |
tābhyām ca mānuṣakulāni vivardhayaṃstvam
gōvinda mārutapurēśa nirundhi rōgān || 10.10 || 108

|| iti śrīmannārāyaṇīyē daśamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkādaśaṃ daśakam ॥

sanakādīnāṃ vaikunṭhapravēśavarṇanam, jayavijayaśāpa -
varṇanam, hiraṇyakaśīpuhirāṇyākṣōtpattivarṇanam ca
kramēṇa sargē parivardhamānē kadāpi divyāssanakādayastē |
bhavadvilōkāya vikunṭhalōkaṃ prapēdirē mārutamandirēśa ॥ 11.1 ॥ 109

manōjñanaiśrēyasakānanādyai -
ranēkavāpīmaṇimandiraiśca |
anōpamaṃ taṃ bhavatō nikētaṃ
munīśvarāḥ prāpuratītakakṣyāḥ ॥ 11.2 ॥ 110

bhavaddidṛkṣūnbhavanam vivikṣūn
dvāḥsthau jayastān vijayō'pyarundhām |
tēṣāṃ ca cittē padamāpa kōpaḥ
sarvaṃ bhavatprēraṇayaiva bhūman ॥ 11.3 ॥ 111

vaikunṭhalōkānucitapracēṣtau
kaṣṭau yuvāṃ daityagatiṃ bhajētam |
iti praśaptau bhavadāśrayau tau
harismṛtirnō'stviti nēmatustān ॥ 11.4 ॥ 112

tadētadājñāya bhavānavāptaḥ
sahaiva lakṣmyā bahirambujākṣa |

khagēśvarāṃsārpitacārubāhu -

rānandayaṃstānabhirāmamūrtyā || 11.5 ||

113

prasādya gīrbhiḥ stuvatō munīndrā -

nananyanāthāvatha pārśadau tau |

saṃrambhayōgēna bhavaistribhirmā -

mupētamityāttakṛpaṃ nyagādīḥ || 11.6 ||

114

tvadīyabhṛtyāvatha kāśyapāttau

surārivīrāvuditau ditau dvau |

sandhyāsamutpādanakaṣṭacēṣṭau

yamau ca lōkasya yamāvivānyau || 11.7 ||

115

hiranyapūrvah kaśipuḥ kilaikaḥ

parō hiranyākṣa iti pratītaḥ |

ubhau bhavannāthamaśēṣalōkaṃ

ruṣā nyarundhāṃ nijavāsanāndhau || 11.8 ||

116

tayōrhiranyākṣamahāsurēndrō

raṇāya dhāvannanavāptavairī |

bhavatpriyāṃ kṣmāṃ salilē nimajya

cacāra garvādvīnadan gadāvān || 11.9 ||

117

tatō jalēśāt sadṛśaṃ bhavantaṃ

niśamya babhrāma gavēṣayaṃstvām |

bhaktaikadṛśyaḥ sa kṛpānidhē tvaṃ

nirundhi rōgān marudālayēśa || 11.10 ||

118

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvādaśaṃ daśakam ॥

varāhāvatāravarṇanaṃ, bhūmyuddharaṇavarṇanaṃ ca
svāyambhuvō manurathō janasargaśīlō

dṛṣṭvā mahīmasamayē salilē nimagnām |
sraṣṭāramāpa śaraṇaṃ bhavadaṅghrisēvā -
tuṣṭāśayaṃ munijanaiḥ saha satyalōkē || 12.1 ||

119

kaṣṭaṃ prajāḥ sṛjati mayyavanirnimagṇā
sthānaṃ sarōjabhava kalpaya tatprajānām |
ityēvamēṣa kathitō manunā svayambhū -
rambhōruhākṣa tava pādayugaṃ vyacintīt || 12.2 ||

120

hā hā vibhō jalamahaṃ nyapibaṃ purastā -
dadyāpi majjati mahī kimahaṃ karōmi |
itthaṃ tvadaṅghriyugalaṃ śaraṇaṃ yatō'sya
nāsāpuṭāt samabhavaḥ śīśukōlarūpī || 12.3 ||

121

aṅguṣṭhamātravapurutpatitaḥ purastāt
bhūyō'tha kumbhisadrśaḥ samajṛmbhathāstvam |
abhrē tathāvidhamudīkṣya bhavantamuccai -
rvismēratāṃ vidhiragāt saha sūnubhiḥ svaiḥ || 12.4 ||

122

kō'sāvacintyamahimā kiṭirutthitō mē
nāsāpuṭāt kimu bhavēdajitasya māyā |

- itthaṃ vicintayati dhātari śailamātraḥ
sadyō bhavan kila jagarjitha ghōraghōram || 12.5 || 123
- taṃ tē ninādamupakarṇya janastapaḥsthāḥ
satyasthitāśca munayō nunuvurbhavantam |
tatstōtraharṣulamanāḥ pariṇadya bhūya -
stōyāśayaṃ vipulamūrtiravātarastvam || 12.6 || 124
- ūrdhvaprasāriparidhūmravidhūtarōmā
prōtkṣiptavāladhiravāṇmukhaghōraghōṇaḥ |
tūrṇapradīrṇajaladaḥ parighūrṇadakṣṇā
stōtṛn munīn śīśirayannavatēritha tvam || 12.7 || 125
- antarjalaṃ tadanusaṅkulanakracakraṃ
bhrāmyattimiṅgilakulaṃ kaluṣōrmimālam |
āviśya bhīṣaṇaravēṇa rasātalasthā -
nākampayan vasumatīmagavēṣayastvam || 12.8 || 126
- drṣṭvā'tha daityahatakēna rasātalāntē
saṃvēsitāṃ jhaṭiti kūṭakiṭirvibhō tvam |
āpātukānavigaṇayya surārikhēṭān
daṃṣṭrāṅkurēṇa vasudhāmadadhāḥ salīlam || 12.9 || 127
- abhyuddharannatha dharāṃ daśanāgralagna -
mustāṅkurāṅkita ivādhikapīvarātmā |
uddhūtaghōrasalilājjaladhērudañcan
krīḍāvarāhavapurīśvara pāhi rōgāt || 12.10 || 128
- || iti śrīmannārāyaṇīyē dvādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayōdaśaṃ daśakam ॥

hiranyaḥkṣavadhavarṇanam

hiranyaḥkṣaṃ tāvadvārada bhavadanvēṣaṇaparaṃ

carantaṃ sām̐vartē payasi nijajaṅghāparimitē |

bhavadbhaktō gatvā kapaṭapaṭudhīrnāradamuniḥ

śanairūcē nandan danujamapi nindaṃstava balam || 13.1 ||

129

sa māyāvī viṣṇurharati bhavadīyāṃ vasumatīm

prabhō kaṣṭaṃ kaṣṭaṃ kimidamiti tēnābhigaditaḥ |

nadan kvāsau kvāsāviti sa muninā darśitapathō

bhavantam samprāpaddharaṇidharamudyantamudakāt || 13.2 ||

130

ahō āraṇyō'yaṃ mṛga iti hasantaṃ bahutarai -

rduruktairvidhyantaṃ ditisutamavajñāya bhagavan |

mahīm drṣṭvā daṃṣṭrāśirasi cakitāṃ svēna mahasā

payōdhāvādhāya prasabhamudayuṅkthā mṛdhavidhau || 13.3 ||

131

gadāpāṇau daityē tvamapi hi gr̥hītōnnatagadō

niyuddhēna krīḍan ghaṭaghaṭaravōdghuṣṭaviyatā |

raṇālōkautsukyānmilati surasaṅghē drutamamuṃ

nirundhyāssandhyātaḥ prathamamiti dhātrā jagadiṣē || 13.4 ||

132

gadōnmardē tasmīṃstava khalu gadāyāṃ ditibhuvō

gadāghātādbhūmau jhaṭiti patitāyāmahaha ! bhōḥ ! |

- mṛdusmērāsyastvaṃ danujakulanirmūlanacaṇaṃ*
mahācakraṃ smṛtvā karabhuvī dadhānō ruruciṣē || 13.5 || 133
- tataḥ śūlaṃ kālapratimarūṣi daityē viśṛjati*
tvayi chindatyēnat karakalitacakrapraharaṇāt |
samāruṣṭō muṣṭyā sa khalu vitudaṃstvām samatanōt
galanmāyē māyāstvayi kila jaganmōhanakarīḥ || 13.6 || 134
- bhavaccakrajyōtiṣkaṇalavanipātēna vidhutē*
tatō māyācakrē vitataghanarōṣāndhamanasam |
gariṣṭhābhirmuṣṭiprahṛtibhirabhighnantamasuraṃ
svapādāṅguṣṭhēna śravaṇapadamūlē niravadhīḥ || 13.7 || 135
- mahākāyassō'yaṃ tava caraṇapātapramathitō*
galadraktō vaktrādatadrṣibhiḥ ślāghitahatiḥ |
tadā tvāmuddāmapramadabharavidyōtiḥṛdayā
munīndrāssāndrābhiḥ stutibhiranuvannadhvaratanum || 13.8 || 136
- tvaci chandō rōmasvapi kuśagaṇaścakṣuṣi ghṛtaṃ*
caturhōtārō'ṅghrau srugapi vadanē cōdara idā |
grahā jihvāyām tē parapuruṣa karṇē ca camasā
vibhō sōmō vīryaṃ varada galadēśē'pyupasadaḥ || 13.9 || 137
- munīndrairityādistavanamukharairmōditamanā*
mahīyasyā mūrtyā vimalatarakīrtyā ca vilasan |
svadhiṣṇyaṃ samprāptaḥ sukharasavihārī madhuripō
nirundhyā rōgaṃ mē sakalamapi vātālayapatē || 13.10 || 138
- || iti śrīmannārāyaṇīyē trayōdaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturdaśaṃ daśakam ॥

kapilōpākhyānam

samanusmṛtatāvakāṅghriyugmaḥ

sa manuḥ paṅkajasambhavāṅgajanmā |

nijamantaramantarāyahīnaṃ

caritaṃ tē kathayan sukhaṃ nināya || 14.1 ||

139

samayē khalu tatra kardamākhyō

druhiṇacchāyabhavastadīyavācā |

dhṛtasargarasō nisargaramyaṃ

bhagavaṃstvāmayaṃ samāḥ siṣēvē || 14.2 ||

140

garuḍōpari kālamēghakamraṃ

vilasatkēlisarōjapāṇipadmam |

hasitōllasitānanaṃ vibhō tvaṃ

vapurāviṣkuruṣē sma kardamāya || 14.3 ||

141

stuvatē pulakāvṛtāya tasmai

manuputrīṃ dayitāṃ navāpi putriḥ |

kapilaṃ ca sutaṃ svamēva paścāt

svagatiṃ cāpyanugṛhya nirgatō'bhūḥ || 14.4 ||

142

sa manuśśatarūpayā mahiṣyā

guṇavatyā sutayā ca dēvahūtyā |

bhavadīritanāradōpadiṣṭaḥ

samagāt kardamamāgatipratīkṣam || 14.5 ||

143

manunōpahṛtāṃ ca dēvahūtiṃ

taruṇīratnamavāpya kardamō'sau |

bhavadarcananirvṛtō'pi tasyāṃ

ḍṛḍhaśuśrūṣaṇayā dadhau prasādam || 14.6 ||

144

sa punastvadupāsanaprabhāvā -

ddayitākāmakṛtē kṛtē vimānē |

vanitākulasaṅkulō navātmā

vyaharaddēvapathēṣu dēvahūtyā || 14.7 ||

145

śatavarṣamatha vyatītya sō'yaṃ

nava kanyāḥ samavāpya dhanyarūpāḥ |

vanayānasamudyatō'pi kāntā -

hitakṛt tvajjananōtsukō nyavātsīt || 14.8 ||

146

nijabhartṛgirā bhavanniṣēvā -

niratāyāmatha dēva dēvahūtyām |

kapilastvamajāyathā janānāṃ

prathayiṣyan paramātmataṭṭvavidyām || 14.9 ||

147

vanamēyuṣi kardamē prasannē

matasarvasvamupādiśan jananyai |

kapilātmaka vāyumandirēśa

tvaritaṃ tvaṃ paripāhi mām gadaughāt || 14.10 ||

148

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturdaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcadaśaṃ daśakam ॥

kapilōpadēśam

matiriha guṇasaktā bandhakṛttēṣvasaktā

tvamṛtakṛduparundhē bhaktiyōgastu saktim ।

mahadanugamalabhyā bhaktirēvātra sādhyā

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.1 ॥

149

prakṛtimahadahaṅkārāśca mātrāśca bhūtā -

nyapi hṛdapi daśākṣī pūruṣaḥ pañcaviṃśaḥ ।

iti viditavibhāgō mucyatē'sau prakṛtyā

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.2 ॥

150

prakṛtigataguṇaughairnājyātē pūruṣō'yaṃ

yadi tu sajati tasyāṃ tadguṇāstaṃ bhajēran ।

madanubhajanatattvālōcanaiḥ sā'pyapēyāt

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.3 ॥

151

vimalamatirupāttairāsanādyairmadaṅgaṃ

garuḍasamadhirūḍhaṃ divyabhūṣāyudhāṅkam ।

rucitulitatamālaṃ śīlayētānuvēlaṃ

kapilatanuriti tvam dēvahūtyai nyagādīḥ ॥ 15.4 ॥

152

mama guṇagaṇalīlākarṇanaiḥ kīrtanādyaiḥ

mayi surasaridōghaprakhyacittānuvṛttiḥ ।

- bhavati paramabhaktiḥ sā hi mṛtyōrvijētrī*
kapilatanuriti tvaṃ dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.5 || 153
- ahaha bahulahimśasañcitārthaiḥ kuṭumbaṃ*
pratidinamanupuṣṇan strījitō bālalālī |
viśati hi gṛhasaktō yātanāṃ mayyabhaktaḥ
kapilatanuriti tvaṃ dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.6 || 154
- yuvatijaṭharakhinnō jātabōdhō'pyakāṇḍē*
prasavagalitabōdhaḥ pīḍayōllaṅghya bālyam |
punarapi bata muhyatyēva tārūṇyakālē
kapilatanuriti tvaṃ dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.7 || 155
- pitṛsuragaṇayājī dhārmikō yō gṛhasthaḥ*
sa ca nipatati kālē dakṣiṇādhvōpagāmī |
mayi nihitamakāmaṃ karmatūdakpathārthaṃ
kapilatanuriti tvaṃ dēvahūtyai nyagādīḥ || 15.8 || 156
- iti suvidita vēdyāṃ dēva hē dēvahūtiṃ*
kṛtanutimanugṛhya tvaṃ gatō yōgisaṅghaiḥ |
vimalamatirathā'sau bhaktiyōgēna muktā
tvamapi janahitārthaṃ vartasē prāgudīcyām || 15.9 || 157
- parama kimu bahūktyā tvatpadāmbhōjabhaktiṃ*
sakalabhayavinētrīṃ sarvakāmōpanētrīṃ |
vadasī khalu drḍhaṃ tvaṃ tadvidhūyāmayān mē
gurupavanapurēśa tvayyupādatsva bhaktim || 15.10 || 158
- || iti śrīmannārāyaṇīyē pañcadaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē śōḍaśaṃ daśakam ॥

naranārāyaṇāvatāravarṇanam, dakṣayāgavarṇanam ca

dakṣō viriñcatanayō'tha manōstanūjāṃ

labdhvā prasūtimiha śōḍaśa cāpa kanyāḥ |

dharmē trayōdaśa dadau pitṛṣu svadhāṃ ca

svāhāṃ havirbhujī satīṃ giriśē tvadamśē || 16.1 ||

159

mūrtirhi dharmagrhiṇī suśuvē bhavantam

nārāyaṇam narasakham mahitānubhāvam |

yajjanmani pramuditāḥ kṛtatūryaghōṣāḥ

puṣpōtkarān pravavrṣurnunuvuḥ suraughāḥ || 16.2 ||

160

daityam sahasrakavacam kavacaiḥ parītam

sāhasravatsaratapassamarābhilavyaiḥ |

paryāyanirmitatapassamarau bhavantau

śiṣṭaikakaṇkaṭamamuṃ nyahatāṃ salīlam || 16.3 ||

161

anvācarannupadiśannapi mōkṣadharmam

tvaṃ bhrātṛmān badarikāśramamadhyavātsīḥ |

śakrō'tha tē śamatapōbalanissahātmā

divyāṅganāparivṛtam prajighāya māram || 16.4 ||

162

kāmō vasantamalayānilabandhuśālī

kāntākaṭākṣaviśikhairvikasadvilāsaiḥ |

vidhyanmuhurmuhurakampamudīkṣya ca tvāṃ
bhīrustvayā'tha jagadē mṛduhāsabhājā || 16.5 || 163

bhītyā'lamaṅgaja vasanta surāṅganā vō
manmānasaṃ tviha juṣadhvamiti bruvāṇaḥ |
tvam vismayēna paritaḥ stuvatāmathaiṣāṃ
prādarśayaḥ svaparicāraka kātarākṣīḥ || 16.6 || 164

sammōhanāya militā madanādayastē
tvaddāsikāparimalaiḥ kila mōhamāpuḥ |
dattāṃ tvayā ca jagṛhustrapayaiva sarva -
svarvāsigarvaśamanīm punarurvaśīm tām || 16.7 || 165

drṣṭvōrvaśīm tava kathāṃ ca niśamya śakraḥ
paryākulō'jani bhavanmahimāvamarsāt |
ēvaṃ praśāntaramaṇīyatarāvatārāt
tvattō'dhikō varada kṛṣṇatanustvamēva || 16.8 || 166

dakṣastu dhāturatilālanayā rajō'ndhō
nātyādṛtastvayi ca kaṣṭamaśāntirāsīt |
yēna vyarundha sa bhavattanumēva śarvaṃ
yajñē ca vairapiśunē svasutāṃ vyamānīt || 16.9 || 167

kruddhēśamarditamakhaḥ sa tu kṛttaśīrṣō
dēvaprasāditaharādatha labdhajīvaḥ |
tvatpūritakratuvaraḥ punarāpa śāntīm
sa tvam praśāntikara pāhi marutpurēśa || 16.10 || 168

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣōḍaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptadaśaṁ daśakam ॥

dhruvacaritavarṇanam

uttānapādanṛpatērmanunandanasya

jāyā babhūva surucirnitārāmbhīṣṭā |

anyā sunītiriti bharturanādr̥tā sā

tvāmēva nityamagatiḥ śaraṇaṁ gatā'bhūt || 17.1 ||

169

aṅkē pitussuruciputrakamuttamaṁ taṁ

dr̥ṣṭvā dhruvaḥ kila sunītisutō'dhirōkṣyan |

ācikṣipē kila śīśuḥ sutarāṁ surucyā

dussantyajā khalu bhavadvimukhairasūyā || 17.2 ||

170

tvanmōhitē pitari paśyati dāravaśyē

dūraṁ duruktinihataḥ sa gatō nijāmbām |

sā'pi svakarmagatisantaraṇāya puṁsām

tvatpādamēva śaraṇaṁ śīśavē śaśaṁsa || 17.3 ||

171

ākārṇya sō'pi bhavadarcanaṇīścitātmā

mānī nirētya nagarāt kila pañcavarṣaḥ |

sandr̥ṣṭanāradanivēditamantramārgaḥ

tvāmārarādha tapasā madhukānanāntē || 17.4 ||

172

tātē viṣaṇṇahṛdayē nagarīm gatēna

śrīnāradēna parisāntvitacittavṛttau |

<i>bālastvadarpitamanāḥ kramavardhitēna</i> <i>ninyē kaṭhōratapasā kila pañcamāsān 17.5 </i>	173
<i>tāvattapōbalanirucchvasitē digantē</i> <i>dēvārthitastvamudayatkaruṇārdracētāḥ </i> <i>tvadrūpacidrasanilīnamatēḥ purastā -</i> <i>dāvirbabhūvitha vibhō garuḍādhirūḍhaḥ 17.6 </i>	174
<i>tvaddarśanapramadabhāratarāṅgitam taṃ</i> <i>ḍṛgbhyāṃ nimagnamiva rūparasāyanē tē </i> <i>tuṣṭūṣamāṇamavagamyā kapōladēśē</i> <i>saṃsprṣṭavānasi darēṇa tathā”darēṇa 17.7 </i>	175
<i>tāvad vibōdhavimalam praṇuvantamēna -</i> <i>mābhāṣathāstvamavagamyā tadīyabhāvam </i> <i>rājyam ciraṃ samanubhūya bhajasva bhūyaḥ</i> <i>sarvōttaram dhruva padaṃ vinivṛttihīnam 17.8 </i>	176
<i>ityūciṣi tvayi gatē nṛpanandanō’sā -</i> <i>vānanditākhillajanō nagarīmupētaḥ </i> <i>rēmē ciraṃ bhavadanugrahapūrṇakāmaḥ</i> <i>tātē gatē ca vanamāḍṛtarājyabhāraḥ 17.9 </i>	177
<i>yakṣēṇa dēva nihatē punaruttamē’smin</i> <i>yakṣaiḥ sa yuddhaniratō viratō manūktyā </i> <i>śāntyā prasannahṛdayāddhanadādupētāt</i> <i>tvadbhaktimēva sudṛḍhāmavṛṇōnmahātmā 17.10 </i>	178
<i>antē bhavatpuruṣanītavimānayatō</i> <i>mātrā samaṃ dhruvapadē muditō’yamāstē </i>	

ēvaṃ svabhṛtyajanapālanalōladhīstvaṃ

vātālayādhipa nirundhi mamāmayaughān || 17.11 ||

179

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptadaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭādaśaṃ daśakam ॥

prthucaritavarṇanam

jātasya dhruvakula ēva tuṅgakīrtē -

raṅgasya vyajani sutaḥ sa vēnanāmā |

yaddōṣavyathitamatiḥ sa rājavarya -

stvatpādē nihitamanā vanaṃ gatō'bhūt || 18.1 ||

180

pāpō'pi kṣitalapālanāya vēnaḥ

paurādyairupanihitaḥ kaṭhōravīryaḥ |

sarvēbhyō nijabalamēva sampraśaṃsan

bhūcakrē tava yajanānyayaṃ nyarautsīt || 18.2 ||

181

samprāptē hitakathanāya tāpasaughē

mattō'nyō bhuvanapatirna kaścanēti |

tvannindāvacanaparō munīśvaraistaiḥ

śāpāgnau śalabhadaśāmanāyi vēnaḥ || 18.3 ||

182

tannāśāt khalajanabhīrukairmunīndrai -

stanmātrā ciraparirakṣitē tadaṅgē |

tyaktāghē parimathitādathōrudaṇḍāt

dōrdaṇḍē parimathitē tvamāvirāsīḥ || 18.4 ||

183

vikhyātaḥ prthuriti tāpasōpadiṣṭaiḥ

sūtādyaiḥ pariṇutabhāvibhūrivīryaḥ |

vēnārtyā kabalitasampadaṃ dharitrī -

mākrāntāṃ nijadhanuṣā samāmakārṣiḥ || 18.5 ||

184

bhūyastāṃ nijakulamukhyavatsayuktai -

rdēvādyaiḥ samucitacārubhājanēṣu |

annādīnyabhilaṣitāni yāni tāni

svacchandaṃ surabhitanūmadūduhastvam || 18.6 ||

185

ātmānaṃ yajati makhaistvayi tridhāma -

nnārabdhe śatatamavājimēdhayāgē |

spardhāluḥ śatamakha ētya nīcavēṣō

hṛtvā'svaṃ tava tanayāt parājitō'bhūt || 18.7 ||

186

dēvēndraṃ muhuriti vājinaṃ harantaṃ

vahnau taṃ munivaramaṇḍalē juhūṣau |

rundhānē kamalabhavē kratōssamāptau

sākṣāt tvaṃ madhuripumaikṣathāḥ svayaṃ svam || 18.8 ||

187

taddattaṃ varamupalabhya bhaktimēkāṃ

gaṅgāntē vihitapadaḥ kadāpi dēva |

satrasthaṃ munivahaṃ hitāni śaṃsa -

nnaikṣiṣṭhāḥ sanakamukhān munin purastāt || 18.9 ||

188

vijñānaṃ sanakamukhōditaṃ dadhānaḥ

svātmānaṃ svayamagamō vanāntasēvī |

tattādrkpṛthuvapurīśa satvaram mē

rōgaughaṃ praśamaya vātagēhavāsin || 18.10 ||

189

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭādaśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaviṃśaṃ daśakam ॥

prācētasakathānuvarṇanam

pr̥thōstu naptā pr̥thudharmakarmaṭhaḥ

prācīnabarhiryuvatau śatadrutau |

prācētasō nāma sucētasassutā -

najījanat tvatkaruṇāṅkurāniva ॥ 19.1 ॥

190

pituh sisṛkṣāniratasya śāsanāt

bhavattapasyābhiratā daśāpi tē |

payōnidhiṃ paścimamētya tattaṭē

sarōvaram sandadṛśurmanōharam ॥ 19.2 ॥

191

tadā bhavattīrthamidaṃ samāgatō

bhavō bhavatsēvakadarśanāḍṛtaḥ |

prakāśamāsādyā puraḥ prācētasām

upādiśat bhaktatamastavastavam ॥ 19.3 ॥

192

stavaṃ japantastamamī jalāntarē

bhavantamāsēviṣatāyutaṃ samāḥ |

bhavatsukhāsvādarasādamīṣviyān

babhūva kālō dhruvavanna śīghratā ॥ 19.4 ॥

193

tapōbhirēṣāmatimātravardhibhiḥ

sa yajñahiṃsāniratō'pi pāvitaḥ |

pitā'pi tēṣāṃ gr̥hayātanārada -

pradarśitātmā bhavadātmatām yayau || 19.5 ||

194

kṛpābalēnaiva puraḥ pracētasāṃ

prakāśamāgāḥ patagēndravāhanaḥ |

virāji cakrādivarāyudhāṃśubhiḥ

bhujābhiraṣṭābhirudañcitadyutiḥ || 19.6 ||

195

pracētasāṃ tāvadayācatāmapi

tvamēva kārūṇyabharādvarānadāḥ |

bhavadvicintā'pi śivāya dēhināṃ

bhavatvasau rudranutiśca kāmādā || 19.7 ||

196

avāpya kāntāṃ tanayāṃ mahīruhāṃ

tayā ramadhvaṃ daśalakṣavatsarīm |

sutō'stu dakṣō nanu tatkṣaṇācca mām

prayāsyathēti nyagadō mudaiva tām || 19.8 ||

197

tataśca tē bhūtalarōdhinastarūn

krudhā dahantō druhiṇēna vāritāḥ |

drumaiśca dattāṃ tanayāṃavāpya tām

tvaduktakālaṃ sukhinō'bhirēmire || 19.9 ||

198

avāpya dakṣaṃ ca sutaṃ kṛtādhvarāḥ

pracētasō nārada labdhayā dhiyā |

avāpurānandapadaṃ tathāvidha -

stvamiśa vātālayanātha pāhi mām || 19.10 ||

199

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē viṃśaṃ daśakam ॥

ṛṣabhayōgīśvaracaritavarṇanam

priyavratasya priyaputrabhūtā -

dāgnīdhrarājāduditō hi nābhiḥ |

tvāṃ dr̥ṣṭavāniṣṭadamīṣṭimadhyē

tavaiva tuṣṭyai kṛtayajñakarmā || 20.1 ||

200

abhiṣṭutastatra munīśvaraistvaṃ

rājñāḥ svatulyaṃ sutamarthyamānaḥ |

svayaṃ janiṣyē'hamiti bruvāṇa -

stirōdadhā barhiṣi viśvamūrtē || 20.2 ||

201

nābhipriyāyāmatha mērudēvyāṃ

tvamaṃśatō'bhūrṛṣabhābhīdhānaḥ |

alōkasāmānyaguṇaprabhāva -

prabhāvitāśēṣajanapramōdaḥ || 20.3 ||

202

tvayi trilōkībhṛti rājyabhāraṃ

nīdhāya nābhiḥ saha mērudēvyā |

tapōvanaṃ prāpya bhavanniṣēvī

gataḥ kilānandapadaṃ padaṃ tē || 20.4 ||

203

indrastvadutkarṣakṛtādamarṣā -

dvavarṣa nāsminnajanābhavarṣē |

yadā tadā tvaṃ nijayōgaśaktyā svavarṣamēnadvyadadhāḥ suvarṣam 20.5	204
jitēndradattāṃ kamanīm jayantī - mathōdvahannātmaratāśayō'pi ajījanastatra śataṃ tanūjā - nēṣāṃ kṣitīśō bharatō'grajanmā 20.6	205
navābhavan yōgivarā navānyē tvapālayan bhāratavarṣakhaṇḍān saikā tvaśītistava śēṣaputrā - stapōbalāt bhūsurabhūyamīyuh 20.7	206
uktvā sutēbhyō'tha munīndramadhyē viraktibhaktyanvitamuktimārgam svayaṃ gataḥ pāramahaṃsyavṛtti - madhā jaḍōnmattapiśācacaryām 20.8	207
parātmabhūtō'pi parōpadēśaṃ kurvan bhavān sarvanirasyamānaḥ vikārahīnō vicacāra kṛtsnāṃ mahīmahīnātmarasābhilīnaḥ 20.9	208
śayuvrataṃ gōmṛgakākacaryāṃ ciraṃ carannāpya paraṃ svarūpam davāhṛtāṅgaḥ kuṭakācalē tvaṃ tāpān mamāpākuru vātanātha 20.10	209
iti śrīmannārāyaṇīyē viṃśaṃ daśakam samāptam	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkaviṃśaṃ daśakam ॥

jambūdvīpādiṣu bhagavadupāsanāprakāravaraṇanam

madhyōdbhavē bhuva ilāvṛtanāmni varṣē

gaurīpradhānavanitājanamātrabhāji |

śarvēṇa mantranutibhiḥ samupāśyamānaṃ

saṅkarṣaṇātma kamadhīśvara saṃśrayē tvām || 21.1 ||

210

bhadrāśvanāmaka ilāvṛtapūrvavarṣē

bhadraśravōbhīrṣibhiḥ pariṇūyamānaṃ |

kalpāntagūḍhanigamōddharaṇapravīṇaṃ

dhyāyāmi dēva hayaśīrṣatanuṃ bhavantam || 21.2 ||

211

dhyāyāmi dakṣiṇagatē harivarṣavarṣē

prahlādamukhyapurusaḥ pariṣēvyamānaṃ |

uttuṅgaśāntadhavalākṛtimēkaśuddha -

jñānapradaṃ narahariṃ bhagavan bhavantam || 21.3 ||

212

varṣē pratīci lalitātmani kētumālē

līlāviśēṣalalitasmitaśōbhanāṅgaṃ |

lakṣmyā prajāpatisutaiśca niṣēvyamānaṃ

tasyāḥ priyāya dhṛtakāmatanuṃ bhajē tvām || 21.4 ||

213

ramyē hyudīci khalu ramyakanāmni varṣē

tadvarṣanāthamanuvaryasaparyamānaṃ |

bhaktaikavatsalamamatsarahṛtsu bhāntaṃ
matsyākṛtiṃ bhuvananātha bhajē bhavantam || 21.5 || 214

varṣaṃ hiraṇmayasamāhvayamauttarāha -
māsīnamadri dhṛtikarmaṭhakāmaṭhāṅgam |
saṃsēvatē piṭṛgaṇapraravarō'ryamā yaṃ
taṃ tvāṃ bhajāmi bhagavan paracinmayātman || 21.6 || 215

kiñcōttarēṣu kuruṣu priyayā dharanyā
saṃsēvitō mahitamantranutiprabhēdaiḥ |
daṃṣṭrāgraghṛṣṭaghanaprṣṭhagariṣṭhavarṣmā
tvāṃ pāhi vijñanuta yajñavarāhamūrtē || 21.7 || 216

yāmyāṃ diśaṃ bhajati kimpuruṣākhyavarṣē
saṃsēvitō hanumatā dṛḍhabhaktibhājā |
sītābhirāmaparamādbhutarūpaśālī
rāmātmakaḥ parilasan paripāhi viṣṇō || 21.8 || 217

śrīnārādēna saha bhāratakhaṇḍamukhyai -
stvaṃ sāṅkhyayōganutibhiḥ samupāsyamānaḥ |
ākālpakāламиha sādhujanābhiraṁkṣī
nārāyaṇō narasakhaḥ paripāhi bhūman || 21.9 || 218

plākṣē'rkarūpamayi śālmala indurūpaṃ
dvīpē bhajanti kuśanāmani vahnirūpaṃ |
krauñcē'mburūpamatha vāyumayaṃ ca śākē
tvāṃ brahmarūpamayi puṣkaranāmnī lōkāḥ || 21.10 || 219

sarvairdhruvādibhiruḍuprakarairgrahaiśca
pucchādikēṣvavayavēṣvabhikalpyamānaiḥ |

tvam śiṃśumāravapuṣā mahatāmupāsyah

sandhyāsu rundhi narakam mama sindhuśāyin || 21.11 ||

220

pātālamūlabhuvi śēṣatanuṃ bhavantam

lōlaikakuṇḍalavirājisahasraśīrṣam |

nīlāmbaram dhṛtahalam bhujagāṅganābhi -

rjuṣṭam bhajē hara gadān gurugēhanātha || 21.12 ||

221

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvāviṃśaṃ daśakam ॥

ajāmilōpākhyānam

ajāmilō nāma mahīsuraḥ purā

caran vibhō dharmapathān gṛhāśramī |

gurōrgirā kānanamētya dṛṣṭavān

sudhrṣṭaśīlāṃ kulaṭāṃ madākulām || 22.1 ||

222

svataḥ praśāntō'pi tadāhṛtāśayaḥ

svadharmamutsṛjya tayā samāraman |

adharmakārī daśamī bhavan puna -

rdadhau bhavannāmayutē sutē ratim || 22.2 ||

223

sa mṛtyukālē yamarājakiṅkarān

bhayaṅkarāṃstrīnabhilakṣayan bhiyā |

purā manāk tvatsmṛtivāsanābalā -

jjuhāva nārāyaṇanāmakam sutam || 22.3 ||

224

durāśayasyāpi tadātvānirgata -

tvadīyanāmākṣaramātravaibhavāt |

purō'bhipēturbhavadīyapārṣadā -

ścaturbhujāḥ pītapatā manōramāḥ || 22.4 ||

225

amuṃ ca sampāśya vikarṣatō bhaṭān

vimuñcatētyārurudhurbalādamī |

nivāritāstē ca bhavajjanaistadā

tadīyapāpaṃ nikhilaṃ nyavēdayan || 22.5 ||

226

bhavantu pāpāni kathaṃ tu niṣkṛtē

kṛtē'pi bhō daṇḍanamasti paṇḍitāḥ |

na niṣkṛtiḥ kiṃ veditā bhavādrśā -

miti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.6 ||

227

śrutismṛtibhyāṃ vihitā vratādayaḥ

punanti pāpaṃ na lunanti vāsanām |

anantasēvā tu nikṛntati dvayī -

miti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.7 ||

228

anēna bhō janmasahasrakōṭibhiḥ

kṛtēṣu pāpēṣvapi niṣkṛtiḥ kṛtā |

yadagrahīnnāma bhayākulō harē -

riti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.8 ||

229

nṛṇāmabuddhyāpi mukundakīrtanaṃ

dahatyaghaughān mahimāsyā tādṛśaḥ |

yathāgnirēdhāṃsi yathauṣadhaṃ gadā -

niti prabhō tvatpuruṣā babhāṣirē || 22.9 ||

230

itīritairyāmyabhaṭairapāsṛtē

bhavadbhaṭānāṃ ca gaṇē tirōhitē |

bhavatsmṛtiṃ kañcana kālamācaran

bhavatpadaṃ prāpi bhavadbhaṭairasau || 22.10 ||

231

svakiṅkarāvēdanaśaṅkitō yama -

stvadaṅghribhaktēṣu na gamyatāmiti |

svakīyabhṛtyānaśīśikṣaduccakaiḥ

sa dēva vātālayanātha pāhi mām || 22.11 ||

232

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvāviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayōviṃśaṃ daśakam ॥

dakṣacaritaṃ, citrakētūpākhyānaṃ, vṛtravadhavarṇanaṃ,
marudutpattivarṇanaṃ ca

prācētasastu bhagavannaparō hi dakṣa -

stvatsēvanaṃ vyadhita sargavivṛddhikāmaḥ ।

āvīrbabhūvitha tadā lasadaṣṭabāhu -

stasmai varam daditha tāṃ ca vadhūmasiknīm ॥ 23.1 ॥

233

tasyātmajāstvayutamīśa punassahasraṃ

śrīnāradasya vacasā tava mārḡamāpuḥ ।

naikatravāsamṛṣayē sa mumōca śāpaṃ

bhaktōttamastvṛṣiranugrahamēva mēnē ॥ 23.2 ॥

234

ṣaṣṭyā tatō duhitṛbhiḥ sṛjataḥ kulaughān

dauhitrasūnuratha tasya sa viśvarūpaḥ ।

tvatstōtravarmitamajāpayadindramājau

dēva tvadīyamahimā khalu sarvajaitraḥ ॥ 23.3 ॥

235

prākśūrasēnaviṣayē kila citrakētuḥ

putrāgrahī nṛpatiraṅgirasah prabhāvāt ।

labdhvaikaputramatha tatra hatē sapatnī -

saṅghairamuhyadavaśastava māyayāsau ॥ 23.4 ॥

236

taṃ nāradastu samamaṅgirasā dayāluḥ
 samprāpya tāvadupadarśya sutasya jīvam |
 kasyāsmi putra iti tasya girā vimōhaṃ
 tyaktvā tvadarcanavidhau nṛpatiṃ nyayunkta || 23.5 || 237

stōtraṃ ca mantramapi nāradatō'tha labdhvā
 tōṣāya śēṣavapuṣō nanu tē tapasyan |
 vidyādhārādhipatitāṃ sa hi saptarātrē
 labdhvāpyakuṇṭhamatiranvabhajadbhavantam || 23.6 || 238

tasmai mṛṇāladhavalēna sahasraśīrṣṇā
 rūpēṇa baddhanutisiddhagaṇāvṛtēna |
 prādurbhavannaciratō nutibhiḥ prasannō
 datvā'tmatattvamanugṛhya tirōdadhātha || 23.7 || 239

tvadbhaktamauliratha sō'pi ca lakṣalakṣaṃ
 varṣāṇi harṣulamanā bhuvanēṣu kāmam |
 saṅgāpayan guṇagaṇaṃ tava sundarībhiḥ
 saṅgātirēkarahitō laliṭaṃ cacāra || 23.8 || 240

atyantasaṅgavilayāya bhavatpraṇunnō
 nūnaṃ sa rūpyagirimāpya mahatsamājē |
 niśśaṅkamaṅkakṛtavallabhamaṅgajāriṃ
 taṃ śaṅkaraṃ parihasannumayābhiśēpē || 23.9 || 241

nissambhramastvayamayācitaśāpamōkṣō
 vṛtrāsuratvamupagamyā surēndrayōdhī |
 bhaktyātmatattvakathanaiḥ samarē vicitraṃ
 śatrōrapi bhramamapāśya gataḥ padaṃ tē || 23.10 || 242

tvatsēvanēna ditirindravadhōdyatā'pi

tānpratutyutēndrasuhṛdō marutō'bhilēbhē |

duṣṭāśayē'pi śubhadaiva bhavanniṣēvā

tattādrśastvamava māṃ pavanālayēśa || 23.11 ||

243

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trayōviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturviṃśaṃ daśakam ॥

prahlādacaritavarṇanam

hiranyākṣē pōtripravaravapuṣā dēva bhavatā

hatē śōkakrōdhaglapitadhṛtirētasya sahajaḥ |

hiranyaprārambhaḥ kaśipuramarārātisadasi

pratijñāmātēnē tava kila vadhārthaṃ madhuripō ॥ 24.1 ॥

244

vidhātāraṃ ghōraṃ sa khalu tapasitvā nacirataḥ

puraḥ sākṣātkurvan suranaramṛgādyairanidhanam |

varam labdhvā dṛptō jagadiha bhavannāyakamidaṃ

parikṣundannindrādaharata divaṃ tvāmagaṇayan ॥ 24.2 ॥

245

nihantum tvāṃ bhūyastava padamavāptasya ca ripō -

rbahirdrṣṭērantardadhitha hṛdayē sūkṣmavapuṣā |

nadannuccaistatrāpyakhilabhuvanāntē ca mṛgayan

bhiyā yātaṃ matvā sa khalu jitakāśī nivavṛtē ॥ 24.3 ॥

246

tatō'sya prahlādaḥ samajani sutō garbhavasatau

munērvīṇāpāṇēradhigatabhavadbhaktimahimā |

sa vai jātyā daityaśśīsurapi samētya tvayi ratiṃ

gatastvadbhaktānāṃ varada paramōdāharaṇatām ॥ 24.4 ॥

247

surārīṇāṃ hāsyam tava caraṇadāsyam nijasutē

sa dṛṣṭvā duṣṭātmā gurubhiraśīśikṣacciramamum |

guruprōktaṃ cāsāvidamidamabhadrāya dṛḍhami -

tyapākurvan sarvaṃ tava caraṇabhaktyaiva vavṛdhē || 24.5 || 248

adhītēṣu śrēṣṭhaṃ kimiti paripṛṣṭē'tha tanayē

bhavadbhaktiṃ varyāmabhigadati paryākuladhṛtiḥ |

gurubhyō rōṣitvā sahajamatirasyētyabhividan

vadhōpāyānasmin vyatanuta bhavatpādaśaraṇē || 24.6 || 249

sa śūlairāviddhaḥ subahu mathitō diggajagaṇai -

rmahāsarpairdaṣṭō'pyanaśanagarāhāravidhutaḥ |

girīndrāvakṣiptō'pyahaha ! paramātmannayi vibhō

tvayi nyastātmatvāt kimapi na nipīḍāmabhajata || 24.7 || 250

tataḥ śaṅkāviṣṭaḥ sa punaratiduṣṭō'sya janakō

gurūktyā tadgēhē kila varuṇapāśaistamaruṇat |

gurōścāsānnidhyē sa punaranugān daityatanayān

bhavadbhaktēstattvaṃ paramamapi vijñānamaśiṣat || 24.8 || 251

pitā śṛṇvan bālaprakaramakhilaṃ tvatstutiparaṃ

ruṣāndhaḥ prāhainaṃ kulahataka kastē balamiti |

balam mē vaikuṇṭhastava ca jagatāṃ cāpi sa balaṃ

sa ēva trailōkyam sakalamiti dhīrō'yamagadīt || 24.9 || 252

arē kvāsau kvāsau sakalajagadātmā haririti

prabhintē sma staṃbhaṃ calitakaravālō ditisutaḥ |

ataḥ paścādviṣṇō na hi vaditumīśō'smi sahasā

kṛpātman viśvātman pavanapuravāsin mṛḍaya mām || 24.10 || 253

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcaviṃśaṃ daśakam ॥

narasimhāvatāravarṇanam

stambhē ghaṭṭayatō hiranyakaśipōḥ

karṇau samācūrṇaya -

nnāghūrṇajjagadaṇḍakuṇḍakuharō

ghōrastavābhūdravaḥ |

śrutvā yaṃ kila daityarājahṛdayē

pūrvam kadāpyaśrutam

kampaḥ kaścana sampapāta calitō -

’pyambhōjabhūrviṣṭarāt ॥ 25.1 ॥

254

daityē dikṣu viśṛṣṭacakṣuṣi mahā -

saṃrambhiṇi stambhataḥ

sambhūtam na mṛgātmakam na manujā -

kāram vapustē vibhō |

kiṃ kiṃ bhīṣaṇamētadadbhutamiti

vyudbhrāntacittē’surē

visphūrjjaddhavalōgrarōmavikasa -

dvarṣmā samājṛmbhathāḥ ॥ 25.2 ॥

255

taptasvarṇasavarṇaghūrṇadatirū -

kṣākṣam satākēsara -

prōtkampapranikumbitāmbaramahō

jīyāttavēdaṃ vapuḥ |
 vyāttavyāptamahādarīsakhamukhaṃ
 khaḍgōgravalganmahā -
 jihvānirgamadṛśyamānasumahā -
 daṃṣṭrāyugōḍḍāmaram || 25.3 ||

256

utsarpadvalibhaṅgabhīṣaṇahanu
 hrasvasthavīyastara -
 grīvaṃ pīvaradōśśatōdgatanakha -
 krūrāṃśudūrōlbaṇam |
 vyōmōllaṅghi ghanāghanōpamaghana -
 pradhvānanirddhāvita -
 spardhāluprakaram namāmi bhavata -
 stannārasimhaṃ vapuḥ || 25.4 ||

257

nūnaṃ viṣṇurayaṃ nihanmyamumiti
 bhrāmyadgadābhīṣaṇaṃ
 daityēndraṃ samupādravantamadhṛthā
 dōrbhyāṃ pṛthubhyāmamum |
 vīrō nirgalitō'tha khaḍgaphalakau
 grhṇan vicitraśramān
 vyāvṛṇvan punarāpapāta bhuvana -
 grāsōdyataṃ tvāmahō || 25.5 ||

258

bhrāmyantaṃ ditijādhamam punarapi
 prōdgrhya dōrbhyāṃ javāt
 dvārē'thōruyugē nipātya nakharān
 vyutkhāya vakṣōbhuvi |

nirbhindannadhigarbhanirbharagala -

draktāmbu baddhōtsavaṃ

pāyaṃ pāyamudairayō bahu jaga -

tsaṃhārisiṃhāravān || 25.6 ||

259

tyaktvā taṃ hatamāśu raktalaharī -

siktōnnamadvarṣmaṇi

pratyutpatya samastadaityapaṭalīm

cākhādyamānē tvayi |

bhrāmyadbhūmi vikampitāmbudhi kulaṃ

vyālōlaśailōtkaraṃ

prōtsarpatkacaram carācaramahō

duḥsthānavasthāṃ dadhau || 25.7 ||

260

tāvan māṃsavapākarālavapuṣaṃ

ghōrāntramālādharaṃ

tvāṃ madhyēsabhamiddhakōpamuṣitaṃ

durvāragurvāravam |

abhyētum na śasāka kōpi bhuvanē

dūrē sthitā bhīravaḥ

sarvē śarvaviriñcavāsava mukhāḥ

pratyēkamastōṣata || 25.8 ||

261

bhūyō'pyakṣatarōṣadhāmni bhavati

brahmājñayā bālakē

prahlādē padayōrnamatyapabhayē

kāruṇyabhārākulaḥ |

śāntastvaṃ karamasya mūrdhni samadhāḥ

*stōtrairathōdgāyata -
stasyākāmadhiyō'pi tēnitha varaṃ
lōkāya cānugraham || 25.9 ||*

262

*ēvaṃ nāṭitaraudraceṣṭita vibhō
śrītāpanīyābhidha -
śrutyantasphuṭagītasarva mahima -
nnatyantaśuddhākṛtē |
tattādr̥ṇnikhilōttaraṃ punarahō
kastvāṃ parō laṅghayēt
prahlādapriya hē marutpurapatē
sarvāmayātpāhi mām || 25.10 ||*

263

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍviṃśaṃ daśakam ॥

gajēndramōkṣavarṇanam

indradyumnaḥ pāṇḍyakhaṇḍādhirāja -

stvadbhaktātmā candanādrau kadācit |

tvatsēvāyāṃ magnadhīrālulōkē

naivāgastyam prāptamātithyakāmam || 26.1 ||

264

kumbhōdbhūtiḥ sambhṛtakrōdhabhāraḥ

stabdhātmā tvam hastibhūyam bhajēti |

śaptvā'thainaṃ pratyagāt sō'pi lēbhē

hastīndratvam tvatsmṛtivyaktidhanyam || 26.2 ||

265

dugdhāmbhōdhērmadhyabhāji trikūṭē

krīḍañchailē yūthapō'yam vaśābhiḥ |

sarvān jantūnatyavartīṣṭa śaktyā

tvadbhaktānāṃ kutra nōtkarṣalābhaḥ || 26.3 ||

266

svēna sthēmnā divyadēśatvaśaktyā

sō'yam khēdānaprajānan kadācit |

śailaprāntē gharmatāntaḥ sarasyāṃ

yūthaissārdham tvatpraṇunnō'bhirēmē || 26.4 ||

267

hūhūstāvad dēvalasyāpi śāpāt

grāhībhūtastajjalē vartamānaḥ |

jagrāhainaṃ hastinaṃ pādadēśē

śāntyarthaṃ hi śrāntidō'si svakānām || 26.5 ||

268

tvatsēvāyā vaibhavāt durnirōdhaṃ

yuddhyantaṃ taṃ vatsarāṇāṃ sahasram |

prāptē kālē tvatpadaikāgryasiddhyai

nakrākrāntaṃ hastivaryaṃ vyadhāstvam || 26.6 ||

269

ārtivyaktaprāktanajñānabhaktiḥ

śuṇḍōtkṣiptaiḥ puṇḍarikaiḥ samarcan |

pūrvābhyastaṃ nirviśēṣātmaniṣṭhaṃ

stōtra śrēṣṭhaṃ sō'nvagādīt parātman || 26.7 ||

270

śrutvā stōtraṃ nirguṇasthaṃ samastaṃ

brahmēśādyairnāhamityaprayātē |

sarvātmā tvaṃ bhūrikāruṇyavēgāt

tārksyārūḍhaḥ prēkṣitō'bhūḥ purastāt || 26.8 ||

271

hastīndraṃ taṃ hastapadmēna dhṛtvā

cakrēṇa tvaṃ nakravaryaṃ vyadārīḥ |

gandharvē'smin muktaśāpē sa hastī

tvatsārūpyaṃ prāpya dēdīpyatē sma || 26.9 ||

272

ētadvṛttaṃ tvāṃ ca māṃ ca pragē yō

gāyētsō'yaṃ bhūyasē śrēyasē syāt |

ityuktvainaṃ tēna sārdhaṃ gatastvam

dhiṣṇyaṃ viṣṇō pāhi vātālayēśa || 26.10 ||

273

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptaviṃśaṃ daśakam ॥

amṛtamathanē kūrmāvatāravarṇanam

durvāsāssuravanitāptadivyaamālyaṃ

śakrāya svayamupadāya tatra bhūyaḥ |

nāgēndrapratimṛditē śaśāpa śakraṃ

kā kṣāntistvaditaradēvatāṃśajānām || 27.1 ||

274

śāpēna prathitajarē'tha nirjarēndrē

dēvēṣvapyasurajitēṣu niṣprabhēṣu |

śarvādyāḥ kamalajamētya sarvadēvā

nirvāṇaprabhava samaṃ bhavantamāpuḥ || 27.2 ||

275

brahmādyaiḥ stutamahimā ciraṃ tadānīm

prāduṣṣan varada puraḥ parēṇa dhāmnā |

hē dēvā ditijakulairvidhāya sandhiṃ

pīyūṣaṃ parimathatēti paryaśāstvam || 27.3 ||

276

sandhānaṃ kṛtavati dānavaiḥ suraughē

manthānaṃ nayati madēna mandarādrim |

bhraṣṭē'smin badaramivōdvahan khagēndrē

sadyastvaṃ vinihitavān payaḥpayōdhau || 27.4 ||

277

ādhāya drutamatha vāsukiṃ varatrāṃ

pāthōdhau vinihitasarvabījajālē |

prārabdhē mathanavidhau surāsuraistai -

rvyājāttvaṃ bhujagamukhē'karōssurārīn || 27.5 ||

278

kṣubdhādrau kṣubhitajalōdarē tadānīm

dugdhābdhau gurutarabhāratō nimagnē |

dēvēṣu vyathitatamēṣu tatpriyaiṣī

prāṇaiṣīḥ kamaṭhatanuṃ kaṭhōrapṛṣṭhām || 27.6 ||

279

vajrātisthiratarakarparēṇa viṣṇō

vistārātparigatalakṣayōjanēna |

ambhōdhēḥ kuharagatēna varṣmaṇā tvam

nirmagnaṃ kṣitidharanāthamunninētha || 27.7 ||

280

unmagnē jhaṭiti tadā dharādharēndrē

nirmēthurḍṛḍhamiha sammadēna sarvē |

āviśya dvitayagaṇē'pi sarparājē

vaivaśyaṃ pariśamayannavīvr̥dhastān || 27.8 ||

281

uddāmabhramaṇajavōnnamadgirīndra -

nyastaikasthiratarahastapaṅkajaṃ tvām |

abhrāntē vidhigiriśādayaḥ pramōdā -

dudbhrāntā nunuvurupāttapuṣpavarṣāḥ || 27.9 ||

282

daityaughē bhujagamukhānilēna taptē

tēnaiva tridaśakulē'pi kiñcidārtē |

kāruṇyāttava kila dēva vārivāhāḥ

prāvarṣannamaragaṇānna daityasaṅghān || 27.10 ||

283

udbhrāmyadbahutiminakracakravālē

tatrābdhau ciramathitē'pi nirvikārē |

ēkastvaṃ karayugakṛṣṭasarparājah

saṃrājan pavanapurēśa pāhi rōgāt || 27.11 ||

284

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptaviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāviṃśaṃ daśakam ॥

amṛtamathanē kālakūṭādyutpattivārṇanam,

lakṣmīsvayaṃvaravarṇanam, amṛtōtpattivārṇanam ca
garalaṃ taralānalaṃ purastā -

jjaladhērudvijagāla kālakūṭam |
amarastutivādamōdanighnō

giriśastannipapau bhavatpriyārtham ॥ 28.1 ॥

285

vimathatsu surāsurēṣu jātā

surabhistāmṛṣiṣu nyadhāstridhāman |
hayaratnamabhūdathēbharatnaṃ
dyutaruścāpsarasaḥ surēṣu tāni ॥ 28.2 ॥

286

jagadīśa bhavatparā tadānīm

kamanīyā kamalā babhūva dēvī |
amalāmavalōkya yāṃ vilōlaḥ
sakalō'pi sprḥayāmbabhūva lōkaḥ ॥ 28.3 ॥

287

tvayi dattahṛdē tadaiva dēvyai

tridaśēndrō maṇipīṭhikāṃ vyatārīt |
sakalōpahṛtābhiṣēcanīyaiḥ
ṛṣayastāṃ śrutigīrbhirabhyaṣiñcan ॥ 28.4 ॥

288

abhiṣēkajalānupātimugdha -

tvadapāṅgairavabhūṣitāṅgavallīm |

maṇikuṇḍalapītacēlahāra -

pramukhaistāmamarādayō'nvabhūṣan || 28.5 ||

289

varaṇasrajamāttabhṛṅganādām

dadhatī sā kucakumbhamandayānā |

padaśiñjitamañjunūpurā tvām

kalitavrīlavilāsamāsasāda || 28.6 ||

290

giriśa druhiṇādisarvadēvān

guṇabhājō'pyavimuktadōṣalēśān |

avamṛśya sadaiva sarvaramyē

nihitā tvayyanayā'pi divyamālā || 28.7 ||

291

urasā tarasā mamānithainām

bhuvanānām janānīmananyabhāvām |

tvadurōvilasattadīkṣaṇāśrī -

parivṛṣṭyā paripuṣṭamāsa viśvam || 28.8 ||

292

atimōhanavibhramā tadānīm

madayantī khalu vāruṇī nirāgāt |

tamasah padavīmadāstvamēnā -

matissammānanayā mahāsurēbhyaḥ || 28.9 ||

293

taruṇāmbudasundarastadā tvām

nanu dhanvantarirutthitō'mburāsēḥ |

amṛtaṃ kalaśē vahan karābhyā -

makhilārtiṃ hara mārutālayēśa || 28.10 ||

294

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāviṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnatrimśaṃ daśakam ॥

dēvānāmamṛtōpalabdhiprakāraṇanam

udgacchatastava karādamṛtaṃ haratsu

daityēṣu tānaśaraṇānanunīya dēvān |

sadyastirōdadhitha dēva bhavatprabhāvā -

dudyatsvayūthyakalahā ditijā babhūvuḥ || 29.1 ||

295

śyāmāṃ rucā'pi vayasā'pi tanuṃ tadānīm

prāptō'si tuṅgakucamaṇḍalabhaṅgurāṃ tvam |

pīyūṣakumbhakalaham parimucya sarvē

trṣṇākulāḥ pratiyayustvadurōjakumbhē || 29.2 ||

296

kā tvam mṛgākṣi vibhajasva sudhāmimāmi -

tyārūḍharāgavivaśānabhiyācatō'mūn |

viśvasyatē mayi katham kulaṭā'smi daityā

ityālapannapi suviśvasitānatānīḥ || 29.3 ||

297

mōdāt sudhākalaśamēṣu dadatsu sā tvam

duścēṣṭitaṃ mama sahadhvamiti bruvāṇā |

pañktiprabhēdavinivēśitadēvadaityā

līlāvilāsagatibhiḥ samadāḥ sudhāṃ tām || 29.4 ||

298

asmāsviyaṃ praṇayinītyasurēṣu tēṣu

jōṣaṃ sthitēṣvatha samāpya sudhāṃ surēṣu |

tvam bhaktalōkavaśagō nijarūpamētya
svarbhānumardhaparipītasudham vyalāvīḥ || 29.5 || 299

tvattaḥ sudhāharaṇayōgyaphalam parēṣu
datvā gatē tvayi suraiḥ khalu tē vyagr̥hṇan |
ghōrē'tha mūrchatī raṇē balidaityamāyā -
vyāmōhitē suragaṇē tvamihāvirāsīḥ || 29.6 || 300

tvam kālanēmimatha mālimukhāñjaghantha
śakrō jaghāna balijambhavalān sapākān |
śuṣkādraduṣkaravadhē namucau ca lūnē
phēnēna nāradagirā nyaruṇō raṇam tvam || 29.7 || 301

yōṣāvapurdanujamōhanamāhitam tē
śrutvā vilōkanakutūhalavān mahēśaḥ |
bhūtaissamam girijayā ca gataḥ padam tē
stutvā'bravīdabhimatam tvamathō tirōdhāḥ || 29.8 || 302

ārāmasīmani ca kandukaghātalilā -
lōlāyamānanayanām kamanīm manōjñām |
tvāmēṣa vīkṣya vigaladvasanām manōbhū -
vēgādanaṅgaripuraṅga samālilinga || 29.9 || 303

bhūyō'pi vidrutavatīmupadhāvya dēvō
vīryapramōkṣavikasatparamārthabōdhaḥ |
tvanmānitastava mahattvamuvāca dēvyai
tattādr̥śastvamava vātanikētanātha || 29.10 || 304

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnatriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē triṁśaṁ daśakam ॥

vāmanāvatāravarṇanam

śakrēṇa saṁyati hatō'pi balirmahātmā

śukrēṇa jīvitatanuḥ kratuwardhitōṣmā |

vikrāntimān bhayanilīnasurāṁ trilōkīm

cakrē vaśē sa tava cakramukhādabhītaḥ ॥ 30.1 ॥

305

putrārtidarśanavaśādaditirviṣaṇṇā

taṁ kāśyapaṁ nijapatiṁ śaraṇaṁ prapannā |

tvatpūjanaṁ taduditaṁ hi payōvratākhyam

sā dvādaśāhamacarāt tvayi bhaktipūrṇā ॥ 30.2 ॥

306

tasyāvadhau tvayi nilīnamatēramuśyāḥ

śyāmaścaturbhujavapuḥ svayamāvirāsīḥ |

namrāṁ ca tāmiha bhavattanayō bhavēyam

gōpyam madīkṣaṇamiti pralapannayāsīḥ ॥ 30.3 ॥

307

tvaṁ kāśyapē tapasi sannidadhattadānīm

prāptō'si garbhamaditēḥ praṇutō vidhātrā |

prāsūta ca prakāṭavaiṣṇavadivyarūpaṁ

sā dvādaśīśravaṇapuṇyadinē bhavantam ॥ 30.4 ॥

308

punṇyāśramaṁ tamabhivarṣati puṣpavarṣai -

rharṣākulē suragaṇē kṛtatūryaghōṣē |

- badhvā'ñjaliṃ jaya jayēti nutaḥ pitṛbhyāṃ*
tvam tatkṣaṇē paṭutamam vaṭurūpamādhāḥ || 30.5 || 309
- tāvatprajāpatimukhairupanīya mauñjī -*
daṇḍājīnākṣavalayādibhirarcyamānaḥ |
dēdīpyamānavapurīśa kṛtāgnikārya -
stvam prāsthithā baligrhaṃ prakṛtāśvamēdham || 30.6 || 310
- gātrēṇa bhāvimahimōcitagauravam prā -*
gvyāvṛṇvatēva dharaṇīm calayannayāsīḥ |
chatraṃ parōṣmatiraṇārthamivādadhānō
daṇḍam ca dānavajanēṣviva sannidhātum || 30.7 || 311
- tām narmadōttarataṭē hayamēdhaśālā -*
māsēduṣi tvayi rucā tava ruddhanētraiḥ |
bhāsvān kimēṣa dahanō nu sanatkumārō
yōgī nu kō'yamiti śukramukhaiśśaśaṅkē || 30.8 || 312
- ānītamāśu bhṛgubhirmahasā'bhibhūtai -*
stvām ramyarūpamasuraḥ pulakāvṛtāṅgaḥ |
bhaktyā samētya sukṛtī pariṇīya pādau
tattōyamanvadhṛta mūrdhani tīrthatīrtham || 30.9 || 313
- prahlādavaṃśajatayā kratubhirdvijēṣu*
viśvāsatō nu tadidaṃ ditijō'pi lēbhē |
yattē padāmbu giriśasya śirōbhilālyam
sa tvam vibhō gurupurālaya pālayēthāḥ || 30.10 || 314

|| iti śrīmannārāyaṇīyē triṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkatrimśam daśakam ॥

balividhvaṃsanam

prītyā daityastava tanumahaḥ

prēkṣaṇāt sarvathā'pi

tvāmārādhyannajita racaya -

nnañjaliṃ sañjagāda |

mattaḥ kiṃ tē samabhilaṣitaṃ

viprasūnō vada tvam

vyaktaṃ bhaktaṃ bhavanamavanīm

vā'pi sarvaṃ pradāsyē || 31.1 ||

315

tāmakṣiṇām baligiramupā -

karṇya kārūṇyapūrṇō -

'pyasyōtsēkaṃ śamayitumanā

daityavaṃśaṃ praśaṃsan |

bhūmiṃ pādatrayaparimitām

prārthayāmāsitha tvam

sarvaṃ dēhīti tu nigaditē

kasya hāsyam na vā syāt || 31.2 ||

316

viśvēśaṃ mām tripadamiha kiṃ

yācasē bālīśastvaṃ

sarvām bhūmiṃ vṛṇu kimamunē -

tyālapattvāṃ sa dṛpyan |
 yasmāddarpāt tripadaparipū -
 rtyakṣamaḥ kṣēpavādān
 bandhaṃ cāsāvagamadatada -
 rhō'pi gāḍhōpaśāntyai || 31.3 ||

317

pādatrayyā yadi na muditō
 viṣṭapairnāpi tuṣyē -
 dityuktē'smin varada bhavatē
 dātukāmē'tha tōyam |
 daityācāryastava khalu parī -
 kṣārthinaḥ prēraṇāttam
 mā mā dēyaṃ harirayamiti
 vyaktamēvābabhāṣē || 31.4 ||

318

yācatyēvaṃ yadi sa bhagavān
 pūrṇakāmō'smi sō'haṃ
 dāsyāmyēva sthiramiti vadan
 kāvyaśaptō'pi daityaḥ |
 vindhyāvalyā nijadayitayā
 dattapādyāya tubhyaṃ
 citraṃ citraṃ sakalamapi sa
 prārpayattōyapūrvam || 31.5 ||

319

nissandēhaṃ ditikulapatau
 tvayyaśēṣārpaṇaṃ tad -
 vyātanvānē mumucurṛṣayaḥ
 sāmarāḥ puṣpavarṣam |

divyaṃ rūpaṃ tava ca tadidaṃ
 paśyatāṃ viśvabhājā -
 muccairuccairavṛdhadavadhī -
 kṛtya viśvāṇḍabhāṇḍam || 31.6 ||

320

tvatpādāgraṃ nijapadagataṃ
 puṇḍarīkōdbhavō'sau
 kuṇḍītōyairasicadapunā -
 dyajjalaṃ viśvalōkān |
 harṣōtkarṣāt subahu nanṛtē
 khēcarairutsavē'smin
 bhērīṃ nighnan bhuvanamacara -
 jjāmbavān bhaktiśālī || 31.7 ||

321

tāvaddaityāstvanumatimṛtē
 bharturārabdhayuddhā
 dēvōpētairbhavadanucarai -
 ssaṅgatā bhaṅgamāpan |
 kālātmā'yaṃ vasati puratō
 yadvaśāt prāgjitāḥ smaḥ
 kiṃ vō yuddhairiti baligirā
 tē'tha pātālamāpuḥ || 31.8 ||

322

pāśairbaddhaṃ patagapatinā
 daityamuccairavādī -
 stārttiyīkaṃ diśa mama padaṃ
 kiṃ na viśvēśvarō'si |
 pādaṃ mūrdhni praṇaya bhagava -

nnityakampaṃ vadantaṃ
prahlādaṣṭaṃ svayamupagatō
mānayaṇṇastavīttvām || 31.9 ||

323

darpoḥchittiyai vihitamakḥilaṃ
daitya siddhō'si puṇyai -
rlōkastē'stu tridivavijayī
vāsavatvaṃ ca paścāt |
matsāyujyaṃ bhaja ca punari -
tyanvagrḥṇā baliṃ taṃ
vipraissantānitamakḥavaraḥ
pāhi vātālayēśa || 31.10 ||

324

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkatrīṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvātriṃśaṃ daśakam ॥

matsyāvatāravarṇanam

purā hayagrīvamahāsurēṇa

ṣaṣṭhāntarāntōdyadakāṇḍakalpē |

nidrōnmukhabrahmamukhāddhṛtēṣu

vēdēṣvadhitsaḥ kila matsyarūpam || 32.1 ||

325

satyavratasya dramilādhibhartu -

rnadījalē tarpayatastadānīm |

karāñjalau sañjvalitākṛtistva -

madṛśyathāḥ kaścana bālamīnaḥ || 32.2 ||

326

kṣiptaṃ jalē tvāṃ cakitaṃ vilōkya

ninyē'mbupātrēṇa muniḥ svagēham |

svalpairahōbhiḥ kalaśīm ca kūpaṃ

vāpīm saraścānaśiṣē vibhō tvam || 32.3 ||

327

yōgaprabhāvādbhavadājñayaiva

nītatatastvam muninā payōdhim |

prṣṭō'munā kalpadidṛkṣumēnaṃ

saptāhamāsvēti vadannayāsīḥ || 32.4 ||

328

prāptē tvaduktē'hani vāridhārā -

pariplutē bhūmitalē munīndraḥ |

saptarṣibhiḥ sārdhamapāravāri -

ṇyudghūrṇamānaḥ śaraṇaṃ yayau tvām || 32.5 ||

329

dharāṃ tvadādēśakarīmavāptāṃ

naurūpiṇīmāruruhustadā tē |

tatkampakamprēṣu ca tēṣu bhūya -

stvamambudhērāvirabhūrmahīyān || 32.6 ||

330

jhaṣākṛtiṃ yōjanalakṣadīrghāṃ

dadhānamuccaistaratējasam tvām |

nirīkṣya tuṣṭā munayastvaduktyā

tvattuṅgaśṛṅgē taraṇiṃ babandhuḥ || 32.7 ||

331

ākṛṣṭanaukō munimaṇḍalāya

pradarśayan viśvajagadvibhāgān |

saṃstūyamānō nṛvarēṇa tēna

jñānaṃ paraṃ cōpadiśannacārīḥ || 32.8 ||

332

kalpāvadhau saptamunīn purōvat

prasthāpya satyavratabhūmipaṃ tam |

vaivasvatākhyam manumādadhānaḥ

krōdhāddhayagrīvamabhidrutō'bhūḥ || 32.9 ||

333

svatuṅgaśṛṅgakṣatavakṣasaṃ tam

nipātya daityam nigamān gṛhītvā |

virīṅcayē prītaḥṛdē dadānaḥ

prabhañjanāgārapatē prapāyāḥ || 32.10 ||

334

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvātriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trayastrimśaṃ daśakam ॥

ambariṣōpākhyānam

vaivasvatākhyamanuputranabhāgajāta -

nābhāganāmakānarēndrasutō'mbariṣaḥ |

saptārṇavāvṛtamahīdayitō'pi rēmē

tvatsaṅgiṣu tvayi ca magnamanāssadaiva || 33.1 ||

335

tvatprītayē sakalamēva vitanvatō'sya

bhaktyaiva dēva nacirādabhṛthāḥ prasādam |

yēnāsyā yācanamṛtē'pyabhirakṣaṇārthaṃ

cakraṃ bhavān pravitatāra sahasradhāram || 33.2 ||

336

sa dvādaśīvratamathō bhavadarcanārthaṃ

varṣaṃ dadhau madhuvanē yamunōpakaṇṭhē |

patnyā samaṃ sumanasā mahatīm vitanvan

pūjāṃ dvijēṣu viṣṛjan paśuṣaṣṭikōṭim || 33.3 ||

337

tatrātha pāraṇadinē bhavadarcanāntē

durvāśasā'sya muninā bhavanaṃ prapēdē |

bhōktuṃ vṛtaśca sa nṛpēṇa parārtiśīlō

mandaṃ jagāma yamunāṃ niyamānvidhāsyān || 33.4 ||

338

rājñā'tha pāraṇamuhūrtasamāptikhēdā -

dvāraiva pāraṇamakāri bhavatparēṇa |

prāptō munistadatha divyadr̥śā vijānan

kṣīpyan krudhōddhṛtajaṭō vitatāna kṛtyām || 33.5 ||

339

kṛtyām ca tāmasidharām bhuvanaṃ dahantī -

magrē'bhivīkṣya nṛpatirna padāccakampē |

tvadbhaktabādhamabhivīkṣya sudarśanaṃ tē

kṛtyānalaṃ śalabhayan munimanvadhāvīt || 33.6 ||

340

dhāvannaśēṣabhuvanēṣu bhiyā sa paśyan

viśvatra cakramapi tē gatavān viriñcam |

kaḥ kālacakramatilaṅghayatītyapāstaḥ

śarvaṃ yayau sa ca bhavantamavandataiva || 33.7 ||

341

bhūyō bhavannilayamētya munim namantaṃ

prōcē bhavānahamṛṣē nanu bhaktadāsaḥ |

jñānaṃ tapaśca vinayānvitamēva mānyaṃ

yāhyambarīṣapadamēva bhajēti bhūman || 33.8 ||

342

tāvatsamētya muninā sa gṛhītapādō

rājā'pasṛtya bhavadastramasāvanauṣīt |

cakrē gatē muniradādakhilāśiṣō'smai

tvadbhaktimāgasi kṛtē'pi kṛpām ca śaṃsan || 33.9 ||

343

rājā pratīkṣya munimēkasamāmanāśvān

sambhōjya sādhu tamṛṣim viṣṛjan prasannaṃ |

bhuktvā svayaṃ tvayi tatō'pi dṛḍhaṃ ratō'bhūt

sāyujyamāpa ca sa mām pavanēśa pāyāḥ || 33.10 ||

344

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trayastrīṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuṣtriṃśaṃ daśakam ॥

śrīrāmacaritavarṇanam

gīrvāṇairarthyamānō daśamukhanidhanaṃ

kōsalē'svṛśyaśṛṅgē

putrīyāmiṣṭimiṣṭvā daduṣi daśaratha -

kṣmābhṛtē pāyasāgryam |

tadbhuktyā tatpurandhrīṣvapi tiṣṛṣu samaṃ

jātagarbhāsu jātō

rāmastvaṃ lakṣmaṇēna svayamatha bharatē -

nāpi śatrughnanāmnā ॥ 34.1 ॥

345

kōdaṇḍī kauśikasya kratuvaramavitum

lakṣmaṇēnānuyātō

yātō'bhūstātavācā munikathitamanu -

dvandvaśāntādhvakhēdaḥ |

nṛṇāṃ trāṇāya bāṇairmuni vacanabalā -

ttātakāṃ pāṭayitvā

labdhvāsmādastrajālaṃ munivanamagamō

dēva siddhāśramākhyam ॥ 34.2 ॥

346

mārīcaṃ drāvayitvā makhaśīrasi śarai -

ranyarakṣāṃsi nighnan

kalyāṃ kurvannahalyāṃ pathi padarajasā

prāpya vaidēhagēham |
 bhindānaścāndracūḍaṃ dhanuravanisutā -
 mindirāmēva labdhvā
 rājyaṃ prātiṣṭhathāstvaṃ tribhirapi ca samaṃ
 bhrātrvīraissadāraiḥ || 34.3 ||

347

ārundhānē ruṣāndhē bhṛgukulatilakē
 saṅkramayya svatējō
 yātē yātō'syayōdhyāṃ sukhamiha nivasan
 kāntayā kāntamūrtē |
 śatrughnēnaikadāthō gatavati bharatē
 mātulasyādhivāsaṃ
 tātārabdhō'bhiṣēkastava kila vihataḥ
 kēkayādhīśaputryā || 34.4 ||

348

tātōktyā yātukāmō vanamanuja vadhū -
 saṃyutaścāpadhāraḥ
 paurānārudhya mārgē guhanilayagata -
 stvaṃ jaṭācīradhārī |
 nāvā santīrya gaṅgāmadhi padavi puna -
 staṃ bharadvājamārā -
 nnavatvā tadvākyahētōratīśukhamavasa -
 ścitrakūṭē girīndrē || 34.5 ||

349

śrutvā putrārtikhinnaṃ khalu bharatamukhāt
 svargayātaṃ svatātaṃ
 taptō datvā'mbu tasmai nidadhitha bharatē
 pādukāṃ mēdinīṃ ca |

atrim natvā'tha gatvā vanamativipulam
 daṇḍakam caṇḍakāyam
 hatvā daityam virādhām sugatimakalaya -
 ścāru bhōḥ śārabhaṅgīm || 34.6 ||

350

natvā'gastyam samastāśaranikara sapa -
 trākṛtiṃ tāpasēbhyaḥ
 pratyasrauṣiḥ priyaiṣi tadanu ca muninā
 vaiṣṇavē divyacāpē |
 brahmāstrē cāpi dattē pathi pitṛsuhṛdam
 vīkṣya bhūyō jaṭāyum
 mōdāt gōdātataṅtē pariramasi purā
 pañcavatyaṃ vadhūtyā || 34.7 ||

351

prāptāyāḥ śūrpaṇakhyā madanacaladhṛtē -
 rarthanairnissahātmā
 tāṃ saumitrau viśṛjya prabalatamaruṣā
 tēna nirlūnanāsām |
 drṣṭvainām ruṣṭacittam kharamabhipatitam
 dūṣaṇam ca trimūrdham
 vyāhiṃsīrāśārānapyayuta samadhikām -
 statkṣaṇādakṣatōsmā || 34.8 ||

352

sōdaryā prōktavārtāvivaśadaśamukhā -
 diṣṭamāricamāyā -
 sāraṅgam sārasākṣyā spṛhitamanugataḥ
 prāvadhīrbāṇaghātam |
 tanmāyākrandaniryāpitabhavadanujām

*rāvaṇastāmahārṣī -
ttēnārtō'pi tvamantaḥ kimapi mudamadhā -
stadvadhōpāyalābhāt || 34.9 ||*

353

*bhūyastanvīm vicinvannahrta daśamukha -
stadvadhūṃ madvadhēnē -
tyuktvā yātē jaṭāyau divamatha suhrdaḥ
prātanōḥ prētakāryam |
grhṇānaṃ taṃ kabandhaṃ jaghanitha śabarīm
prēkṣya pampātaṭē tvam
samprāptō vātasūnuṃ bhṛśamuditamanāḥ
pāhi vātālayēśa || 34.10 ||*

354

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuśtriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcatrīṃśaṃ daśakam ॥

śrīrāmacaritavarṇanam

nītassugrīvamaitrīṃ tadanu hanumatā

dundubhēḥ kāyamuccaiḥ

kṣiptvāṅguṣṭhēna bhūyō luluvitha yugapat

patriṇā sapta sālān |

hatvā sugrīvaghātōdyatamatulabalaṃ

bāliṇaṃ vyājavṛtṭyā

varṣāvēlāmanaiṣīrvirahataralita -

stvaṃ mataṅgāśramāntē || 35.1 ||

355

sugrīvēṇānujōkṭyā sabhayamabhiyatā

vyūhitāṃ vāhinīṃ tā -

mṛkṣāṇāṃ vīkṣya dikṣu drutamatha dayitā -

mārgaṇāyāvanamrām |

sandēśaṃ cāṅgulīyaṃ pavanasutakarē

prādiśō mōdaśālī

mārgē mārgē mamārgē kapibhirapi tadā

tvatpriyā saprayāsaiḥ || 35.2 ||

356

tvadvārtākarnanōdyadgarudurujavasa -

mpātisampātivākya -

prōttīrṇārṇōdhirantarnagari janakajāṃ

vīkṣya datvā'ṅgulīyam |
prakṣudyōdyānamakṣakṣapaṇacaṇaraṇaḥ
sōḍhabandhō daśāsyam
dr̥ṣṭvā pluṣṭvā ca laṅkāṃ jhaṭiti sa hanumān
mauliratnaṃ dadau tē || 35.3 ||

357

tvam sugrīvāṅgadādiprabala kapicamū -
cakravikrāntabhūmi -
cakrō'bhikramya pārējaladhi niśicarē -
ndrānujāśrīyamāṇaḥ |
tatprōktāṃ śatruvārtāṃ rahasi niśamayan
prārthanāpārthyarōṣa -
prāstāgnēyāstratējastrasadudadhigirā
labdhavān madhyamārgam || 35.4 ||

358

kīśairāśāntarōpāhṛta girinikaraiḥ
sētumādhāpya yātō
yātūnyāmardya daṃṣṭrānakhaśikharisilā -
sālaśastraiḥ svasainyaiḥ |
vyākurvan sānujastvam samarabhuvi param
vikramaṃ śakrajētrā
vēgānnāgāstrabaddhaḥ patagapatigaru -
nmārutairmōcitō'bhūḥ || 35.5 ||

359

saumitristvatra śaktiprahṛtigaladasu -
rvātajānītaśaila -
ghrāṇāt prāṇānupētō vyakṛṇuta kusṛti -
ślāghinaṃ mēghanādam |

māyākṣōbhēṣu vaibhīṣaṇavacanahr̥ta -
stambhanaḥ kumbhakarṇaṃ
samprāptaṃ kampitōrvītalamakhilacamū -
bhakṣiṇaṃ vyakṣiṇōstvam || 35.6 ||

360

gr̥hṇan jambhārisamprēṣitarathakavacau
rāvaṇēnābhiyuddhyan
brahmāstrēṇāśya bhindan galatatimabalā -
magnīśuddhāṃ pragr̥hṇan |
dēvaśrēṇīvarōjjīvitasamaramṛtai -
rakṣatairrkṣasaṅghai -
r̥laṅkābhartrā ca sākāṃ nījanagaramagāḥ
sapriyaḥ puṣpakēṇa || 35.7 ||

361

prītō divyābhiṣēkairayutasamadhikān
vatsarān paryaraṃsī -
r̥maithilyāṃ pāpavācā śiva ! śiva ! kila tām
garbhiṇīmabhyahāsīḥ |
śatrughnēnārdayitvā lavaṇaniśicaraṃ
prārdayaḥ śūdrapāśaṃ
tāvadvālmīkigēhē kṛtavasatirupā -
sūta sītā sutau tē || 35.8 ||

362

vālmīkēstvatsutōdgāpitamadhurakṛtē -
rājñayā yajñavātē
sītāṃ tvayyāptukāmē kṣitimaviśadasau
tvam ca kālārthitō'bhūḥ |
hētōḥ saumitrighātī svayamatha sarayū -

magnaniśśēṣabhṛtyaiḥ
sākaṃ nākaṃ prayātō nijapadamagamō
dēva vaikuṇṭhamādyam || 35.9 ||

363

sō'yaṃ martyāvatārastava khalu niyataṃ
martyaśikṣārthamēvaṃ
viślēṣārtirnirāgastyajanamapi bhavēt
kāmadharmātisaktyā |
nō cēt svātmānubhūtēḥ kva nu tava manasō
vikriyā cakrapāṇē
sa tvaṃ sattvaikamūrtē pavanapurapatē
vyādhunu vyādhitāpān || 35.10 ||

364

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcatriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭtriṃśaṃ daśakam ॥

paraśurāmāvatāravarṇanam

atrēḥ putratayā purā tvamanasū -

yāyāṃ hi dattābhidhō

jātaḥ śiṣyanibandhatandritamanāḥ

svasthaścaraṇa kāntayā |

dr̥ṣṭō bhaktatamēna hēhayamahī -

pālēna tasmai varā -

naṣṭaiśvaryamukhān pradāya daditha

svēnaiva cāntē vadhā ॥ 36.1 ॥

365

satyaṃ kartumathārjunasya ca varaṃ

tacchaktimātrānataṃ

brahmadvēṣi tadākhilaṃ nṛpakulaṃ

hantuṃ ca bhūmērbharam |

sañjātō jamadagnitō bhṛgukulē

tvam rēṇukāyāṃ harē

rāmō nāma tadātmajēṣvavarajaḥ

pitṛōradhāḥ sammadam ॥ 36.2 ॥

366

labdhāmnāyagaṇaścaturdaśavayā

gandharvarājē manā -

gāsaktāṃ kila mātaraṃ prati pituḥ

krōdhākulasyājñayā |
tātājñātigasōdaraiḥ samamimāṃ
chitvā'tha śāntāt pitu -
stēṣāṃ jīvanayōgamāpitha varaṃ
mātā ca tē'dādvarān || 36.3 ||

367

pitṛā mātṛmudē stavāhṛtaviya -
ddhēnōrniḥādāśramāt
prasthāyātha bhṛgōrgirā himagirā -
vārādhya gaurīpatim |
labdhvā tatparaśuṃ taduktadanuja -
cchēdī mahāstrādikaṃ
prāptō mitramathākṛtavraṇamuniṃ
prāpyāgamaḥ svāśramam || 36.4 ||

368

ākhēṭōpagatō'rjunah suragavī -
samprāptasampadgaṇai -
stvatpitṛā paripūjitaḥ puragatō
durmantrivācā punaḥ |
gāṃ krētuṃ sacivaṃ nyayuṅkta kudhiyā
tēnāpi rundhanmuni -
prāṇakṣēpasarōṣagōhatacamū -
cakrēṇa vatsō hṛtaḥ || 36.5 ||

369

śukrōjjīvitatātavākyacalita -
krōdhō'tha sakhyā samaṃ
bibhraddhyātamahōdarōpanihitaṃ
cāpaṃ kuṭhāraṃ śarān |

ārūḍhaḥ saḥavāhayanṭṛkaratham
māhiṣmatīmāviśan
vāgbhirvatsamadāśuṣi kṣitipatau
samprāstuthāssaṅgaram || 36.6 ||

370

putrāṇāmayutēna saptadaśabhi -
ścākṣauhiṇībhirmahā -
sēnānībhiranēkamitranivahai -
rvyājṛmbhitāyōdhanah |
sadyastvatkakuṭhārabāṇavidala -
nniśśēśasainyōtkarō
bhītipradrutanaṣṭaśiṣṭatanaya -
stvāmāpataddhēhayaḥ || 36.7 ||

371

līlāvāritanarmadājalavala -
llaṅkēśagarvāpaha -
śrīmadbāhusahasramuktabahuśa -
strāstraṃ nirundhannamum |
cakrē tvayyatha vaiṣṇavē'pi viphalē
budhvā hariṃ tvāṃ mudā
dhyāyantaṃ chītasarvadōṣamavadhīḥ
sō'gāt paraṃ tē padam || 36.8 ||

372

bhūyō'marṣitahēhayātmajagaṇai -
stātē hatē rēṇukā -
māghnānāṃ hṛdayaṃ nirīkṣya bahuśō
ghōrāṃ pratijñāṃ vahan |
dhyānānītarathāyudhastvamakṛthā

vīpradruhaḥ kṣatriyān
dikcakrēṣu kuṭhārayan viśikhayan
niḥkṣatriyāṃ mēdinīm || 36.9 ||

373

tātōjjīvanakṛnnṛpālakakulaṃ
trissaptakṛtvō jayan
santarpyātha samantapañcakamahā -
raktahradaughē pitṛn |
yajñē kṣmāmapī kāśyapādiṣu diśan
sālvēna yudhyan punaḥ
kṛṣṇō'muṃ nihaniṣyatīti śamitō
yuddhāt kumārairbhavān || 36.10 ||

374

nyasyāstrāṇi mahēndrabhūbhṛti tapa -
stanvan punarmajjitāṃ
gōkarṇāvadhi sāgarēṇa dharaṇīm
dṛṣṭvārthitastāpasaiḥ |
dhyātēṣvāsadhṛtānalāstracakitāṃ
sindhūṃ sruvakṣēpaṇā -
dutsāryōddhṛtakēralō bhṛgupatē
vātēśa saṃrakṣa mām || 36.11 ||

375

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śaṭtriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptatrimśaṁ daśakam ॥

śrīkṛṣṇāvatāraprasaṅgavarṇanam

sāndrānandatanō harē nanu purā

daivāsurē saṅgarē

tvatkṛttā api karmaśēṣa vaśatō

yē tē na yātā gatim |

tēṣāṁ bhūtalajanmanāṁ ditibhuvāṁ

bhārēṇa dūrārditā

bhūmiḥ prāpa viriñcamāśritapadaṁ

dēvaiḥ puraivāgataiḥ ॥ 37.1 ॥

376

hā hā durjanabhūribhāramathitāṁ

pāthōnidhau pātukā -

mētāṁ pālaya hanta mē vivaśatāṁ

samprccha dēvānimān |

ityādi pracurapralāpavivaśā -

mālōkya dhātā mahīṁ

dēvānāṁ vadanāni vīkṣya paritō

dadhyau bhavantāṁ harē ॥ 37.2 ॥

377

ūcē cāmbujabhūramūnayi surāḥ

satyaṁ dharitryā vacō

nanvasyā bhavatāṁ ca rakṣaṇavidhau

dakṣō hi lakṣmīpatiḥ |
sarvē śarvapurassarā vayamitō
gatvā payōvāridhiṃ
natvā taṃ stumahē javāditi yayuḥ
sākaṃ tavākētanam || 37.3 ||

378

tē mugdhānilaśāli dugdhajaladhē -
stīraṃ gatāḥ saṅgatā
yāvattvatpadacintanaikamanasa -
stāvat sa pāthōjabhūḥ |
tvadvācaṃ hṛdayē niśamya sakalā -
nānandayannūcivā -
nākhyātaḥ paramātmanā svayamahaṃ
vākyam tadākarṇyatām || 37.4 ||

379

jānē dīnadaśāmaham diviṣadāṃ
bhūmēśca bhīmairnṛpai -
statkṣēpāya bhavāmi yādavakulē
sō'ham samagrātmanā |
dēvā vṛṣṇikulē bhavantu kalayā
dēvāṅganāścāvanau
matsēvārthamiti tvadīyavacanam
pāthōjabhūrūcivān || 37.5 ||

380

śrutvā karṇarasāyanam tava vacaḥ
sarvēṣu nirvāpita -
svāntēṣvīśa gatēṣu tāvakakṛpā -
pīyūṣatṛptātmasu |

vikhyātē madhurāpurē kila bhava -
tsānnidhyapuṇyōttarē
dhanyāṃ dēvakanandanāmudavaha -
drājā sa śūrātmajaḥ || 37.6 ||

381

udvāhāvasitau tadīyasahajaḥ
kaṃsō'tha sammānaya -
nnētau sūtatayā gataḥ pathi rathē
vyōmōtthayā tvadgirā |
asyāstvāmatiduṣṭamaṣṭamasutō
hantēti hantēritaḥ
santrāsāt sa tu hantumantikagatām
tanvīm kṛpāṇīmadhāt || 37.7 ||

382

gr̥hṇānaścikurēṣu tāṃ khalamatiḥ
śaurēściraṃ sāntvanaiḥ
nō muñcan punarātmajārpaṇagirā
prītō'tha yātō gr̥hān |
ādyam tvatsahajaṃ tathā'rpitamapi
snēhēna nāhannasau
duṣṭānāmapi dēva puṣṭakaruṇā
dṛṣṭā hi dhīrēkadā || 37.8 ||

383

tāvattvanmanasaiva nāradamuniḥ
prōcē sa bhōjēśvaraṃ
yūyam nanvasurāḥ surāśca yadavō
jānāsi kiṃ na prabhō |
māyāvī sa harirbhavadvadhakṛtē

*bhāvī suraprārthanā -
dityākarṇya yadūnadūdhunadasau
śaurēśca sūnūnahan || 37.9 ||*

384

*prāptē saptamagarbhatāmahipatau
tvatprēraṇānmāyayā
nītē mādharma rōhiṇīm tvamapi bhōḥ
saccitsukhaikātmakaḥ |
dēvakyā jaṭharam vivēśitha vibhō
saṃstūyamānaḥ suraiḥ
sa tvam kṛṣṇa vidhūya rōgapaṭalīm
bhaktim parām dēhi mē || 37.10 ||*

385

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptatṛiṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭātrimśaṃ daśakam ॥

śrīkrṣṇāvatāravarṇanam

ānandarūpa bhagavannayī tē'vatārē

prāptē pradīptabhavadāṅganirīyamāṇaiḥ |

kāntivrajairiva ghanāghanamaṇḍalairdyā -

māvṛṇvatī virurucē kila varṣavēlā || 38.1 ||

386

āśāsu śītalatarāsu payōdatōyai -

rāśāsītāptivivaśēṣu ca sajjanēṣu |

naiśākarōdayavidhau niśi madhyamāyāṃ

klēśāpahastriyagatāṃ tvamihā'virāsīḥ || 38.2 ||

387

bālyasprṣā'pi vapuṣā dadhuṣā vibhūtīḥ

udyatkirīṭakataḥkāṅgadahārabhāsā |

śaṅkhārīvārīyagadāparibhāsītēna

mēghāsītēna parilēsitha sūtīgēhē || 38.3 ||

388

vakṣaḥsthalīsukhanilīnavilāsilakṣmī -

mandākṣalakṣitakataḥkāṅgavimōkṣabhēdaiḥ |

tanmandirasya khalakaṃsakṛtāmalakṣmī -

munmārjayanniva virējitha vāsudēva || 38.4 ||

389

śauristu dhīramunimaṇḍalacētasō'pi

dūrasthitāṃ vapurudīkṣya nijēkṣaṇābhyām |

ānandabāṣpapulakōdgamagadgadārdra - stuṣṭāva dṛṣṭimakarandarasaṃ bhavantam 38.5	390
dēva prasīda parapūruṣa tāpavallī - nirlūnadātra samanētra kalāvilāsin khēdānapākuru kṛpāgurubhiḥ kaṭākṣai - rityādi tēna muditēna ciraṃ nutō'bhūḥ 38.6	391
mātrā ca nētrasalilāstrtagātravalyā stōtrairabhiṣṭutaguṇaḥ karuṇālayastvam prācīnajanmayugalaṃ pratibōdhya tābhyāṃ māturgirā dadhitha mānuṣabālavēṣam 38.7	392
tvatprēritastadanu nandatanūjayā tē vyatyāsamāracyituṃ sa hi śūrasūnuḥ tvāṃ hastayōradhrta cittavidhāryamāryai - rambhōruhasthakalahaṃsakiśōraramyam 38.8	393
jātā tadā paśupasadmani yōganidrā nidrāvimudritamathākṛta pauralōkam tvatprēraṇāt kimiva citramacētanairiyad - dvāraiḥ svayaṃ vyaghaṭi saṅghaṭitaiḥ sugāḍham 38.9	394
śēṣēṇa bhūriphaṇavāritavāriṇā'tha svairaṃ pradarśitapathō maṇidīpitēna tvāṃ dhārayan sa khalu dhanyatamaḥ prastathē sō'yaṃ tvamīśa mama nāśaya rōgavēgān 38.10	395
iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭātriṃśaṃ daśakam samāptam	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnacatvāriṃśaṃ dāśakam ॥

yōgamāyānayanādivarṇanam

bhavantamayamudvahan yadukulōdvahō nissaran

dadarśa gaganōccalajjalabharāṃ kalindātmajām |

ahō salilasañcayaḥ sa punaraindrajālōditō

jalaugha iva tatkṣaṇāt prapadamēyatāmāyayau || 39.1 ||

396

prasuptapaśupālikāṃ nibhṛtamārudadbālikā -

mapāvṛtakavāṭikāṃ paśupavāṭikāmāviśan |

bhavantamayamarpayan prasavatalpakē tatpadā -

dvahan kapaṭakanyakāṃ svapuramāgatō vēgataḥ || 39.2 ||

397

tatastvadanujāravakṣapitanidravēgadravad -

bhaṭōtkaranivēditaprasavavārtayaivārtimān |

vimuktacikurōtkarastvaritamāpatan bhōjarā -

ḍatuṣṭa iva drṣṭavān bhagīnikākarē kanyakām || 39.3 ||

398

dhruvaṃ kapaṭaśālinō madhuharasya māyā bhavē -

dasāvīti kiśōrikāṃ bhagīnikākarāliṅgitām |

dvīpō nalinikāntarādiva mṛṇālikāmākṣipa -

nnayaṃ tvadanujāmajāmupalapaṭṭakē piṣṭavān || 39.4 ||

399

tatō bhavadupāsakō jhaṭīti mṛtyupāsādiva

pramucya tarasaiva sā samadhirūḍharūpāntarā |

adhastalamajagmuṣī vikasadaṣṭabāhusphura -

nmahāyudhamahō gatā kila vihāyasā didyutē || 39.5 ||

400

nṛśaṃsatara kaṃsa tē kimu mayā viniṣpiṣṭayā

babhūva bhavadantakaḥ kvacana cintyatām tē hitam |

iti tvadanujā vibhō khalamudīrya taṃ jagmuṣī

marudgaṇapaṇāyitā bhuvi ca mandirāṇyēyūṣī || 39.6 ||

401

pragē punaragātmajāvacanamīritā bhūbhujā

pralambabakapūtanāpramukhadānavā māninaḥ |

bhavannidhanakāmyayā jagati babhramurnirbhayāḥ

kumārakavimārakāḥ kimiva duṣkaraṃ niṣkrpaiḥ || 39.7 ||

402

tataḥ paśupamandirē tvayi mukunda nandapriyā -

prasūtiśayanēśayē rudati kiñcidañcatpadē |

vibudhya vanitājanaistanayasambhavē ghōṣitē

mudā kimu vadāmyahō sakalamākulaṃ gōkulam || 39.8 ||

403

ahō khalu yaśodayā navakalāyacētōharaṃ

bhavantamalamantikē prathamamāpibantyā dṛśā |

punaḥ stanabharaṃ nijaṃ sapadi pāyayantyā mudā

manōharatanusprśā jagati puṇyavantō jitāḥ || 39.9 ||

404

bhavatkuśalakāmyayā sa khalu nandagōpastadā

pramōdabharasaṅkulō dvijakulāya kinnādadāt |

tathaiva paśupālakāḥ kimu na maṅgalaṃ tēnirē

jagattritayamaṅgala tvamiha pāhi māmāmayāt || 39.10 ||

405

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catvāriṃśaṃ daśakam ॥

pūtanāmōkṣavarṇanam

tadanu nandamamandaśubhāspadaṃ

nṛpapurīṃ karadānakṛtē gatam |

samavalōkya jagāda bhavatpitā

viditakaṃsasahāyajanōdyamaḥ ॥ 40.1 ॥

406

ayi sakhē tava bālakajanma māṃ

sukhayatē'dya nijātmajajanmavat |

iti bhavatpitṛtāṃ vrajanāyakē

samadhirōpya śaśaṃsa tamādarāt ॥ 40.2 ॥

407

iha ca santyanimittaśatāni tē

kaṭakasīmni tatō laghu gamyatām |

iti ca tadvacasā vrajanāyakō

bhavadapāyabhiyā drutamāyayau ॥ 40.3 ॥

408

avasarē khalu tatra ca kācana

vrajapadē madhurākṛtiraṅganā |

taralaṣaṭpadalālitakuntalā

kapaṭapōtaka tē nikaṭaṃ gatā ॥ 40.4 ॥

409

sapadi sā hṛtabālakacētanā

niśicarānvayajā kila pūtanā |

vrajavadhūṣviha kēyamiti kṣaṇaṃ
vimṛśatīṣu bhavantamupādadē || 40.5 || 410

lalitabhāvavilāsahṛtātmabhi -
ryuvatibhiḥ pratirōddhumapāritā |
stanamasau bhavanāntaniṣēduṣī
pradaduṣī bhavatē kapaṭātmanē || 40.6 || 411

samadhiruhya tadaṅkamaśaṅkita -
stvamatha bālakalōpanarōṣitaḥ |
mahadivāmrāphalaṃ kucamaṇḍalaṃ
praticucūṣitha durviṣadūṣitam || 40.7 || 412

asubhirēva samaṃ dhayati tvayi
stanamasau stanitōpamanisvanā |
nirapatadbhayadāyi nijaṃ vapuḥ
pratigatā praviśārya bhujāvubhau || 40.8 || 413

bhayadaghōṣaṇabhīṣaṇavigraha -
śravaṇadarśanamōhitavallavē |
vrajapadē taduraḥ sthalakhēlanaṃ
nanu bhavantamagrḥṇata gōpikāḥ || 40.9 || 414

bhuvanamaṅgalanāmabhirēva tē
yuvatibhirbahudhā kṛtarakṣaṇaḥ |
tvamayi vātanikētanānātha mā -
magadayan kuru tāvakasēvakam || 40.10 || 415

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

pūtanāśarīradāhavarṇanam, gōpīnām

bālālanakautukavarṇanam ca

vrajēśvaraḥ śaurivacō niśamya

samāvrajannadhvani bhītacētāḥ |

niṣpiṣṭaniśśēṣataruṃ nirīkṣya

kañcitpadārthaṃ śaraṇaṃ gatastvām || 41.1 ||

416

niśamya gōpīvacanādudantaṃ

sarvē'pi gōpā bhayavismayāndhāḥ |

tvatpātitaṃ ghōrapīśācadēhaṃ

dēhurvidūrē'tha kuṭhārakṛttam || 41.2 ||

417

tvatpītapūtastanataccharīrāt

samuccalannuccatarō hi dhūmaḥ |

śaṅkāmadhādāgaravaḥ kimēṣa

kiṃ cāndanō gaulgulavō'thavēti || 41.3 ||

418

madaṅgasaṅgasya phalaṃ na dūrē

kṣaṇēna tāvat bhavatāmapī syāt |

ityullapan vallavataḥ śaṅkṣya

tvam pūtanāmātanuthāḥ sugandhim || 41.4 ||

419

citraṃ piśācyā na hataḥ kumāraḥ
citraṃ puraivākathi śauriṇēdam |
iti praśaṃsan kila gōpalōkō
bhavanmukhālōkarasē nyamāṅkṣīt || 41.5 || 420

dinē dinē'tha prativṛddhalakṣmī -
rakṣīṇamāṅgalyaśatō vrajō'yam |
bhavannivāsādayi vāsudēva
pramōdasāndraḥ paritō virējē || 41.6 || 421

grhēṣu tē kōmalarūpahāsa -
mithaḥ kathāsaṅkultitāḥ kamanyaḥ |
vṛttēṣu kṛtyēṣu bhavannirīkṣā -
samāgatāḥ pratyahamatyanandan || 41.7 || 422

ahō kumārō mayi dattadrṣṭiḥ
smitaṃ kṛtaṃ mām prati vatsakēna |
ēhyēhi māmityupasārya pāṇī
tvayīśa kiṃ kiṃ na kṛtaṃ vadhūbhiḥ || 41.8 || 423

bhavadvapuḥ sparśanakautukēna karātkaraṃ gōpavadhūjanēna |
nītaṣṭvamātāmrasarōjamālāvyālabhilōlambatulāmalāsīḥ || 41.9 || 424

nipāyayantī stanamaṅkagaṃ tvām
vilōkayantī vadanam hasantī |
daśaṃ yaśōdā katamānna bhējē
sa tādrśaḥ pāhi harē gadānmām || 41.10 || 425

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvicatvāriṃśaṃ daśakam ॥

śakaṭāsuravadhavarṇanam

kadāpi janmarkṣadinē tava prabhō
nimantritajñātivadhūmahīsurā |
mahānasastvāṃ savidhē nidhāya sā
mahānasādaṁ vavṛtē vrajēśvarī ॥ 42.1 ॥

426

tatō bhavattrāṇaniyuktabālaka -
prabhītisaṅkrandanasaṅkulāravaiḥ |
vimiśramaśrāvi bhavatsamīpataḥ
parisphuṭaddārucaṭaccaṭāravaḥ ॥ 42.2 ॥

427

tatastadākarṇanasambhramaśrama -
prakampivakṣōjabharā vrajāṅganāḥ |
bhavantamantardadṛśussamantatō
viniṣpataddāruṇadārumadhyagam ॥ 42.3 ॥

428

śīśōrahō kiṃ kimabhūditī drutaṃ
pradhāvya nandaḥ paśupāśca bhūsurāḥ |
bhavantamālōkya yaśodayā dhṛtaṃ
samāśvasannaśrujalārdralōcanāḥ ॥ 42.4 ॥

429

kaskō nu kautaskuta ēṣa vismayō
viśaṅkaṭaṃ yacchakaṭaṃ vipāṭitaṃ |

na kāraṇaṃ kiñcidihēti tē sthitāḥ
svanāsikādattakarāstvadīkṣakāḥ || 42.5 || 430

kumārakasyāsyā payōdharārthinaḥ
prarōdanē lōlapadāmbujāhatam |
mayā mayā dṛṣṭamanō viparyagā -
ditīśa tē pālakabālakā jaguḥ || 42.6 || 431

bhiyā tadā kiñcidajānatāmidaṃ
kumārakāṇāmatidurghaṭaṃ vacaḥ |
bhavatprabhāvāvidurairitīritaṃ
manāgivāśaṅkyata dṛṣṭapūtanaiḥ || 42.7 || 432

pravālatāmraṃ kimidaṃ padaṃ kṣataṃ
sarōjaramyau nu karau virōjītau |
iti prasarpatkaruṇātaraṅgitā -
stvadaṅgamāpasprṣṭuraṅganājanāḥ || 42.8 || 433

ayē sutaṃ dēhi jagatpatēḥ kṛpā -
taraṅgapātātparipātamadya mē |
iti sma saṅgrhya pitā tvadaṅgakaṃ
muhurmuhuḥ śliṣyati jātakaṅṭakaḥ || 42.9 || 434

anōnilīnaḥ kila hantumāgataḥ
surārīrēvaṃ bhavatā vihiṃsitaḥ |
rajō'pi nō dṛṣṭamamuṣya tatkathaṃ
sa śuddhasattvē tvayi līnavān dhruvam || 42.10 || 435

prapūjitaistatra tatō dvijātibhi -
rviśēṣatō lambhitamaṅgalāśīṣaḥ |

vrajaṃ nijairbālyarasairvimōhayan

marutpurādhīśa rujāṃ jahīhi mē || 42.11 ||

436

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvicatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tricatvāriṃśaṃ daśakam ॥

trṇāvartavadhavarṇanam

tvāmēkadā gurumarutpuranātha vōḍhum

gāḍhādhirūḍhagarimāṇamapārayantī |

mātā nidhāya śayanē kimidaṃ batēti

dhyāyantyacēṣṭata gr̥hēṣu niviṣṭaśaṅkā || 43.1 ||

437

tāvadvidūramupakarṇitaḡhōraghōṣa -

vyājṛmbhipāṃsupaṭalīparipūritāśaḥ |

vātyāvapussa kila daityavarastrṇāva -

rtākhyō jahāra janamānasahāriṇaṃ tvām || 43.2 ||

438

uddāmapāṃsutimirāhatadr̥ṣṭipātē

draṣṭuṃ kimapyakuśalē paśupālalōkē |

hā bālakasya kimiti tvadupāntamāptā

mātā bhavantamavilōkya bhṛśaṃ rurōda || 43.3 ||

439

tāvat sa dānavavarō'pi ca dīnamūrti -

rbhāvatkabhāraparidhāraṇalūnavēgaḥ |

saṅkōcamāpa tadanu kṣatapāṃsughōṣē

ghōṣē vyatāyata bhavajjananīninādaḥ || 43.4 ||

440

rōdōpakarṇanavaśādupagamya gēhaṃ

krandatsu nandamukhagōpakulēṣu dīnaḥ |

tvām dānavastvakhilamuktikaram mumukṣu -
stvayyapramuñcati papāta viyatpradēśāt || 43.5 || 441

rōdākulāstadanu gōpagaṇā bahiṣṭha -
pāṣāṇapṛṣṭhabhuvi dēhamatisthaviṣṭham |
praikṣanta hanta nipatantamamuṣya vakṣa -
syakṣiṇamēva ca bhavantamalam hasantam || 43.6 || 442

grāvaprapātaparipiṣṭagariṣṭhadēha -
bhraṣṭāsuduṣṭadanujōpari dhṛṣṭahāsam |
āghnānamambujakarēṇa bhavantamētya
gōpā dadhurgirivarādiva nīlaratnam || 43.7 || 443

ēkaikamāśu pariḡrhya nikāmananda -
nnandādigōpaparirabdhavicumbitāṅgam |
ādātukāmapariśaṅkitagōpanārī -
hastāmbujaprapatitam praṇumō bhavantam || 43.8 || 444

bhūyō'pi kinnu kṛṇumaha praṇatārtihārī
gōvinda ēva paripālayatāt sutam naḥ |
ityādi mātaraṇiṣṭhānāṁ pramukhaistadānīm
samprārthitastvadavanāya vibhō tvamēva || 43.9 || 445

vātātmakam danujamēvamayi pradhūnvan
vātōdbhavān mama gadān kimu nō dhunōṣi |
kim vā karōmi punarapyanilālayēśa
niśśēṣarōgaśamanam muhurarthayē tvām || 43.10 || 446

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tricatvārīmśam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuścatvāriṃśaṃ daśakam ॥

jātakarmanāmakaraṇavarṇanam

gūḍhaṃ vasudēvagirā

kartuṃ tē niṣkriyasya saṃskārān |

hr̥dgatahōrātattvō

gargamunistvadgr̥haṃ vibhō gatavān || 44.1 ||

447

nandō'tha nanditātmā

vṛndiṣṭaṃ mānayanmamum yaminām |

mandasmitārdramūcē

tvatsaṃskārān vidhātumutsukadhīḥ || 44.2 ||

448

yaduvaṃśācāryatvāt

sunibhṛtamidamārya kāryamiti kathayan |

gargō nirgatapulaka -

ścakrē tava sāgrajasya nāmāni || 44.3 ||

449

kathamasya nāma kurvē

sahasranāmnō hyanantanāmnō vā |

iti nūnaṃ gargamuni -

ścakrē tava nāma nāma rahasi vibhō || 44.4 ||

450

kṛṣidhātuṇakārābhyāṃ

sattānandātmatāṃ kilābhilapat |

jagadaghakarṣitvaṃ vā

kathayadr̥ṣiḥ kṛṣṇanāma tē vyatanōt || 44.5 ||

451

anyāṃśca nāmabhēdān

vyākurvannagrajē ca rāmādīn |

atimānuṣānubhāvaṃ

nyagadattvāmaprakāśayan pitrē || 44.6 ||

452

snihyati yastava putrē

muhyati sa na māyikaiḥ punaḥ śōkaiḥ |

druhyati yassa tu naśyē -

dityavadat tē mahattvamṛṣivaryaḥ || 44.7 ||

453

jēṣyati bahutaradaityān

nēṣyati nijabandhulōkamamalapadam |

śrōṣyati suvimalakīrti -

rasyēti bhavadvibhūtimṛṣirūcē || 44.8 ||

454

amunaiva sarvadurgaṃ

taritāstha kṛtāsthamatra tiṣṭhadhvam |

harirēvētyanabhilapa -

nnityādi tvāmavarṇayat sa muniḥ || 44.9 ||

455

gargē'tha nirgatē'smin

nanditanandādinandyamānastvam |

madgadamudgatakaruṇō

nirgamaya śrīmarutpurādhīśa || 44.10 ||

456

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuṣcatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

kṛṣṇasya bālakrīdāvarṇanam

ayi sabala murārē pāṇijānupracāraiḥ

kimapi bhavanabhāgān bhūṣayantau bhavantau |

calitacaraṇakañjau mañjumañjīraśiñjā -

śravaṇakutukabhājau cēratuścāruvēgāt ॥ 45.1 ॥

457

mṛdu mṛdu vihasantāvunmiṣaddantavantau

vadanapatitakēśau dṛśyapādābjadēśau |

bhujagalitakarāntavyālagat kañkaṇāṅkau

matimaharatamuccaiḥ paśyatām viśvanṛṇām ॥ 45.2 ॥

458

anusrati janaughē kautukavyākulākṣē

kimapi kṛtaninādaṃ vyāhasantau dravantau |

valitavadanapadmaṃ prṣṭhatō dattadrṣṭī

kimiva na vidadhāthē kautukaṃ vāsudēva ॥ 45.3 ॥

459

drutagatiṣu patantāvutthitau liptapaṅkau

divi munibhirapaṅkaiḥ sasmitaṃ vandyamānau |

drutamatha jananiḥhyāṃ sānukampaṃ grhītau

muhurapi parirabdhau drāgyuvāṃ cumbitau ca ॥ 45.4 ॥

460

snutakucabharamaṅkē dhārayantī bhavantaṃ

taralamati yaśōdā stanyadā dhanyadhanyā |

kapaṭapaśupa madhyē mugdhahāsāṅkuraṃ tē
daśanamukulahr̥dyaṃ vīkṣya vaktraṃ jaharṣa || 45.5 || 461

tadanu caraṇacārī dārakaissākamārā -
nnilayatatiṣu khēlan bālacāpalyaśālī |
bhavanaśukavilālān vatsakāṃścānudhāvan
kathamapi kṛtahāsaīrgōpakairvāritō'bhūḥ || 45.6 || 462

haladharasahitastvaṃ yatra yatrōpayātō
vivaśapatitanētrāstatra tatraiva gōpyaḥ |
vigalitagr̥hakraṭyā vismṛtāpatyabhṛtyā
murahara muhuratyantākulā nityamāsan || 45.7 || 463

pratinavanavanītaṃ gōpikādattamicchan
kalapadamupagāyan kōmalaṃ kvāpi nṛtyan |
sadayayuvatilōkairarpitaṃ sarpiraśnan
kvacana navavipakvaṃ dugdhamapyāpibastvam || 45.8 || 464

mama khalu baligēhē yācanaṃ jātamāstā -
miha punarabalānāmagratō naiva kurvē |
iti vihitamatih kiṃ dēva santyajya yācñāṃ
dadhighṛtamaharastvaṃ cāruṇā cōraṇēna || 45.9 || 465

tava dadhighṛtamōṣē ghōṣayōṣājanānā -
mabhajata hṛdi rōṣō nāvakāśaṃ na śōkaḥ |
hṛdayamapi muṣitvā harṣasindhau nyadhāstvaṃ
sa mama śamaya rōgān vātagēhādhinātha || 45.10 || 466

śākhāgrē'tha vidhuṃ vilōkya phalamityambāṃ ca tātāṃ muhuḥ
samprārthyātha tadā tadīya vacasā prōtkṣipta bāhau tvayi |

citraṁ dēva śaśī sa tē karamagāt kiṁ brūmahē sampata -

jyōtirmaṇḍalapūritākhilavapuḥ prāgā virāḍrūpatām || 45.11 || 467

kiṁ kiṁ batēdamiti sambhrama bhājamēnaṁ

brahmārṇavē kṣaṇamamuṁ parimajya tātam |

māyāṁ punastanayamōhamayīṁ vitanva -

nnānandacinmaya jaganmaya pāhi rōgāt || 45.12 || 468

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcacatvāriṁśaṁ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam ॥

viśvarūpapradarśanavarṇanam

ayi dēva purā kila tvayi

svayamuttānaśayē stanandhayē |

parijṛmbhaṇatō vyapāvṛtē

vadanē viśvamacaṣṭa vallavī || 46.1 ||

469

punarapyatha bālakaiḥ samaṃ

tvayi līlāniratē jagatpatē |

phalasañcayavañcanakrudhā

tava mṛdbhōjanamūcurarbhakāḥ || 46.2 ||

470

ayi tē pralayāvadhau vibhō

kṣititōyādisamastabhakṣiṇaḥ |

mṛdupāśanatō rujā bhavē -

diti bhītā jananī cukōpa sā || 46.3 ||

471

ayi durvinayātmaka tvayā

kimu mṛtsā bata vatsa bhakṣitā |

iti mātṛgiraṃ ciraṃ vibhō

vitathāṃ tvaṃ pratijajñiṣē hasan || 46.4 ||

472

ayi tē sakalairviniścītē

vimatiścēdvadanaṃ vidāryatām |

iti mātṛvibhartsitō mukhaṃ

vikasatpadmanibhaṃ vyadārayaḥ || 46.5 ||

473

api mṛllavadarśanōtsukāṃ

jananīm tāṃ bahu tarpayanniva |

pr̥thivīm nikhilām na kēvalaṃ

bhuvanānyapyakhilānyadīdṛśaḥ || 46.6 ||

474

kuhacidvanamambudhiḥ kvacit

kvacidabhraṃ kuhacidrasātaḥ |

manujā danujāḥ kvacit surā

dadṛśē kiṃ na tadā tvadānanē || 46.7 ||

475

kalaśāmbudhiśāyinaṃ punaḥ

paravaikuṇṭhapadādhivāsinam |

svapuraśca nijārbhakātmakaṃ

katidhā tvām na dadarśa sā mukhē || 46.8 ||

476

vikasadbhuvanē mukhōdarē

nanu bhūyō'pi tathāvidhānanaḥ |

anayā sphuṭamīkṣitō bhavā -

nanavasthām jagatām batātanōt || 46.9 ||

477

dhṛtatattvadhiyaṃ tadā kṣaṇaṃ

jananīm tāṃ praṇayēna mōhayan |

stanamamba diśētyupāsajan

bhagavannadbhutaḥ pāhi mām || 46.10 ||

478

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭcatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

ulūkhalabandhanavarṇanam

ēkadā dadhivimāthakāriṇīṃ

mātaraṃ samupasēdivān bhavān |

stanyalōlupatayā nivāraya -

nnaṅkamētya papivān payōdharau || 47.1 ||

479

ardhapītakucakuḍmalē tvayi

snigdhaḥāsamadhurānanāmbujē |

dugdhamīśa dahanē parisrutaṃ

dhartumāśu janani jagāma tē || 47.2 ||

480

sānipītarasabhaṅgasaṅgata -

krōdhabhāraparibhūtacētasā |

manthadaṇḍamupagrhya pāṭitaṃ

hanta dēva dadhibhājanaṃ tvayā || 47.3 ||

481

uccaladdhvanitamuccakaistadā

sanniśamya janani samādrutā |

tvadyaśōvisaravad dadarśa sā

sadya ēva dadhi vistr̥taṃ kṣitau || 47.4 ||

482

vēdamārgaparimārgitaṃ ruṣā

tvāmaṅkṣya parimārgayantyasaṃ |

sandadarśa sukr̥tinyulūkhalē

dīyamānanavanītamōtavē || 47.5 ||

483

tvāṃ pragṛhya bata bhītibhāvanā -

bhāsurānanasarōjamāśu sā |

rōṣarūṣitamukhī sakhīpurō

bandhanāya raśanāmupādadē || 47.6 ||

484

bandhumicchatī yamēva sajjana -

staṃ bhavantamayī bandhumicchatī |

sā niyujya raśanāguṇān bahūn

dvyāṅgulōnamakhilaṃ kilaikṣata || 47.7 ||

485

vismitōtsmitasakhījanēkṣitāṃ

svinnasannavapuṣaṃ nirīkṣya tām |

nityamuktavapurapyahō harē

bandhamēva kṛpayā'nvamanyathāḥ || 47.8 ||

486

sthīyatāṃ ciraṃulūkhalē khalē -

tyāgatā bhavanamēva sā yadā |

prāgulūkhalabilāntarē tadā

sarpīrarpitamadannavāsthithāḥ || 47.9 ||

487

yadyapāśasugamō vibhō bhavān

saṃyataḥ kimu sapāśayā'nayā |

ēvamādi divijairabhiṣṭutō

vātanātha paripāhi mām gadāt || 47.10 ||

488

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptacatvāriṃśaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭacatvāriṃśaṃ daśakam ॥

yamalārjunabhañjanavarṇanam

mudā suraughastvamudārasammadai -

rudīrya dāmōdara ityabhiṣṭutaḥ |

mṛdūdaraḥ svairamulūkhalē laga -

nnadūratō dvau kakubhāvudaikṣathāḥ ॥ 48.1 ॥

489

kubērasūnurnalakūbarābhidhaḥ

parō maṇigrīva iti prathāṃ gataḥ |

mahēśasēvādhigataśrīyōnmadau

ciraṃ kila tvadvimukhāvakhēlatām ॥ 48.2 ॥

490

surāpagāyāṃ kila tau madōtkātau

surāpagāyadbahuyauvatāvṛtau |

vivāsasau kēliparau sa nāradō

bhavatpadaikapraṇō niraikṣata ॥ 48.3 ॥

491

bhiyā priyālōkamupāttavāśasaṃ

purō nirīkṣyāpi madāndhacētasau |

imau bhavadbhaktyupaśāntisiddhayē

munirjagau śāntimṛtē kutaḥ sukham ॥ 48.4 ॥

492

yuvānavāptau kakubhātmatām ciraṃ

hariṃ nirīkṣyātha padaṃ svamāpnutam |

itīritau tau bhavadīkṣaṇasprhāṃ

gatau vrajāntē kakubhau babhūvatuḥ || 48.5 ||

493

atandramindradrugam tathāvidham

samēyuṣā mantharagāminā tvayā |

tirāyitōlūkhalarōdhanirdhatau

cirāya jīrṇau paripātatau tarū || 48.6 ||

494

abhāji sākḥidvitayam yadā tvayā

tadaiva tadgarbhatalānnirēyuṣā |

mahātviṣā yakṣayugēna tatṣaṇā -

dabhāji gōvinda bhavānapi stavaiḥ || 48.7 ||

495

ihānyabhaktō'pi samēṣyati kramāt

bhavantamētau khalu rudrasēvakau |

muniprasādādbhavadaṅghrimāgatau

gatau vṛṇānau khalu bhaktimuttamām || 48.8 ||

496

tatastarūddāraṇadāruṇārava -

prakampisampātini gōpamaṇḍalē |

vilajjitatvajjananīmukhēkṣiṇā

vyamōkṣi nandēna bhavān vimōkṣadaḥ || 48.9 ||

497

mahīruhōrmadhyagatō batārbhakō

harēḥ prabhāvādaparikṣatō'dhunā |

iti bruvāṇairgamitō gṛham bhavān

marutpurādhīśvara pāhi mām gadāt || 48.10 ||

498

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭacatvāriṃśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnapañcāśaṃ daśakam ॥

vṛndāvanagamanavarṇanam

bhavatprabhāvāvidurā hi gōpā -

staruprapātādikamatra gōṣṭhē |

ahētumutpātagaṇaṃ viśaṅkya

prayātumanyatra manō vitēnuḥ || 49.1 ||

499

tatrōpanandābhidhagōpavaryō

jagau bhavatprēraṇayaiva nūnam |

itaḥ pratīcyāṃ vipinaṃ manōjñaṃ

vṛndāvanaṃ nāma virājatīti || 49.2 ||

500

brhadvanaṃ tat khalu nandamukhyā

vidhāya gauṣṭhīnamatha kṣaṇēna |

tvadanvitatvajjananīniviṣṭa -

gariṣṭhayānānugatā vicēluḥ || 49.3 ||

501

anōmanōjñadhvanidhēnupālī -

khurapraṇādāntaratō vadhūbhiḥ |

bhavadvinōdālapitākṣarāṇi

prapīya nājñāyata mārḡadairghyam || 49.4 ||

502

nirīkṣya vṛndāvanamīśa nanda -

tprasūnakundapramukhadrumaugham |

amōdathāḥ śādvalasāndralakṣmyā harinmaṇīkuṭṭimapuṣṭaśōbham 49.5	503
navākanirvyūḍhanivāsabhēdē - śvaśēṣagōpēṣu sukhāsitēṣu vanaśriyaṃ gōpakiśōrapālī - vimiśritaḥ paryagalōkathāstvam 49.6	504
arālamārgāgatanirmalāpāṃ marālakūjākṛtanarmalāpām nirantarasmērasarōjavaktrāṃ kalindakanyāṃ samalōkayastvam 49.7	505
mayūrakēkāśatalōbhanīyaṃ mayūkhamālāśabalaṃ maṇīnām viriñcalōkasprśamuccaśṛṅgai - rgiriṃ ca gōvardhanamaikṣathāstvam 49.8	506
samaṃ tatō gōpakumārakaistvaṃ samantatō yatra vanāntamāgāḥ tatastatastāṃ kuṭilāmapaśyaḥ kalindajāṃ rāgavatīmivaikām 49.9	507
tathāvidhē'smin vipinē paśavyē samutsukō vatsagaṇapracārē caran sarāmō'tha kumārakaistvaṃ samīragēhādhipa pāhi rōgāt 49.10	508
iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnapañcāśaṃ daśakaṃ samāptam	

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcāśaṃ daśakam ॥

vatsāsuravadhavarṇanam, bakāsuravadhavarṇanam ca
taralamadhukṛdvṛndē vṛndāvanē'tha manōharē
paśupaśiśubhiḥ sākaṃ vatsānupālānalōlupaḥ |
haladharasakhō dēva śrīman vicēritha dhārayan
gavalamuralīvētraṃ nētrābhirāmatanudyutiḥ ॥ 50.1 ॥

509

vihitajagatīrakṣaṃ lakṣmīkarāmbujalālitaṃ
dadati caraṇadvandvaṃ vṛndāvanē tvayi pāvanē |
kimiva na babhau sampatsampūritaṃ taruvallārī -
saliladharanīgōtrakṣētrādikaṃ kamalāpatē ॥ 50.2 ॥

510

vilasadulapē kāntārāntē
samīraṇaśītalē
vipulayamunātīrē gōva -
rdhanācalamūrdhasu |
lalitamuralīnādaḥ sañcā -
rayan khalu vātsakaṃ
kvacana divasē daityaṃ vatsā -
kṛtiṃ tvamudaikṣathāḥ ॥ 50.3 ॥

511

rabhasavilasatpucchaṃ vicchāyatō'sya vilōkayan
kimapi valitaskandhaṃ randhrapratīkṣamudīkṣitam |

tamatha caraṇē bibhradvibhrāmayan muhuruccakaiḥ
kuhacana mahāvṛkṣē cikṣēpitha kṣatajīvitam || 50.4 || 512

nipatati mahādaityē jātyā durātmani tatkṣaṇaṃ
nipatanajavakṣuṇṇakṣōṇīruhakṣatakānanē |
divi parimiladvṛndā vṛndāarakāḥ kusumōtkaraiḥ
śīrasi bhavatō harṣādvarṣanti nāma tadā harē || 50.5 || 513

surabhilatamā mūrdhanyūrdhvaṃ kutaḥ kusumāvalī
nipatati tavētyuktō bālaiḥ sahēlamudairayaḥ |
jhaṭiti danujakṣēpēṇōrdhvaṃ gatastarumaṇḍalāt
kusumanikaraḥ sō'yaṃ nūnaṃ samēti śanairiti || 50.6 || 514

kvacana divasē bhūyō bhūyastarē paruṣātapē
tapanatanayāpāthaḥ pātuṃ gatā bhavadādayaḥ |
calitagarutaṃ prēkṣāmāsurbakaṃ khalu vismṛtaṃ
kṣitidharagarucchēdē kailāsaśailamivāparam || 50.7 || 515

pibati salilaṃ gōpavrātē bhavantamabhidrutaḥ
sa kila nigilannagniprakhyaṃ punardrutamudvaman |
dalayitumagāt trōṭyāḥ kōṭyā tadā''śu bhavān vibhō
khalajanabhidācuñcuścañcū pragṛhya dadāra tam || 50.8 || 516

sapadi sahajāṃ sandraṣṭuṃ vā
mṛtāṃ khalu pūtanā -
manujamaghamapyagrē gatvā
pratīkṣitumēva vā |
śamananilayaṃ yātē tasmin
bakē sumanōgaṇē

kirati sumanōvṛndaṃ vṛndā -

vanāt gṛhamaiyathāḥ || 50.9 ||

517

lalitamuralīnādaṃ dūrānniśamya vadhūjanai -

stvaritamupagamyārādārūḍhamōdamudīkṣitaḥ |

janitajanānīnandānandaḥ samīraṇamandira -

prathitavasatē śaurē dūrīkuruṣva mamāmayān || 50.10 ||

518

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkapañcāśaṃ daśakam ॥

aghāsuravadhavarṇanam

kadācana vrajaśiśubhiḥ samaṃ bhavān

vanāśanē vihitamatiḥ pragētarām |

samāvṛtō bahutaravatsamaṇḍalaiḥ

satēmanairniragamadīśa jēmanaiḥ ॥ 51.1 ॥

519

viniryatastava caraṇāmbujadvayā -

dudañcitam tribhuvanapāvanam rajah |

maharṣayaḥ pulakadharaiḥ kalēbarai -

rudūhirē dhṛtabhavadīkṣaṇōtsavāḥ ॥ 51.2 ॥

520

pracārayatyaviralaśādvalē talē

paśūn vibhō bhavati samaṃ kumārakaiḥ |

aghāsurō nyaruṇadaghāya vartanīm

bhayānakaḥ sapadi śayānakākṛtiḥ ॥ 51.3 ॥

521

mahācalapratimatanōrguhānibha -

prasāritaprathitamukhasya kānanē |

mukhōdaram viharānakautukādgatāḥ

kumārakāḥ kimapi vidūragē tvayi ॥ 51.4 ॥

522

pramādataḥ praviśati pannagōdaram

kvathattanau paśupakulē savātsakē |

- vidannidaṃ tvamapi vivēśitha prabhō
suhṛjjanam viśaraṇamāśu rakṣitum || 51.5 || 523
- galōdarē vipulitavarṣmaṇā tvayā
mahōragē luṭhati niruddhamārutē |
drutaṃ bhavān vidalitakaṇṭhamaṇḍalō
vimōcayan paśupapaśūn viniryayau || 51.6 || 524
- kṣaṇam divi tvadupagamārthamāsthitaṃ
mahāsuraprabhavamahō mahō mahat |
vinirgatē tvayi tu nilīnamañjasā
nabhaḥsthalē nanṛturathō jaguḥ surāḥ || 51.7 || 525
- savismayaiḥ kamalabhavādibhiḥ surai -
ranudrutastadanu gataḥ kumārakaiḥ |
dinē punastaruṇadaśāmupēyuṣi
svakairbhavānatanuta bhōjanōtsavam || 51.8 || 526
- viśāṇikāmapī muralīm nītabakē
nivēśayan kabaladharaḥ karāmbujē |
prahāsayan kalavacanaīḥ kumārakān
bubhōjitha tridaśagaṇairmudā nutaḥ || 51.9 || 527
- sukhāśanaṃ tviha tava gōpamaṇḍalē
makhāśanāt priyamiva dēvamaṇḍalē |
iti stutastridaśavarairjagatpatē
marutpurīnilaya gadāt prapāhi mām || 51.10 || 528
- || iti śrīmannārāyaṇīyē ēkapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvipañcāśaṃ daśakam ॥

brahmakṛtavatsāpahāravarṇanam

anyāvatāranikarēṣvanirīkṣitaṃ tē

bhūmātirēkamabhivīkṣya tadāghamōkṣē |

brahmā parīkṣitumanāḥ sa parōkṣabhāvaṃ

ninyē'tha vatsakagaṇān pravitatya māyām || 52.1 ||

529

vatsānavīkṣya vivaśē paśupōtkarē tā -

nānētukāma iva dhātṛmatānuvartī |

tvaṃ sāmibhuktakabalō gatavāṃstadānīm

bhuktāṃstirō'dhita sarōjabhavaḥ kumārān || 52.2 ||

530

vatsāyitastadanu gōpagaṇāyitastvaṃ

śīkyādibhāṇḍamuralīgavalādirūpaḥ |

prāgvadvihṛtya vipinēsu cirāya sāyaṃ

tvaṃ māyayā'tha bahudhā vrajamāyayātha || 52.3 ||

531

tvāmēva śīkyagavalādimayaṃ dadhānō

bhūyastvamēva paśuvatsakabālarūpaḥ |

gōrūpiṇībhirapi gōpavadhūmayībhi -

rāsāditō'si jananiḥhiratipraharṣāt || 52.4 ||

532

jīvaṃ hi kañcidabhimānavaśātsvakīyaṃ

matvā tanūja iti rāgabharaṃ vahantyaḥ |

ātmānamēva tu bhavantamavāpya sūnuṃ
prītiṃ yayurna kiyatiṃ vanitāśca gāvaḥ || 52.5 || 533

ēvaṃ pratikṣaṇavijṛmbhitaharṣabhāra -
niśśēṣagōpagaṇalālitabhūrimūrtim |
tvāmagrajō'pi bubudhē kila vatsarāntē
brahmātmanōrapi mahān yuvayōrviśēṣaḥ || 52.6 || 534

varṣāvadhau navapurātanavatsapālān
dṛṣṭvā vivēkamasṛṇē druhiṇē vimūdhē |
prādīdṛśaḥ pratinavān makuṭāṅgadādi -
bhūṣāṃścaturbhujayujaḥ sajalāmbudābhān || 52.7 || 535

pratyēkamēva kamalāparilālitāṅgān
bhōgīndrabhōgaśayanān nayanābhirāmān |
līlānimīlitadrśaḥ sanakādiyōgi -
vyāsēvitān kamalabhūrbhavatō dadarśa || 52.8 || 536

nārāyaṇākṛtimasaṅkhyatamāṃ nirīkṣya
sarvatra sēvakamapi svamavēkṣya dhātā |
māyānimagnahṛdayō vimumōha yāva -
dēkō babhūvitha tadā kabalārdhapāṇiḥ || 52.9 || 537

naśyanmadē tadanu viśvapatiṃ muhustvāṃ
natvā ca nūtavati dhātari dhāma yātē |
pōtaiḥ samaṃ pramuditaiḥ praviśan nikētaṃ
vātālayādhipa vibhō paripāhi rōgāt || 52.10 || 538

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvipañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tripañcāśaṃ daśakam ॥

dhēnukāsuravadhavarṇanam

atītya bālyam jagatāṃ patē tva -

mupētya paugaṇḍavayō manōjñam |

upēkṣya vatsāvanamutsavēna

prāvartathā gōgaṇapālanāyām || 53.1 ||

539

upakramasyānugūṇaiva sēyam

marutpurādhīśa tava pravṛttiḥ |

gōtrāparitrāṇakṛtē'vatīrṇa -

stadēva dēvā'rabhathāstadā yat || 53.2 ||

540

kadāpi rāmēṇa samam vanāntē

vanaśriyam vīkṣya caran sukhēna |

śrīdāmanāmnah svasakhasya vācā

mōdādagā dhēnukakānanam tvam || 53.3 ||

541

uttālatālīnivahē tvaduktyā

balēna dhūtē'tha balēna dōrbhyām |

mṛduḥ kharaścābhyapatatpurastāt

phalōtkarō dhēnukadānavō'pi || 53.4 ||

542

samudyatō dhainukapālanē'ham

katham vadham dhainukamadya kurvē |

itīva matvā dhruvamagrajēna

suraughayōddhāramajīghanastvam || 53.5 ||

543

tadīyabhṛtyānapi jambukatvē -

nōpāgatānagrajasamṇyutastvam |

jambūphalānīva tadā nirāstha -

stālēṣu khēlan bhagavan nirāsthaḥ || 53.6 ||

544

vinighnati tvayyatha jambukaugham

sanāmakatvādvāruṇastadānīm |

bhayākulō jambukanāmadhēyam

śrutiprasiddham vyadhitēti manyē || 53.7 ||

545

tavāvatārasya phalam murārē

sañjātamadyēti surairnutastvam |

satyam phalam jātamiḥēti hāsī

bālaiḥ samam tālaphalānyabhukthāḥ || 53.8 ||

546

madhudravasrunti bṛhanti tāni

phalāni mēdōbharabhṛnti bhuktvā |

ṭṛptaiśca dṛptairbhavanam phalaugham

vahadbhirāgāḥ khalu bālakaistvam || 53.9 ||

547

hatō hatō dhēnuka ityupētya

phalānyadadbhirmadhurāṇi lōkaiḥ |

jayēti jīvēti nutō vibhō tvam

marutpurādhīśvara pāhi rōgāt || 53.10 ||

548

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tripañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuḥpañcāśaṃ daśakam ॥

kāliyamardanē gōgōpānāmujjīvanavarṇanam

tvatsēvōtkassaubharirnāma pūrvaṃ

kālindyantardvādaśābdaṃ tapasyan |

mīnavrātē snēhavān bhōgalōlē

tārksyaṃ sākṣādaikṣatāgrē kadācit || 54.1 ||

549

tvadvāhaṃ taṃ sakṣudhaṃ trkṣasūnuṃ

mīnaṃ kañcijjakṣataṃ lakṣayan saḥ |

taptaścittē śaptavānatra cēt tvam

jantūn bhōktā jīvitaṃ cāpi mōktā || 54.2 ||

550

tasmin kālē kāliyaḥ kṣvēladarpāt

sarpārātēḥ kalpitaṃ bhāgamaśnan |

tēna krōdhāt tvatpadāmbhōjabhājā

pakṣakṣiptastaddurāpaṃ payō'gāt || 54.3 ||

551

ghōrē tasmin sūrajānīravāsē

tīrē vṛkṣā vikṣatāḥ kṣvēlavēgāt |

pakṣivratāḥ pēturabhrē patantaḥ

kāruṇyārdraṃ tvanmanastēna jātam || 54.4 ||

552

kālē tasminnēkadā sīrapāṇiṃ

muktvā yātē yāmuṇaṃ kānanāntam |

tvayyuddāmagrīṣmabhīṣmōṣmataptā

gōgōpālā vyāpiban kṣvēlatōyam || 54.5 ||

553

naśyajjīvān vicyutān kṣmātalē tān

viśvān paśyannacyuta tvaṃ dayārdraḥ |

prāpyōpāntaṃ jīvayāmāsitha drāk

pīyūṣāmbhōvarṣibhiḥ śrīkaṭākṣaiḥ || 54.6 ||

554

kiṃ kiṃ jātō harṣavarṣātirēkaḥ

sarvāṅgēṣvityutthitā gōpasaṅghāḥ |

drṣṭvā'grē tvāṃ tvatkṛtaṃ tadvidanta -

stvāmāliṅgan drṣṭanānāprabhāvāḥ || 54.7 ||

555

gāvaścaivaṃ labdhajīvāḥ kṣaṇēna

sphītānandāstvāṃ ca drṣṭvā purastāt |

drāgāvavruḥ sarvatō harṣabāṣpaṃ

vyāmuñcanti mādamudyanninādāḥ || 54.8 ||

556

rōmāñcō'yaṃ sarvatō naḥ śarīrē

bhūyasyantaḥ kācidānandamūrchā |

āścaryō'yaṃ kṣvēlavēgō mukundē -

tyuktō gōpairnanditō vanditō'bhūḥ || 54.9 ||

557

ēvaṃ bhaktān muktajīvānapi tvaṃ

mugdhāpāṅgairastarōgāṃstanōṣi |

tādṛgbhūtasphītakāruṇyabhūmā

rōgāt pāyā vāyugēhādhivāsa || 54.10 ||

558

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuḥpañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcapañcāśaṃ daśakam ॥

kāliyamardanē bhagavannartanavarṇanam

atha vāriṇi ghōrataram phaṇinam

prativārayitum kṛtadhīrbhagavan |

drutamāritha tīraganīpatarum

viṣamārutaśōṣitaparnacayam ॥ 55.1 ॥

559

adhiruhya padāmburuhēṇa ca tam

navapallavatulyamanōjñarucā |

hradavāriṇi dūrataram nyapataḥ

pariḡhūrṇitaḡhōrataraṅgagaṇē ॥ 55.2 ॥

560

bhuvanatrayaabhārabhṛtō bhavatō

gurubhāravikampivijṛmbhijalā |

parimajjayati sma dhanuśśatakam

taṭinī jhaṭiti sphuṭaḡhōṣavatī ॥ 55.3 ॥

561

atha dikṣu vidikṣu parikṣubhita -

bhramitōdaravārininādabharaiḥ |

udakādudagāduragādhipati -

stvadupāntamaśāntaruṣā'ndhamanāḥ ॥ 55.4 ॥

562

phaṇaśṛṅgasahasraviniṣṣmara -

jvaladagnikaṇōgraviṣāmbudharam |

purataḥ phaṇinaṃ samalōkayathā
bahuśṛṅgiṇamañjanaśailamiva || 55.5 || 563

jvaladakṣi parikṣaradugraviṣa -
śvasanōṣmabharaḥ sa mahābhujagaḥ |
paridaśya bhavantamanantabalaṃ
parivēṣṭayadasphuṭacēṣṭamahō || 55.6 || 564

avilōkya bhavantamathākulitē
taṭagāmini bālakadhēnugaṇē |
vrajagēhatalē'pyanimittaśataṃ
samudīkṣya gatā yamunāṃ paśupāḥ || 55.7 || 565

akhilēṣu vibhō bhavadīyadaśā -
mavalōkya jihāsuṣu jīvabharam |
phaṇibandhanamāśu vimucya javā -
dudagamyata hāsajuṣā bhavatā || 55.8 || 566

adhiruhya tataḥ phaṇirājaphaṇān
nanṛtē bhavatā mṛdupādarucā |
kalaśīñjitanūpuramañjumila -
tkarakaṅkaṇasaṅkulasāṅkvaṇitam || 55.9 || 567

jahṛṣuḥ paśupāstutuṣurmunaḥ
vavṛṣuḥ kusumāni surēndragaṇāḥ |
tvayi nṛtyati mārutagēhapatē
paripāhi sa mām tvamadāntagaḍāt || 55.10 || 568

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcapañcāsaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭpañcāśaṃ daśakam ॥

kāliyamardanē bhagavadanugrahavarṇanam

rucirakampitakuṇḍalamaṇḍalaḥ

suciramīśa nanartitha pannagē |

amaratāḍitadundubhisundaram

viyati gāyati daivatayauvatē || 56.1 ||

569

namati yadyadamuṣya śirō harē

parivihāya tadunnatamunnatam |

parimathan padapañkaruhā ciraṃ

vyaharathāḥ karatālamanoḥaram || 56.2 ||

570

tvadavabhagnavibhugnaphaṇāgaṇē

galitaśōṇitaśōṇitapāthasi |

phaṇipatāvavasīdati sannatā -

stadabalāstava mādharma pādayōḥ || 56.3 ||

571

ayi puraiva cirāya pariśruta -

tvadanubhāvavilīnahṛdō hi tāḥ |

munibhirapyānavāpyapathaiḥ stavai -

rnunuvurīśa bhavantamayāntritam || 56.4 ||

572

phaṇivadhūgaṇabhaktivilōkana -

pravikasatkaruṇākulacētasā |

phaṇipatirbhavatā'cyuta jīvita -

stvayi samarpitamūrtiravānamat || 56.5 ||

573

ramaṇakaṃ vraja vāridhimadhyagaṃ

phaṇiripurna karōti virōdhitām |

iti bhavadvacanānyatimānayan

phaṇipatirniragāduragaiḥ samam || 56.6 ||

574

phaṇivadhūjanadattamaṇivraja -

jvalitahāradukūlavibhūṣitaḥ |

taṭagataiḥ pramadāśruvimisṛitaiḥ

samagathāḥ svajanairdivasāvadhau || 56.7 ||

575

niśi punastamasā vrajamandiraṃ

vrajitumakṣama ēva janōtkarē |

svapati tatra bhavaccaraṇāśrayē

davakṛṣānurarundha samantataḥ || 56.8 ||

576

prabudhitānatha pālaya pālayē -

tyudayadārtaravān paśupālakān |

avitumāśu papātha mahānalaṃ

kimiha citramayaṃ khalu tē mukham || 56.9 ||

577

śikhini varṇata ēva hi pītātā

parilasatyadhunā kriyayā'pyasau |

iti nutaḥ paśupairmuditairvibhō

hara harē duritaiḥ saha mē gadān || 56.10 ||

578

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭpañcāśaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptapañcāśaṃ daśakam ॥

pralambāsuravadhavarṇanam

rāmasakhaḥ kvāpi dinē

kāmada bhagavan gatō bhavān vipinam |

sūnubhirapi gōpānām

dhēnubhirabhisaṃvṛtō lasadvēṣaḥ ॥ 57.1 ॥

579

sandarśayan balāya

svairam vṛndāvanaśriyam vimalām |

kāṇḍīraiḥ saha bālai -

rbhāṇḍīrakamāgamō vaṭam krīḍan ॥ 57.2 ॥

580

tāvattāvakanidhana -

sprhayālurgōpamūrtiradayāluḥ |

daityaḥ pralambanāmā

pralambabāhuṃ bhavantamāpēdē ॥ 57.3 ॥

581

jānannapyavijāna -

nniva tēna samaṃ nibaddhasauhārdaḥ |

vaṭanikaṭē paṭupaśupa -

vyābaddham dvandvayuddhamārabdhāḥ ॥ 57.4 ॥

582

gōpān vibhajya tanvan

saṅgham balabhadraḥ bhavatkamapi |

tvadbalabhīruṃ daityaṃ

tvadbalagatamanvamanyathā bhagavan || 57.5 ||

583

kalpitavijētrvahanē

samarē parayūthagaṃ svadayitataram |

śrīdāmānamadhatthāḥ

parājītō bhaktadāsatāṃ prathayan || 57.6 ||

584

ēvaṃ bahuṣu vibhūman

bālēṣu vahatsu vāhyamānēṣu |

rāmavijitaḥ pralambō

jahāra taṃ dūratō bhavadbhītyā || 57.7 ||

585

tvaddūraṃ gamayantaṃ

taṃ dr̥ṣṭvā halini vihitagarimabharē |

daityaḥ svarūpamāgā -

dyadrūpāt sa hi balō'pi cakitō'bhūt || 57.8 ||

586

uccatayā daityatanō -

stvanmukhamālōkya dūratō rāmaḥ |

vigatabhayō dr̥ḍhamuṣṭyā

bhṛśaduṣṭaṃ sapadi piṣṭavānēnam || 57.9 ||

587

hatvā dānavavīraṃ

prāptaṃ balamālilingitha prēmṇā |

tāvanmilatōryuvayōḥ

śīrasi kṛtā puṣpavṛṣṭīramaragaṇaiḥ || 57.10 ||

588

ālambō bhuvanānāṃ

prālambaṃ nidhanamēvamāracayan |

kālaṃ vihāya sadyō

lōlambarucē harē harēḥ klēśān || 57.11 ||

589

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭapañcāśaṃ daśakam ॥

dāvāgnimōkṣādivarṇanam

tvayi viharaṇalōlē bālajālaiḥ pralamba -

pramathanasavilambē dhēnavaḥ svairacārāḥ |

trṇakutukaniviṣṭā dūradūraṃ carantyaḥ

kimapi vipinamaiṣīkākhyamīṣāmbabhūvuḥ || 58.1 ||

590

anadhigatanidāghakrauryavṛndāvanāntāt

bahiridamupayātāḥ kānanam dhēnavastāḥ |

tava virahaviṣaṇṇā ūṣmalagrīṣmatāpa -

prasaravisaradambhasyākulāḥ stambhamāpuḥ || 58.2 ||

591

tadanu saha sahāyairdūramanviṣya śaurē

galitasaraṇi muñjāraṇyasañjātakhēdam |

paśukulamabhivīkṣya kṣipramānētumārā -

ttvayi gatahati hī hī sarvatō'gnirjajṛmbhē || 58.3 ||

592

sakalahariti dīptē ghōrabhāṅkārabhīmē

śikhini vihatamārgā ardhadagdhā ivārtāḥ |

ahaha bhuvanabandhō pāhi pāhīti sarvē

śaraṇamupagatāstvām tāpahartāramēkam || 58.4 ||

593

alamalamatibhītyā sarvatō mīlayadhvaṃ

bhṛśamiti tava vācā mīlitākṣēṣu tēṣu |

kva nu davadahanō'sau kutra muñjāṭavī sā
sapadi vavṛtirē tē hanta bhāṇḍīradēsē || 58.5 || 594

jaya jaya tava māyā kēyamīśēti tēṣāṃ
nutibhiruditahāsō baddhanānāvilāsaḥ |
punarapi vipināntē prācaraḥ pāṭalādi -
prasavanikaramātragrāhyagharmānubhāvē || 58.6 || 595

tvayi vimukhamivōccaistāpabhāraṃ vahantaṃ
tava bhajanavadantaḥ pañkamucchōṣayantam |
tava bhujavadudañcadbhūritējaḥpravāhaṃ
tapasamayamanaiṣīryāmunēṣu sthalēṣu || 58.7 || 596

tadanu jaladajālaistvadvapustulyabhābhi -
rvikasadamalavidyutpītavāsōvilāsaiḥ |
sakalabhuvanabhājāṃ harṣadāṃ varṣavēlāṃ
kṣitidharakuharēṣu svairavāsī vyanaīṣīḥ || 58.8 || 597

kuharatalaniviṣṭaṃ tvāṃ gariṣṭhaṃ girīndraḥ
śikhikulanavakēkākākubhiḥ stōtrakārī |
sphuṭakuṭajakadambastōmapuṣpāñjaliṃ ca
pravidadhadanubhējē dēva gōvardhanō'sau || 58.9 || 598

atha śaradamupētāṃ tām bhavadbhaktacētō -
vimalasalilapūrāṃ mānayan kānanēṣu |
tṛṇamamalavanāntē cāru sañcārayan gāḥ
pavanapurapatē tvāṃ dēhi mē dēhasaukhyam || 58.10 || 599

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭapañcāśaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaṣaṣṭitamam daśakam ॥

vēṇugānavarṇanam

tvadvapurnavakalāyakōmalaṃ

prēmadohanamaśēṣamōhanam ।

brahma tattvaparacinmudātmakaṃ

vīkṣya sammumuhuranvahaṃ striyaḥ ॥ 59.1 ॥

600

manmathōnmathitamānasāḥ kramā -

ttvadvilōkanaratāstatastataḥ ।

gōpikāstava na sēhirē harē

kānanōpagatimapyaharmukhē ॥ 59.2 ॥

601

nirgatē bhavati dattadr̥ṣṭaya -

stvadgatēna manasā mṛgēkṣaṇāḥ ।

vēṇunādamupakarṇya dūrata -

stvadvilāsakathayā'bhirēmire ॥ 59.3 ॥

602

kānanāntamitavān bhavānapi

snigdhapādapatalē manōramē ।

vyatyayākalitapādamāsthitaḥ

pratyapūrayata vēṇunālikām ॥ 59.4 ॥

603

mārabāṇadhutakhēcarīkulaṃ

nirvikārapaśupakṣimaṇḍalam ।

drāvaṇam ca dṛṣadāmapī prabhō

tāvakam vyajani vēṇukūjitam || 59.5 ||

604

vēṇurandhrataralāṅgulīdalaṁ

tālasaṅcalitapādapallavam |

tat sthitam tava parōkṣamapyahō

saṁvicintya mumuhurvrajāṅganāḥ || 59.6 ||

605

nirviśaṅkabhavadāṅgadarśinīḥ

khēcariḥ khagamṛgān paśūnapi |

tvatpadapraṇayi kānanam ca tāḥ

dhanyadhanyamiti nanvamānayan || 59.7 ||

606

āpibēyamadharāmṛtam kadā

vēṇubhuktarasaśēṣamēkadā |

dūratō bata kṛtam durāśayē -

tyākulā muhurimāḥ samāmuhan || 59.8 ||

607

pratyaham ca punarittthamaṅganā -

ścittayōnijanitādanugrahāt |

baddharāgavivaśāstvayi prabhō

nityamāpuriha kṛtyamūḍhatām || 59.9 ||

608

rāgastāvajjāyatē hi svabhāvā -

nmōkṣōpāyō yatnataḥ syānna vā syāt |

tāsām tvēkam tadvayam labdhamāsīt

bhāgyam bhāgyam pāhi mām mārutēśa || 59.10 ||

609

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōṇaṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpīvastrāpaharaṇavarṇanam

madanāturacētasō'nvahaṃ

bhavadaṅghridvayadāsyakāmyayā |

yamunātaṭasīmni saikatīm

taralākṣyō girijāṃ samārcican ॥ 60.1 ॥

610

tava nāmakathāratāḥ samaṃ

sudṛśaḥ prātarupāgatā nadīm |

upahāraśatairapūjayan

dayitō nandasutō bhavēditi ॥ 60.2 ॥

611

iti māsamupāhitavratā -

staralākṣīrabhivīkṣya tā bhavān |

karuṇāmṛdulō nadītaṭaṃ

samayāsīttadanugrahēcchayā ॥ 60.3 ॥

612

niyamāvasitau nijāmbaram

taṭasīmanyavamucya tāstadā |

yamunājalakhēlanākulāḥ

puratastvāmaṇavalōkya lajjitāḥ ॥ 60.4 ॥

613

trapayā namitānanāsvathō

vanitāsvambarajālamantikē |

nihitam pariṅhya bhūruhō

viṭapam tvam tarasā'dhirūḍhavān || 60.5 ||

614

iha tāvadupētya nīyatām

vasanam vaḥ sudṛśō yathāyatham |

iti narmamṛdusmitē tvayi

bruvati vyāmumuhē vadhūjanaiḥ || 60.6 ||

615

ayi jīva ciraṁ kiśōra na -

stava dāsīravaśīkarōṣi kim |

pradiśāmbaramambujēkṣaṇē -

tyuditastvam smitamēva dattavān || 60.7 ||

616

adhiruhya taṭam kṛtāñjalīḥ

pariśuddhāḥ svagatīrnirīkṣya tāḥ |

vasanānyakhilānyanugraham

punarēvam giramapyadā mudā || 60.8 ||

617

viditam nanu vō manīṣitam

vaditārastviha yōgyamuttaram |

yamunāpulinē sacandrikāḥ

kṣaṇadā ityabalāstvamūcivān || 60.9 ||

618

upakarṇya bhavanmukhacyutam

madhuniṣyandi vacō mṛgīdṛśaḥ |

praṇayādayi vīkṣya vīkṣya tē

vadanābjaṁ śanakaigrhaṁ gatāḥ || 60.10 ||

619

iti nanvanugṛhya vallavī -

rvipināntēṣu purēva sañcaran |

karuṇāśīśirō harē hara

tvarayā mē sakalāmayāvalim || 60.11 ||

620

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śaṣṭitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkaṣaṣṭitamam daśakam ॥

yajvapatnyuddharaṇavarṇanam

tataśca vṛndāvanatō'tidūratō

vanam gatastvam khalu gōpagōkulaiḥ |

hr̥dantarē bhaktataradvijāṅganā -

kadambakānugrahaṇāgraham vahan || 61.1 ||

621

tatō nirīkṣyāśaraṇē vanāntarē

kiśōralōkam kṣudhitam tṛṣākulam |

adūratō yajñaparān dvijān prati

vyasarjayō dīdiviyācanāya tām || 61.2 ||

622

gatēṣvathō tēṣvabhīdhāya tē'bhīdhām

kumārakēṣvōdanayāciṣu prabhō |

śrutisthirā apyabhininyuraśrutim

na kiñcidūcuśca mahīsurōttamāḥ || 61.3 ||

623

anādarāt khinnadhiyō hi bālakāḥ

samāyayuryuktamidam hi yajvasu |

cirādashaktāḥ khalu tē mahīsurāḥ

katham hi bhaktam tvayi taiḥ samarpyatē || 61.4 ||

624

nivēdayadhvam grhiṇījanāya mām

dīśeyurannam karuṇākulā imāḥ |

iti smitārdram bhavatēritā gatā -

stē dārakā dārajanam yayācirē || 61.5 ||

625

grhītanāmnī tvayi sambhramākulā -

ścaturvidham bhōjyarasam pragṛhya tāḥ |

ciram dhṛtatvatpravilōkanāgrahāḥ

svakairniruddhā api tūrṇamāyayuh || 61.6 ||

626

vilōlapiñcham cikurē kapōlayōḥ

samullasatkuṇḍalamārdramīkṣitē |

nidhāya bāhum suhrdamśasīmani

sthitam bhavantam samalōkayanta tāḥ || 61.7 ||

627

tadā ca kācittvadupāgamōdyatā

grhītahastā dayitēna yajvanā |

tadaiva sañcintya bhavantamañjasā

vivēśa kaivalyamahō kṛtinyasau || 61.8 ||

628

ādāya bhōjyānyanugṛhya tāḥ puna -

stvadaṅgasaṅgasprḥayōjjhatīrgrham |

vilōkya yajñāya visarjayannimā -

ścakartha bhartṛnapi tāsagarhaṇān || 61.9 ||

629

nirūpya dōṣam nijamaṅganājanē

vilōkya bhaktim ca punarvicāribhiḥ |

prabuddhatattvaistvamabhiṣṭutō dvijai -

rmarutpurādhīśa nirundhi mē gadān || 61.10 ||

630

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkaṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dviṣaṣṭitamam daśakam ॥

indrayāgavighātavarṇanam

kadācidgōpālān vihitamakhasambhāravibhavān

nirikṣya tvam śaurē maghavamadamuddhvaṃsitumanāḥ |

vijānannapyētān vinayamṛdu nandādipaśupā -

napṛcchaḥ kō vā'yaṃ janaka bhavatāmudyama iti || 62.1 ||

631

babhāṣe nandastvām suta nanu vidhēyō maghavatō

makhō varṣe varṣe sukhayati sa varṣeṇa pṛthivīm |

nṛṇām varṣāyattam nikhilamupajīvyam mahitalē

viśeṣādas mākaṃ tṛṇasalilajīvyā hi paśavaḥ || 62.2 ||

632

iti śrutvā vācam piturayi bhavānāha sarasam

dhigētannō satyam maghavajanitā vṛṣṭiriti yat |

adrṣtam jīvānām sṛjati khalu vṛṣṭim samucitām

mahāraṇyē vṛkṣāḥ kimiva balimindrāya dadatē || 62.3 ||

633

idaṃ tāvat satyam yadiha paśavō naḥ kuladhanam

tadājīvyāyāsau baliracalabhartrē samucitaḥ |

surēbhyō'pyutkrṣṭā nanu dharaṇidēvāḥ kṣititalē

tatastē'pyārādhyā iti jagaditha tvam nijajanān || 62.4 ||

634

bhavadvācam śrutvā bahumatiyutāstē'pi paśupāḥ

dvijēndrānarcantō balimadaduruccaiḥ kṣitibhṛtē |

vyadhuḥ prādakṣiṇyam subhṛśamanamannādarayutā -
stvamādaśśailātmā balimakhilamābhīrapurataḥ || 62.5 || 635

avōcaścaivam tān kimiha vitatham mē nigaditam
girīndrō nanvēṣa svabalimupabhuṅktē svavapuṣā |
ayam gōtrō gōtradviṣi ca kupitē rakṣitumalam
samastānityuktā jahṛṣurakhilā gōkulajuṣaḥ || 62.6 || 636

pariprītā yātāḥ khalu bhavadupētā vrajajuṣō
vrajam yāvattāvannijamakhavibhaṅgam niśamayan |
bhavantam jānannapyadhikarajasā”krāntaḥṛdayō
na sēhē dēvēndrastvaduparacitātmōnnatirapi || 62.7 || 637

manuṣyatvam yātō madhubhidapi dēvēṣvavinayam
vidhattē cēnnaṣṭastridaśasadasām kō’pi mahimā |
tataśca dhvaṁsiṣyē paśupahatakasya śriyamiti
pravṛttastvām jētuṁ sa kila maghavā durmadanidhiḥ || 62.8 || 638

tvadāvāsam hantuṁ pralayajaladānambarabhuvī
prahiṇvan bibhrāṇaḥ kuliśamayamabhrēbhagamanaḥ |
pratasthē’nyairantardahanamarudādyairvihasitō
bhavanmāyā naiva tribhuvanapatē mōhayati kam || 62.9 || 639

surēndraḥ kruddhaścēt dvijakaruṇayā śailakṛpayā’ -
pyanātaṅkō’smākam niyata iti viśvāsyā paśupān |
ahō kinnāyātō giribhiditi sañcintya nivasan
marudgēhādhiśa praṇuda muravairin mama gadān || 62.10 || 640

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dviṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē triṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōvardhanōddharaṇavarṇanam

dadrśirē kila tatkṣaṇamakṣata -

stanitajṛmbhitakampitadiktaṭāḥ |

suṣamayā bhavadaṅgatulām gatā

vrajapadōpari vāridharāstvayā ॥ 63.1 ॥

641

vipulakarakamiśraistōyadhārānipātai -

rđiśi diśi paśupānām maṇḍalē daṇḍyamānē |

kupitaharikṛtānnaḥ pāhi pāhīti tēṣām

vacanamajita śṛṇvan mā bibhītētyabhāṇīḥ ॥ 63.2 ॥

642

kula iha khalu gōtrō daivatam gōtraśatrō -

rvihatimiha sa rundhyāt kō nu vaḥ saṁśayō'smin |

iti sahasitavādī dēva gōvarddhanādrim

tvaritamudamumūlō mūlatō bāladōrbhyām ॥ 63.3 ॥

643

tadanu girivarasya prōddhṛtasyāsyā tāvat

sikatilamṛdudēśē dūratō vāritāpē |

parikaraparimiśrān dhēnugōpānadhastā -

dupanidadhadadhatthā hastapadmēna śailam ॥ 63.4 ॥

644

bhavati vidhṛtaśailē bālikābhirvayasyai -

rapi vihitavilāsam kēlilāpādilōlē |

savidhamilitadhēnūrēkahastēna kaṇḍū -

yati sati paśupālāstōṣamaṣanta sarvē || 63.5 ||

645

atimahān girirēṣa tu vāmakē

karasarōruhi taṁ dharatē ciram |

kimidamadbhutamadribalaṁ nviti

tvadavalōkibhirākathi gōpakaiḥ || 63.6 ||

646

ahaha dhārṣṭyamamuṣya vaṭōrgiraṁ

vyathitabāhurasāvavarōpayēt |

iti haristvayi baddhavigarhaṇō

divasasaptakamugramavarṣayat || 63.7 ||

647

acalati tvayi dēva padāt padaṁ

galitasarvajalē ca ghanōtkarē |

apahr̥tē marutā marutāmpati -

stvadabhiśaṅkitadhīḥ samupādravat || 63.8 ||

648

śamamupēyuṣi varṣabharē tadā

paśupadhēnukulē ca vinirgatē |

bhuvi vibhō samupāhitabhūdharah

pramuditaiḥ paśupaiḥ parirēbhiṣē || 63.9 ||

649

dharaṇimēva purā dhṛtavānasi

kṣitidharōddharaṇē tava kaḥ śramaḥ |

iti nutastridaśaiḥ kamalāpatē

gurupurālaya pālaya mām gadāt || 63.10 ||

650

|| iti śrīmannārāyaṇīyē triṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catuṣṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōvindābhiṣēkavarṇanam, nandānayanavarṇanam ca
ālōkya śailōddharaṇādirūpaṃ

prabhāvamuccaistava gōpalōkāḥ |
viśvēśvaram tvāmabhimatya viśvē

nandaṃ bhavajjātakamanvapṛcchan || 64.1 ||

651

gargōditō nirgaditō nijāya

vargāya tātēna tava prabhāvaḥ |
pūrvādhikastvayyanurāga ēṣā -

maidhiṣṭa tāvat bahumānabhāraḥ || 64.2 ||

652

tatō'vamānōditatattvabōdhaḥ

surādhirājaḥ saha divyagavyā |
upētya tuṣṭāva sa naṣṭagarvaḥ

sprṣṭvā padābjaṃ maṇimaulinā tē || 64.3 ||

653

snēhasnutaistvāṃ surabhiḥ payōbhi -

rgōvindanāmāṅkitamabhyaṣiñcat |
airāvatōpāhṛtadivyagaṅgā -

pāthōbhirindrō'pi ca jātaharṣaḥ || 64.4 ||

654

jagattrayēśē tvayi gōkulēśē

tathā'bhiṣiktē sati gōpavāṭaḥ |

nākē'pi vaikuṇṭhapadē'pyalabhyām

śriyam prapēdē bhavataḥ prabhāvāt || 64.5 ||

655

kadācidantaryamunaṁ prabhātē

snāyan pitā vāruṇapūruṣēṇa |

nītastamānētumagāḥ purīm tvam

tām vāruṇīm kāraṇamartyarūpaḥ || 64.6 ||

656

sasambhramaṁ tēna jalādhipēna

prapūjitastvam pratigrhya tātam |

upāgatastatkṣaṇamātmagēham

pitā'vadattaccaritam nijēbhyaḥ || 64.7 ||

657

hariṁ viniścitya bhavantamētān

bhavatpadālōkanabaddhatṛṣṇān |

nirīkṣya viṣṇō paramaṁ padaṁ tad -

durāpamanyaistvamadīdṛśastān || 64.8 ||

658

sphuratparānandarasapravāha -

prapūrṇakaivalyamahāpayōdhau |

ciraṁ nimagnāḥ khalu gōpasaṅghā -

stvayaiva bhūman punaruddhṛtāstē || 64.9 ||

659

karabadaravadēvaṁ dēva kutrāvatārē

nijapadamanavāpyaṁ darśitam bhaktibhājām |

tadiha paśuparūpī tvam hi sākṣāt parātmā

pavanapurānivāsin pāhi māmāmayēbhyaḥ || 64.10 ||

660

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catuṣṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcaṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpīsamāgamanavarṇanam

gōpījanāya kathitam niyamāvasānē

mārōtsavam tvamatha sādhayitum pravṛttaḥ |

sāndrēṇa cāndramahasā śīśirīkṛtāsē

prāpūrayō muralikāṃ yamunāvanāntē ॥ 65.1 ॥

661

sammūrchanābhiruditasvaramaṇḍalābhiḥ

sammūrchayantamakhilam bhuvanāntarālam |

tvadvēṇunādamupakarṇya vibhō taruṇya -

stattādrśam kamapi cittavimōhamāpuḥ ॥ 65.2 ॥

662

tā gēhakṛtyaniratāstanayaprasaktāḥ

kāntōpasēvanaparāśca sarōruhākṣyaḥ |

sarvam viśṛjya muralīravamōhitāstē

kāntāradēśamayi kāntatanō samētāḥ ॥ 65.3 ॥

663

kāścinnijāṅgaparibhūṣaṇamādadhānā

vēṇupraṇādamupakarṇya kṛtārdhabhūṣāḥ |

tvāmāgatā nanu tathaiva vibhūṣitābhya -

stā ēva saṃrurucirē tava lōcanāya ॥ 65.4 ॥

664

hāraṃ nitambabhuvi kācana dhārayantī

kāñcīm ca kaṇṭhabhuvi dēva samāgatā tvām |

hāritvamātmajaghanasya mukunda tubhyaṃ

vyaktaṃ babhāṣa iva mugdhamukhī viśeṣāt || 65.5 ||

665

kācit kucē punarasajjitakañculikā

vyāmōhataḥ paravadhūbhiralakṣyamāṇā |

tvāmāyayau nirupamaḥpraṇayātibhāra -

rājyābhiṣēkavidhayē kalaśīdharēva || 65.6 ||

666

kāścit gṛhāt kila nirētumapārayantya -

stvāmēva dēva hr̥dayē sudṛḍhaṃ vibhāvya |

dēhaṃ vidhūya paracitsukharūpamēkaṃ

tvāmāviśan paramimā nanu dhanyadhanyāḥ || 65.7 ||

667

jārātmanā na paramātmatayā smarantyō

nāryō gatāḥ paramahaṃsagatiṃ kṣaṇēna |

taṃ tvāṃ prakāśaparamātmatanuṃ kathañci -

ccittē vahannamṛtamaśramamaśnuvīya || 65.8 ||

668

abhyāgatābhirabhitō vrajasundarībhi -

rmugdhasmitārdravadanaḥ karuṇāvalōkī |

nissīmakāntijaladhistvamavēkṣyamāṇō

viśvaikahṛdya hara mē pavanēśa rōgān || 65.9 ||

669

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcaśaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpījanāhlādanavarṇanam

upayātānām sudṛśām

kusumāyudhabāṇapātavivaśānām |

abhivāñchitam vidhātum

kṛtamatirapi tā jagātha vāmamiva || 66.1 ||

670

gaganagataṁ muninivahaṁ

śrāvayitum jagitha kulavadhūdharmaṁ |

dharmyaṁ khalu tē vacanaṁ

karma tu nō nirmalasya viśvāsyam || 66.2 ||

671

ākarmaṇya tē pratīpām

vāñīmēñīdṛśaḥ paraṁ dīnāḥ |

mā mā karuṇāsindhō

parityajētyaticiraṁ vilēpustāḥ || 66.3 ||

672

tāsām ruditairlapitaiḥ

karuṇākulamānasō murārē tvam |

tābhissamaṁ pravṛttō

yamunāpulinēṣu kāmamabhirantum || 66.4 ||

673

candrakarasyandalasa -

tsundarayamunātaṭāntavīthiṣu |

gōpījanōttarīyai -

rāpāditasaṁstarō nyaṣīdastvam || 66.5 ||

674

sumadhuranarmālapanaiḥ

karasaṅgrahaṇaiśca cumbanōllāsaiḥ |

gāḍhālīṅganasaṅgai -

stvamaṅganālōkamākulīcakṛṣē || 66.6 ||

675

vāsōharaṇadinē ya -

dvāsōharaṇam pratiśrutam tāsām |

tadapi vibhō rasavivaśa -

svāntānām kānta subhruvāmadadhāḥ || 66.7 ||

676

kandalitagharmalēśam

kundamṛdusmēravaktrapāthōjam |

nandasuta tvām trijagat -

sundaramupagūhya nanditā bālāḥ || 66.8 ||

677

virahēṣvaṅgāramayaḥ

śṛṅgāramayaśca saṅgamē hi tvam |

nitarāmaṅgāramaya -

statra punassaṅgamē'pi citramidam || 66.9 ||

678

rādhātuṅgapayōdhara -

sādhuparīrambhalōlupātmānam |

ārādhayē bhavantam

pavanapurādhīśa śamaya sakalagadān || 66.10 ||

679

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptaśaṣṭitamam daśakam ॥

bhagavatastirōdhānādivarṇanam

sphuratparānandarasātmakēna

tvayā samāsāditabhōgalilāḥ |

asīmamānandabharam prapannā

mahāntamāpurmadamambujākṣyaḥ || 67.1 ||

680

nilīyatē'sau mayi mayyamāyaṁ

ramāpatirviśvamanōbhirāmaḥ |

iti sma sarvāḥ kalitābhimānā

nirīkṣya gōvinda tirōhitō'bhūḥ || 67.2 ||

681

rādhābhīdhāṁ tāvadajātagarvā -

matipriyāṁ gōpavadhūṁ murārē |

bhavānupādāya gatō vidūraṁ

tayā saha svairavīhārakārī || 67.3 ||

682

tirōhitē'tha tvayi jātātāpāḥ

samaṁ samētāḥ kamalāyatākṣyaḥ |

vanē vanē tvāṁ parimārgayantyō

viśādamāpurbhagavannapāram || 67.4 ||

683

hā cūta hā campaka karṇikāra

hā mallikē mālati bālavalayaḥ |

kiṃ vīkṣitō nō hṛdayaikacōraḥ
ityādi tāstvatpravaṇā vilēpuḥ || 67.5 || 684

nirīkṣitō'yaṃ sakhi paṅkajākṣaḥ
purō mamētyākulamālapantī |
tvāṃ bhāvanācakṣuṣi vīkṣya kācit
tāpaṃ sakhināṃ dviguṇīcakāra || 67.6 || 685

tvadātmikāstā yamunātaṭāntē
tavānucakruḥ kila cēṣṭitāni |
vicitya bhūyō'pi tathaiva mānāt
tvayā vimuktāṃ dadṛśuṣca rādhām || 67.7 || 686

tataḥ samaṃ tā vipinē samantāt
tamōvatārāvadhi mārḡayantyaḥ |
punarvimiśrā yamunātaṭāntē
bhṛśaṃ vilēpuṣca jagurguṇāṃstē || 67.8 || 687

tathā vyathāsaṅkulamānasānāṃ
vrajaṅganānāṃ karuṇaikasindhō |
jagattrayīmōhanamōhanātmā
tvam prādurāsīrayi mandahāsī || 67.9 || 688

sandigdhasandarśanamātmakāntaṃ
tvāṃ vīkṣya tanvyāḥ sahasā tadānīm |
kiṃ kiṃ na cakruḥ pramadātibhārāt
sa tvam gadāt pālaya mārutēśa || 67.10 || 689

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptaśaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭaṣaṣṭitamam daśakam ॥

gōpīnām bhagavatsamāgamādivarṇanam

tava vilōkanādgōpikājanāḥ

pramadasaṅkulāḥ paṅkajēkṣaṇa |

amṛtadhārayā samplutā iva

stimitatām dadhustvatpurōgatāḥ ॥ 68.1 ॥

690

tadanu kācana tvatkarāmbujam

sapadi gr̥hṇatī nirviśaṅkitam |

ghanapayōdharē sannidhāya sā

pulakasaṁvṛtā tasthuṣī ciram ॥ 68.2 ॥

691

tava vibhō'parā kōmalam bhujam

nijagalāntarē paryavēṣṭayat |

galasamudgataṁ prāṇamārutam

pratinirundhatīvātiharṣulā ॥ 68.3 ॥

692

apagatatrapā kāpi kāmīnī

tava mukhāmbujāt pūgacarvitam |

pratigr̥hayya tadvaktrapāṅkajē

nidadhatī gatā pūrṇakāmatām ॥ 68.4 ॥

693

vikaruṇō vanē saṁvihāya mā -

mapagatō'si kā tvāmiha spṛśēt |

iti sarōṣayā tāvadēkayā

sajalalōcanam vīkṣitō bhavān || 68.5 ||

694

iti mudā'kulairvallavījanaiḥ

samamupāgatō yāmunē taṭē |

mṛdukucāmbaraiḥ kalpitāsanē

ghuṣṛṇabhāsurē paryaśōbhathāḥ || 68.6 ||

695

katividhā kṛpā kē'pi sarvatō

dhṛtadayōdayāḥ kēcidāśritē |

katicidīdṛśā māḍṛśēṣvapī -

tyabhihitō bhavān vallavījanaiḥ || 68.7 ||

696

ayi kumārikā naiva śaṅkyatām

kaṭhinatā mayi prēmakātarē |

mayi tu cētasō vō'nuvṛttayē

kṛtamidaṃ mayētyūcivān bhavān || 68.8 ||

697

ayi niśamyatām jīvavallabhāḥ

priyatamō janō nēḍṛśō mama |

tadiha ramyatām ramyayāminī -

ṣvanuparōdhamityālapō vibhō || 68.9 ||

698

iti girādhikaṃ mōdamēdurai -

rvrajavadhūjanaiḥ sākamāraman |

kalitakautukō rāsakhēlanē

gurupurīpatē pāhi māṃ gadāt || 68.10 ||

699

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭaṣaṣṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnasaptatitamam daśakam ॥

rāsakrīḍāvarṇanam

kēśapāśadhṛtapiñchikāvitatisañca -

lanmakarakuṇḍalam

hārajālvanamālikālalitamaṅga -

rāgaghanasaurabham |

pītacēladhṛtakāñcikāñcitamudañca -

daṁśumaṇinūpuram

rāsakēliparibhūṣitam tava hi rūpa -

mīśa kalayāmahē ॥ 69.1 ॥

700

tāvadēva kṛtamaṇḍanē kalitakañcu -

līkakucamaṇḍalē

gaṇḍalōlamaṇikuṇḍalē yuvati maṇḍa -

lē'tha parimaṇḍalē |

antarā sakalasundarīyugalamindi -

rāramaṇa sañcaran

mañjulām tadanu rāsakēlimayi kañja -

nābha samupādadhāḥ ॥ 69.2 ॥

701

vāsudēva tava bhāsamānamiha rāsa -

kēlirasasaurabham

dūratō'pi khalu nāradāgaditamāka -

layya kutukākulā |
vēṣabhūṣaṇavilāsapēśalavilāsi -
nīśatasamāvṛtā
nākatō yugapadāgatā viyati vēga -
tō'tha suramaṇḍalī || 69.3 ||

702

vēṇunādakṛtatānadānakalagāna -
rāgagatiyōjanā -
lōbhanīyamṛdupādapātakṛtatāla -
mēlanamanōharam |
pāṇisaṅkvaṇitakaṅkaṇaṃ ca muhuraṃsa -
lambitakarāmbujaṃ
śrōṇibimbacaladambaram bhajata rāsa -
kēlirasaḍambaram || 69.4 ||

703

śraddhayā viracitānugānakṛtatāra -
tāramadhurasvarē
nartanē'tha lalitāṅgahāralulitāṅga -
hāramaṇibhūṣaṇē |
sammadēna kṛtapuṣpavarṣamalamunmi -
śaddiviṣadāṃ kulam
cinmayē tvayi nilīyamānamiva sammu -
mōha savadhūkulam || 69.5 ||

704

svinnasannatanuvallarī tadanu kāpi
nāma paśupāṅganā
kāntamaṃsamavalambatē sma tava tānti -
bhāramukulēkṣaṇā |

kācidācalitakuntalā navapaṭīra -
sāraghanasaurabhaṃ
vañcanēna tava sañcucumba bhujamañci -
tōrupulakāṅkurā || 69.6 ||

705

kāpi gaṇḍabhuvī sannidhāya nijagaṇḍa -
mākulitakuṇḍalaṃ
puṇyapūranidhiranvavāpa tava pūga -
carvitarasāmṛtaṃ |
indirāvihṛtimandiraṃ bhuvanasunda -
raṃ hi naṭanāntarē
tvāmavāpya dadhuraṅganāḥ kimu na samma -
dōnmadadaśāntaram || 69.7 ||

706

gānamīśa virataṃ kramēṇa kila vādya -
mēlanamupārataṃ
brahmasammadarasākulāḥ sadasi kēva -
laṃ nanṛturaṅganāḥ |
nāvidannapi ca nīvikāṃ kimapi kunta -
līmapī ca kañculīm
jyōtiśāmapī kadambakaṃ divi vilambi -
taṃ kimaparaṃ bruvē || 69.8 ||

707

mōdasīmni bhuvanaṃ vilāpya vihṛtiṃ sa -
māpya ca tatō vibhō
kēlisammṛditanirmalāṅganavagharma -
lēśasubhagātmanām |
manmathāśahanacētasāṃ paśupayōṣi -

tāṃ sukṛtacōdita -
stāvadākalitamūrtirādadhitha māra -
vīraparamōtsavān || 69.9 ||

708

kēlibhēdaparilōlitābhiratilāli -
tābhirabalālibhiḥ
svairamīśa nanu sūrajāpayasi cāru -
nāma vihṛtiṃ vyadhāḥ |
kānanē'pi ca visāriśītalakiśōra -
mārutamanōharē
sūnasaurabhamayē vilēsitha vilāsi -
nīśatavimōhanam || 69.10 ||

709

kāminīriti hi yāminīṣu khalu kāma -
nīyakanidhē bhavān
pūrṇasammadarasārṇavaṃ kamapi yōgi -
gamyamanubhāvayan |
brahmaśaṅkaramukhānapīṭha paśupāṅga -
nāsu bahumānayan
bhaktalōkagamanīyarūpa kamanīya
kṛṣṇa paripāhi mām || 69.11 ||

710

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptatitamam daśakam ॥

sudarśanaśāpamōkṣavarṇanam, śaṅkhacūḍāvadhavarṇanam,

vṛṣabhāsuravadhavarṇanam ca

iti tvayi rasākulaṃ ramitavallabhē vallavāḥ

kadāpi puramambikākamiturambikākānanē |

samētya bhavatā samaṃ niśi niṣēvya divyōtsavam

sukhaṃ suṣupuragrasīdvrajapamugranāgastadā || 70.1 ||

711

samunmukhamathōlmukai -

rabhihatē'pi tasmin balā -

damuñcati bhavatpadē

nyapati pāhi pāhīti taiḥ |

tadā khalu padā bhavān

samupagamya pasparśa taṃ

babhau sa ca nijāṃ tanuṃ

samupasādya vaidyādhārīm || 70.2 ||

712

sudarśanadhara prabhō nanu sudarśanākhyō'smyahaṃ

munīn kvacidapāhasaṃ ta iha mām vyadhurvāhasam |

bhavatpadasamarpaṇādamalatāṃ gatō'smītyasau

stuvan nijapadaṃ yayau vrajapadaṃ ca gōpā mudā || 70.3 ||

713

kadāpi khalu sīriṇā viharati tvayi strījanai -

rjahāra dhanadānugaḥ sa kila śaṅkhacūḍō'balāḥ |

atidrutam nudrutastamatha muktanārījanam

rurōjitha śīrōmaṇim halabhṛtē ca tasyādadāḥ || 70.4 ||

714

dinēṣu sa suhrjjanaissaha vanēṣu līlāparam

manōbhavamanōharam rasitavēṇunādāmṛtam |

bhavantamamarīdrśāmamṛtapāraṇādāyinaṁ

vicintya kimu nālapaṇ virahatāpitā gōpikāḥ || 70.5 ||

715

bhōjarājabhṛtakastvatha kaścit

kaṣṭaduṣṭapathadrṣṭirariṣṭaḥ |

niṣṭhurākṛtirapaṣṭhu nināda -

stiṣṭhatē sma bhavatē vṛṣarūpī || 70.6 ||

716

śākvarō'tha jagatīdhṛtihārī

mūrtimēṣa br̥hatīm pradadhānaḥ |

paṅktimāśu pariḡhūrṇya paśūnām

chandasām nidhimavāpa bhavantam || 70.7 ||

717

tuṅgaśṛṅgamukhamāśvabhiyantam

saṅgr̥hayya rabhasādabhiyam tam |

bhadrarūpamapi daityamabhadram

mardayannamadayāḥ suralōkam || 70.8 ||

718

citramadya bhagavan vṛṣaghātāt

susthirā'jani vṛṣasthitirurvyām |

vardhatē ca vṛṣacētasi bhūyān

mōda ityabhinutō'si suraistvam || 70.9 ||

719

aukṣakāṇi paridhāvata dūram

vīkṣyatāmayamihōkṣavibhēdī |

itthamāttahasitaiḥ saha gōpai -

rgēhagastvamava vātapurēśa || 70.10 ||

720

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkasaptatitamam daśakam ॥

kēśimathanavarṇanam, vyōmavadhavarṇanam ca

yatnēṣu sarvēṣvapi nāvakēśī

kēśī sa bhōjēśituriṣṭabandhuḥ |

tvām sindhujāvāpya itīva matvā

samprāptavān sindhujavājirūpaḥ || 71.1 ||

721

gandharvatāmēṣa gatō'pi rūkṣai -

rnādaiḥ samudvējītasarvalōkaḥ |

bhavadvilōkāvadhi gōpavāṭīm

pramardya pāpaḥ punarāpatat tvām || 71.2 ||

722

tārksyārpitāṅghrēstava tārksya ēṣa

cikṣēpa vakṣōbhuvī nāma pādam |

bhṛgōḥ padāghātakathām niśamya

svēnāpi śakyaṁ taditīva mōhāt || 71.3 ||

723

pravañcayannasya khurāñcalaṁ drā -

gamuṁ ca cikṣēpitha dūradūram |

sammūrcchitō'pi hyatimūrcchitēna

krōdhōṣmaṇā khāditumādrutastvām || 71.4 ||

724

tvām vāhadaṇḍē kṛtadhīśca vāhā -

daṇḍam nyadhāstasya mukhē tadānīm |

- tadvṛddhiruddhaśvasanō gatāsuḥ*
saptībhavannapyayamaikyamāgāt || 71.5 || 725
- ālambhamātrēṇa paśōḥ surāṇām*
prasādakē nūtna ivāśvamēdhē |
kṛtē tvayā harṣavaśāt surēndrā -
stvām tuṣṭuvuḥ kēśavanāmadhēyam || 71.6 || 726
- kaṃsāya tē śaurisutatvamuktvā*
taṃ tadvadhōtkam pratirudhya vācā |
prāptēna kēśikṣapaṇāvasānē
śrīnāradēna tvamabhiṣṭutō'bhūḥ || 71.7 || 727
- kadāpi gōpaiḥ saha kānanāntē*
nilāyanakrīḍanalōlupam tvām |
mayātmajaḥ prāpa durantamāyō
vyōmābhīdhō vyōmacarōparōdhī || 71.8 || 728
- sa cōrapālāyitavallavēṣu*
cōrāyitō gōpaśīśūn paśūṃśca |
guhāsu kṛtvā pidadhē śīlābhi -
stvayā ca buddhvā parimarditō'bhūt || 71.9 || 729
- ēvam vidhaiścādbhutakēlibhēdai -*
rānandamūrchāmatulām vrajasya |
padē padē nūtanayannasīmām
parātmarūpin pavanēśa pāyāḥ || 71.10 || 730
- || iti śrīmannārāyaṇīyē ēkasaptatitamam daśakam samāptam ||*

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvisaptatitamam daśakam ॥

akrūrāgamanavarṇanam

kaṃsō'tha nāradagirā vrajavāsinam tvā -
mākarṇya dīrṇahrdayaḥ sa hi gāndinēyam |
āhūya kārmukamakhacchalatō bhavanta -
mānētumēnamahinōdahināthaśāyin || 72.1 ||

731

akrūra ēṣa bhavadaṅghriparaścirāya
tvaddarśanākṣamamanāḥ kṣitipālabhītyā |
tasyājñayaiva punarīkṣitumudyatastvā -
mānandabhāramatibhūritaram babhāra || 72.2 ||

732

sō'yaṃ rathēna sukṛtī bhavatō nivāsam
gacchan manōrathagaṇāmstvayi dhāryamāṇān |
āsvādayan muhurapāyabhayēna daivam
samprārthayan pathi na kiñcidapi vyajānāt || 72.3 ||

733

drakṣyāmi vēdaśatagītagatiṃ pumāṃsam
sprakṣyāmi kiṃsvidapi nāma pariṣvajēyam |
kiṃ vakṣyatē sa khalu mām kvanu vīkṣitaḥ syā -
ditthaṃ nināya sa bhavanmayamēva mārgam || 72.4 ||

734

bhūyaḥ kramādabhiviśan bhavadaṅghripūtam
vṛndāvanam haraviriñcasurābhivandyam |

ānandamagna iva lagna iva pramōhē

kiṃ kiṃ daśāntaramavāpa na paṅkajākṣa || 72.5 ||

735

paśyannavandata bhavadvihṛtisthalāni

pāṃsuṣvavēṣṭata bhavaccaraṇāṅkitēṣu |

kiṃ brūmahē bahujaṇā hi tadāpi jātā

ēvaṃ tu bhaktitaralā viralāḥ parātman || 72.6 ||

736

sāyaṃ sa gōpabhavanāni bhavaccaritra -

gītāmṛtaprasṛtakarṇarasāyanāni |

paśyan pramōdasaritēva kilōhyamānō

gacchan bhavadbhavanasannidhimanvayāsīt || 72.7 ||

737

tāvaddadarśa paśudōhaviḷōkalōlaṃ

bhaktōttamāgatimiva pratipālayantam |

bhūman bhavantamayamagrajavantamanta -

rbrahmānubhūtirasasindhumivōdvamantam || 72.8 ||

738

sāyantānāplavaviśēṣaviviktagātrau

dvau pītanīlarucirāmbaralōbhanīyau |

nātiprapaṅcadhṛtabhūṣaṇacāruvēṣau

mandasmitārdravadanau sa yuvāṃ dadarśa || 72.9 ||

739

dūrādrathātsamavaruhya namantamēna -

mutthāpya bhaktakulamaulimathōpagūhan |

harṣānmitākṣaragirā kuśalānuyōgī

pāṇiṃ pragṛhya sabalō'tha gṛhaṃ ninētha || 72.10 ||

740

nandēna sākamamitādaramarcayitvā

taṃ yādavaṃ taduditāṃ niśamayya vārtām |

gōpēṣu bhūpatinidēśakathāṃ nivēdya

nānākathābhiriha tēna niśāmanaiṣīḥ || 72.11 ||

741

candrāgrhē kimuta candrabhagāgrhē nu

rādhāgrhē nu bhavanē kimu maitravindē |

dhūrtō vilambata iti pramadābhiruccai -

rāśaṅkitō niśi marutpuranātha pāyāḥ || 72.12 ||

742

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvisaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trisaptatitamam daśakam ॥

mathurāpurayātrāvarṇanam

niśamayya tavātha yānavārtām

bhṛśamārtāḥ paśupālabālikāstāḥ |

kimidaṃ kimidaṃ kathaṃ nvitīmāḥ

samavētāḥ paridēvitānyakurvan || 73.1 ||

743

karuṇānidhirēṣa nandasūnuḥ

kathamasmān visṛjēdananyanāthāḥ |

bata naḥ kimu daivamēvamāsi -

diti tāstvadgatamānasā vilēpuḥ || 73.2 ||

744

caramapraharē pratiṣṭhamānaḥ

saha pitrā nijamitramaṇḍalaiśca |

paritāpabharam nitambinīnām

śamayīṣyan vyamucaḥ sakhāyamēkam || 73.3 ||

745

acirādupayāmi sannidhiṃ vō

bhavitā sādhu mayaiva saṅgamaśrīḥ |

amṛtāmbunidhau nimajjayiṣyē

drutamityāśvasitā vadhūrakārṣīḥ || 73.4 ||

746

saviṣādabharam sayācñamuccaiḥ

atidūram vanitābhirīkṣyamāṇaḥ |

mṛdu taddiśi pātayannapāṅgān

sabalō'krūrarathēna nīrgatō'bhūḥ || 73.5 ||

747

anasā bahulēna vallavānām

manasā cānugatō'tha vallabhānām |

vanamārtamṛgam viṣaṇṇavṛkṣam

samatītō yamunātaṭimayāsīḥ || 73.6 ||

748

niyamāya nimajya vāriṇi tvā -

mabhivikṣyātha rathē'pi gāndinēyaḥ |

vivaśō'jani kiṃ nvidaṃ vibhōstē

nanu citraṃ tvavalōkanam samantāt || 73.7 ||

749

punarēṣa nimajya puṇyaśālī

puruṣam tvām paramam bhujaṅgabhōgē |

arikambugadāmbujaiḥ sphurantaṃ

surasiddhaughaparītamālulōkē || 73.8 ||

750

sa tadā paramātmāsaukhyasindhau

vinimagnaḥ praṇuvan prakārabhēdaiḥ |

avilōkya punaśca harṣasindhō -

ranuvṛtṭyā pulakāvṛtō yayau tvām || 73.9 ||

751

kimu śītalimā mahān jalē yat

pulakō'sāviti cōditēna tēna |

atiharṣaniruttarēṇa sārdham

rathavāsī pavanēśa pāhi mām tvam || 73.10 ||

752

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trisaptatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē catussaptatitamam dāśakam ॥

bhagavatō madhurāpurīpravēśa rajakanigraha,
vāyakamālākārakubjānugraha, dhanurbhaṅgādi varṇanam ca
samprāptō mathurām dinārdhavigamē
tatrāntarasmin vasa -
nnārāmē vihitāśanaḥ sakhijanai -
ryātaḥ purīmīkṣitum |
prāpō rājapatham ciraśrutidhṛta -
vyālōkakautūhala -
strīpuṃsōdyadagaṇyapunyaṇigalai -
rākṛṣyamāṇō nu kim ॥ 74.1 ॥

753

tvatpādadyutivat sarāgasubhagā -
stvanmūrtivadyōṣitaḥ
samprāptā vilasatpayōdhararucō
lōlā bhavaddṛṣṭivat |
hāriṇyastvadurassthalīvadayi tē
mandasmitapraudhiva -
nnairmalyōllasitāḥ kacaugha ruciva -
drājatkalāpāśritāḥ ॥ 74.2 ॥

754

tāsāmākalayannapāṅgavalanai -
rmōdam praharṣādbhuta -

vyālōlēṣu janēṣu tatra rajakaṃ
kañcit paṭiṃ prārthayan |
kastē dāsyati rājakīyavasanaṃ
yāhīti tēnōditaḥ
sadyastasya karēṇa śīrṣamahṛthāḥ
sō'pyāpa puṇyāṃ gatim || 74.3 ||

755

bhūyō vāyakamēkamāyatamatim
tōṣēṇa vēṣōcitaṃ
dāśvāṃsaṃ svapadaṃ ninētha sukṛtaṃ
kō vēda jīvātmanām |
mālābhiḥ stabakaiḥ stavairapi puna -
rmālākṛtā mānitō
bhaktim tēna vṛtāṃ didēśitha parāṃ
lakṣmīm ca lakṣmīpatē || 74.4 ||

756

kubjāmajjavilōcanāṃ pathi puna -
rdrṣtvā'ṅgarāgē tayā
dattē sādhu kilāṅgarāgamadadā -
stasyā mahāntaṃ hṛdi |
cittasthāmrjutāmatha prathayitum
gātrē'pi tasyāḥ sphuṭaṃ
gr̥hṇan mañju karēṇa tāmudanaya -
stāvajjagatsundarīm || 74.5 ||

757

tāvanniścitavaibhavāstava vibhō
nātyantapāpā janā
yatkiñciddadatē sma śaktyanugunaṃ

tāmbūlamālyādikam |
gr̥hṇānaḥ kusumādi kiñcana tadā
mārgē nibaddhāñjali -
rnātiṣṭhaṃ bata hā yatō'dya vipulā -
mārtiṃ vrajāmi prabhō || 74.6 ||

758

ēṣyāmīti vimuktayā'pi bhagava -
nnālēpadātryā tayā
dūrāt kātarayā nirīkṣitagati -
stvaṃ prāviśō gōpuram |
āghōṣānumitatvadāgamamahā -
harṣōllaladdēvakī -
vakṣōjapragalatpayōrasamiṣā -
ttvatkīrtirantargatā || 74.7 ||

759

āviṣṭō nagarīṃ mahōtsavavatīṃ
kōdaṇḍaśālāṃ vrajan
mādhuryēṇa nu tējasā nu puruṣai -
rdūrēṇa dattāntaraḥ |
sragbhirbhūṣitamarcitaṃ varadhanu -
rmā mēti vādāt puraḥ
prāgr̥hṇāḥ samarōpayāḥ kila samā -
krākṣīrabhāṅkṣīrapi || 74.8 ||

760

śvaḥ kaṃsakṣapaṇōtsavasya purataḥ
prārambhatūryōpama -
ścāpadhvaṃsamahādhvanistava vibhō
dēvānarōmāñcayat |

*kaṃsasyāpi ca vēpathustaduditah
kōdaṇḍakhaṇḍadvayī -
caṇḍābhyāhatarakṣipūruṣaravai -
rutkūlitō'bhūt tvayā || 74.9 ||*

761

*śiṣṭairduṣṭajanaiśca dṛṣṭamahimā
prītyā ca bhītyā tataḥ
sampaśyan purasampadam pravicaran
sāyam gatō vāṭikām |
śrīdāmnā saha rādhikāvirahajam
khēdam vadan prasvapa -
nnānandannavatāarakāryaghaṭanā -
dvātēśa saṃrakṣa mām || 74.10 ||*

762

|| iti śrīmannārāyaṇīyē catussaptatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcasaptatitamam daśakam ॥

kaṃsavadhavarṇanam

prātaḥ santrastabhōjakṣitipativacasā

prastutē mallatūryē

saṅghē rājñāṃ ca mañcānabhiyayuṣi gatē

nandagōpē'pi harmyam |

kaṃsē saudhādhirūḍhē tvamapi sahabalaḥ

sānugaścāruvēṣō

raṅgadvāraṃ gatō'bhūḥ kupitakuvalayā -

pīḍanāgāvalīḍham || 75.1 ||

763

pāpiṣṭhāpēhi mārgād drutamiti vacasā

niṣṭhurakruddhabuddhē -

rambaṣṭhasya praṇōdādadhikajavajusā

hastinā grhyamāṇaḥ |

kēlimuktō'tha gōpīkucakalaśacira -

spardhinaṃ kumbhamasya

vyāhatyāliṃyathāstvam caraṇabhuvi puna -

rnirgatō valguhāsī || 75.2 ||

764

hastaprāpyō'pyagamyō jhaṭiti munijana -

syēva dhāvan gajēndraṃ

krīḍannāpātya bhūmau punarapipatata -

stasya dantaṃ sajīvam |
mūlādunmūlya tanmūlagamahitamahā -
mauktikānyātmamitrē
prādāstvam hāramēbhirlalitaviracitaṃ
rādhikāyai diśēti || 75.3 ||

765

grhṇānaṃ dantamaṃsē yutamatha halinā
raṅgamaṅgāviśantaṃ
tvāṃ maṅgalyāṅgabhaṅgīrabhasahr̥tamanō -
lōcanā vīkṣya lōkāḥ |
haṃhō dhanyō nu nandō nahi nahi paśupā -
lāṅganā nō yaśōdā
nō nō dhanyēkṣaṇāḥ smastrijagati vayamē -
vēti sarvē śaśaṃsuḥ || 75.4 ||

766

pūrṇaṃ brahmaiva sākṣānniravadhi paramā -
nandasāndraprakāśaṃ
gōpēṣu tvaṃ vyalāsīrna khalu bahujanai -
stāvadāvēditō'bhūḥ |
dr̥ṣṭvā'tha tvāṃ tadēdamprathamamupagatē
puṇyakālē janaughāḥ
pūrṇānandā vipāpāḥ sarasamabhijagu -
stvatkṛtāni smṛtāni || 75.5 ||

767

cāṇūrō mallavīrastadanu nṛpagirā
muṣṭikō muṣṭisālī
tvāṃ rāmañcābhipēdē jhaṭajhaṭiti mithō
muṣṭipātātirūkṣam |

utpātāpātanākarṣaṇavividharaṇā -

nyāsatām tatra citram

mṛtyōḥ prāgēva mallaprabhuragamadayam

bhūriśō bandhamōkṣān || 75.6 ||

768

hā dhik kaṣṭam kumārau sulalitavapuṣau

mallavīrau kaṭhōrau

na drakṣyāmō vrajāmastvaritamiti janē

bhāṣamāṇē tadānīm |

cāṇūram tam karōdbhrāmaṇavigaladasuṃ

pōthayāmāsithōrvyām

piṣṭō'bhūnmuṣṭikō'pi drutamatha halinā

naṣṭaśiṣṭairdadhāvē || 75.7 ||

769

kaṃsaḥ saṃvārya tūryam khalamatiravidan

kāryamāryān pitṛmstā -

nāhantum vyāptamūrtēstava ca samaśiṣa -

ddūramutsāraṇāya |

ruṣṭō duṣṭōktibhistvam garuḍa iva girim

mañcamañcannudañcat

khaḍgavyāvalgadussaṅgrahamapi ca haṭhāt

prāgrahīraugrasēnim || 75.8 ||

770

sadyō niṣpiṣṭasandhiṃ bhuvi narapatimā -

pātya tasyōpariṣṭā -

ttvayyāpātyē tadaiva tvadupari patitā

nākinām puṣpavṛṣṭiḥ |

kiṃ kiṃ brūmastadānīm satatamapi bhiyā

*tvadgatātmā sa bhējē
sāyujyam tvadvadhōtthā parama paramiyam
vāsanā kālanēmēḥ || 75.9 ||*

771

*tadbhrātṛnaṣṭa piṣṭvā drutamatha pitarau
sannamannugrasēnam
kṛtvā rājānamuccairyadukulamakhilam
mōdayan kāmādānaiḥ |
bhaktānāmuttamam cōddhavamamaragurō -
rāptanītiṃ sakhāyam
labdhvā tuṣṭō nagaryām pavanapurapatē
rundhi mē sarvarōgān || 75.10 ||*

772

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcasaptatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭsapatatitamam daśakam ॥

uddhavadūtyavarṇanam

gatvā sāndīpanimatha catuṣṣaṣṭimātrairahōbhiḥ

sarvajñastvaṃ saha musalinā sarvavidyā gṛhītvā |

putraṃ naṣṭaṃ yamanilayanādāhṛtaṃ dakṣiṇārthaṃ

datvā tasmai nijapuramagā nādayan pāñcajanyaṃ ॥ 76.1 ॥

773

smṛtvā smṛtvā paśupasudṛśaḥ prēmabhārapraṇunnāḥ

kāruṇyēna tvamapi vivaśaḥ prāhiṇōruddhavaṃ tam |

kiñcāmuṣmai paramasuhrdē bhaktavaryāya tāsāṃ

bhaktyudrēkaṃ sakalabhuvanē durlabhaṃ

darśayiṣyan ॥ 76.2 ॥

774

tvanmāhātmyaprathimapiśunaṃ gōkulaṃ prāpya sāyaṃ

tvadvārtābhirbahu sa ramayāmāsa nandaṃ yaśōdām |

prātardṛṣtvā maṇimayarathaṃ śaṅkitāḥ pañkajākṣyaḥ

śrutvā prāptaṃ bhavadanucaraṃ tyaktakāryāḥ

samīyuh ॥ 76.3 ॥

775

dṛṣtvā cainaṃ tvadupamalasadvēṣabhūṣābhirāmaṃ

smṛtvā smṛtvā tava vilasitānyuccakaistāni tāni |

ruddhālāpāḥ kathamapi punargadgadāṃ vācamūcuḥ

saujanyaḍīn nijaparabhidāmapyalaṃ vismarantyaḥ ॥ 76.4 ॥

776

śrīman kiṃ tvaṃ pitṛjanakṛtē prēṣitō nirdayēna
kvāsau kāntō nagarasudṛśām hā harē nātha pāyāḥ |
āślēṣāṇāmamṛtavapuṣō hanta tē cumbanānā -
munmādānām kuhakavacasām vismarēt kānta kā vā || 76.5 || 777

rāsakrīḍālulitalalitaṃ
viślathatkēśapāśam
mandōdbhinnaśramajalakaṇam
lōbhanīyam tvadaṅgam |
kāruṇyābdhē sakṛdapi samā -
liṅgitum darśayēti
prēmōnmādādbhuvanamadana
tvatpriyāstvām vilēpuḥ || 76.6 || 778

ēvamprāyairvivaśavacanairākulā gōpikāstā -
stvatsandēśaiḥ prakṛtīmanayat sō'tha vijñānagarbhaiḥ |
bhūyastābhirmuditamatibhistvanmayībhirvadhūbhi -
stattadvārtāsarasamanayat kānicidvāsarāṇi || 76.7 || 779

tvatprōdgānaiḥ sahitamaniśam
sarvatō gēhakṛtyam
tvadvārtaiva prasarati mithaḥ
saiva cōtsvāpalāpāḥ |
cēṣṭāḥ prāyastvadanukṛtaya -
stvanmayam sarvamēvam
dṛṣṭvā tatra vyamuhadadhikaṃ
vismayāduddhavō'yam || 76.8 || 780

rādhāyā mē priyatamamidaṃ matpriyaivam bravīti

tvaṃ kiṃ maunaṃ kalayasi sakhē māninī matpriyēva |
ityādyēva pravadatī sakhi tvatpriyō nirjanē mā -

mitthaṃvādairaramayadayaṃ tvatpriyāmutpalākṣīm || 76.9 || 781

ēṣyāmi drāganupagamaṇam

kēvalaṃ kāryabhārā -
dviślēṣē'pi smaraṇadr̥ḍhatā -
sambhavānmāstu khēdaḥ |
brahmānandē milatī nacirāt
saṅgamō vā viyōga -

stulyō vaḥ syāditi tava girā
sō'karōnnirvyathāstāḥ || 76.10 ||

782

ēvaṃ bhaktiḥ sakalabhuvanē

nēkṣitā na śrutā vā
kiṃ śāstraughaiḥ kimiha tapasā
gōpikābhyō namō'stu |

ityānandākulamupagataṃ
gōkulāduddhavaṃ taṃ

dr̥ṣṭvā hr̥ṣṭō gurupurapatē
pāhi māmāmayaughāt || 76.11 ||

783

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṭsaptaṭitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptasaptatitamam daśakam ॥

upaślōkōtpattivārṇanam, jarāsandhādiyuddhavarṇanam,
mucukundānugrahavarṇanam ca

sairandhryāstadanu ciraṃ smarāturāyā

yātō'bhūḥ sulalitamuddhavēna sārdham |

āvāsaṃ tvadupagamōtsavaṃ sadaiva

dhyāyantyāḥ pratidina vāsasajjikāyāḥ || 77.1 ||

784

upagatē tvayi pūrṇamanōrathāṃ

pramadasambhramakamprapayōdharām |

vividhamānanamādadhatīm mudā

rahasi tāṃ ramayāñcakṛṣē sukham || 77.2 ||

785

prṣṭā varam punarasāvavṛṇōdvarākī

bhūyastvayā suratamēva niśāntarēṣu |

sāyujyamastviti vadēt budha ēva kāmam

sāmīpyamastvaniśamityapi nābravīt kim || 77.3 ||

786

tatō bhavān dēva niśāsu kāsuci -

nmṛgīdṛśam tāṃ nibhṛtam vinōdayan |

adādupaślōka iti śrutam sutam

sa nāradāt sāttvatatantravid babhau || 77.4 ||

787

akrūramandiramitō'tha balōddhavābhyā -
 mabhyarcitō bahu nutō muditēna tēna |
 ēnam visṛjya vipināgatapāṇḍavēya -
 vṛttaṃ vivēditha tathā dhṛtarāṣṭracēṣṭām || 77.5 ||

788

vighātājjāmātuḥ paramasuhṛdō bhōjanṛpatē -
 rjarāsandhē rundhatyanavadhīruṣāndhē'tha mathurām |
 rathādyairdyōrlabdhaiḥ katipayabalastvaṃ balayuta -
 strayōviṃśatyakṣauhiṇi tadupanītaṃ
 samahrthāḥ || 77.6 ||

789

baddhaṃ balādatha balēna balōttaraṃ tvaṃ
 bhūyō balōdyamarasēna mumōcithainam |
 niśśēṣadigjayasamāhṛtaviśvasainyāt
 kō'nyastatō hi balapauruṣavāṃstadānīm || 77.7 ||

790

bhagnaḥ sa lagnaḥṛdayō'pi nṛpaiḥ praṇunnō
 yuddhaṃ tvayā vyadhita ṣōḍaśakṛtva ēvam |
 akṣauhiṇīḥ śiva śivāsya jaghantha viṣṇō
 sambhūya saikanavatitriśataṃ tadānīm || 77.8 ||

791

aṣṭādaśē'sya samarē samupēyuṣi tvaṃ
 dṛṣṭvā purō'tha yavanaṃ yavanatrikōṭyā |
 tvaṣṭrā vidhāpya puramāśu payōdhimadhyē
 tatrā'tha yōgalalataḥ svajanānanaiṣīḥ || 77.9 ||

792

padbhyāṃ tvaṃ padmamālī cakita iva purā -
 nnirgatō dhāvamānō
 mlēcchēśēnānuyātō vadhasukṛtavihī -

nēna śailē nyalaiṣīḥ |
suptēnāṅghryāhatēna drutamatha mucuku -
ndēna bhasmīkṛtē'smin
bhūpāyāsmāi guhāntē sulalitavapuṣā
tasthiṣē bhaktibhājē || 77.10 ||

793

aikṣvākō'ham viraktō'smyakhilanṛpasukhē
tvatprasādaikakāṅkṣī
hā dēvēti stuvantam varavitatiṣu tam
nisprham vīkṣya hrṣyan |
muktēstulyām ca bhaktim dhutasakalamalam
mōkṣamapyāśu datvā
kāryam hiṃsāviśudhyai tapa iti ca tadā
prāttha lōkapratītyai || 77.11 ||

794

tadanu mathurām gatvā hatvā camūṃ yavanāhṛtām
magadhapatinā mārgē sainyaiḥ purēva nivāritaḥ |
caramavijayam darpāyāsmāi pradāya palāyitō
jaladhinagarim yātō vātālayēśvara pāhi mām || 77.12 ||

795

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptasaptatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭasaptatitamam daśakam ॥

rukmiṇīsvayaṁvaram

tridaśavardhakivardhitakauśalam

tridaśadattasamastavibhūtimat |

jaladhimagadham tvamabhūṣayō

navapuram vapurañcitarōciṣā ॥ 78.1 ॥

796

daduṣi rēvatabhūbhṛti rēvatīm

halabhṛtē tanayām vidhiśāsanāt |

mahitamutsavaghōṣamapūpuṣaḥ

samuditairmuditaiḥ saha yādavaiḥ ॥ 78.2 ॥

797

atha vidarbhasutām khalu rukmiṇīm

praṇayinīm tvayi dēva sahōdaraḥ |

svayamaditsata cēdimahībhujē

svatamasā tamasādhumupāśrayan ॥ 78.3 ॥

798

ciradhṛtapraṇayā tvayi bālikā

sapadi kāṅkṣitabhaṅgasamākulā |

tava nivēdayitum dvijamādiśat

svakadanam kadanaṅgavinirmitam ॥ 78.4 ॥

799

dvijasutō'pi ca tūrṇamupāyayau

tava puram hi durāśadurāsadam |

mudamavāpa ca sādarapūjitaḥ

sa bhavatā bhavatāpahṛtā svayam || 78.5 ||

800

sa ca bhavantamavōcata kuṇḍinē

nṛpasutā khalu rājati rukmiṇī |

tvayi samutsukayā nijadhīratā -

rahitayā hi tayā prahitō'smyaham || 78.6 ||

801

tava hṛtā'smi puraiva guṇairahaṃ

harati mām kila cēdinṛpō'dhunā |

ayi kṛpālaya pālaya māmiti

prajagadē jagadēkapatē tayā || 78.7 ||

802

aśaraṇām yadi mām tvamupēkṣasē

sapadi jīvitamēva jahāmyaham |

iti girā sutanōratanōdbhṛśaṃ

suhṛdayaṃ hṛdayaṃ tava kātaram || 78.8 ||

803

akathayastvamathainamayē sakhē

tadadhikā mama manmathavēdanā |

nṛpasamakṣamupētya harāmyahaṃ

tadayi tām dayitāmasitēkṣaṇām || 78.9 ||

804

pramuditēna ca tēna samaṃ tadā

rathagatō laghu kuṇḍinamēyivān |

gurumarutpuranāyaka mē bhavān

vitanutām tanutāmakhilāpadām || 78.10 ||

805

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭasaptatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnāśītitaṁ daśakam ॥

rukmiṇīsvayaṁvaravarṇanam

balasamētabalānugatō bhavān

puramagāhata bhīṣmakamānitaḥ ।

dvijasutaṁ tvadupāgamavādinam

dhṛtarasā tarasā praṇanāma sā ॥ 79.1 ॥

806

bhuvanakāntamavēkṣya bhavadvapu -

rnṛpasutasya niśamya ca cēṣṭitam ।

vipulakhēdajuṣāṁ puravāsināṁ

saruditairuditairagamanniśā ॥ 79.2 ॥

807

tadanu vanditumindumukhī śivāṁ

vihitamaṅgalabhūṣaṇabhāsurā ।

niragamadbhavadarpitajīvitā

svapurataḥ purataḥ subhaṭāvṛtā ॥ 79.3 ॥

808

kulavadhūbhirupētya kumārikā

girisutāṁ paripūjya ca sādaram ।

muhurayācata tatpadapaṅkajē

nīpatitā patitāṁ tava kēvalam ॥ 79.4 ॥

809

samavalōkakutūhalasaṅkulē

nṛpakulē nibhṛtaṁ tvayi ca sthitē ।

nṛpasutā niragād girijālayāt

suruciraṁ rucirañjitadinmukhā || 79.5 ||

810

bhuvanamōhanarūparucā tadā

vivaśītākhilarājakadambayā |

tvamapi dēva kaṭākṣavimōkṣaṇaiḥ

pramadayā madayāñcakṛṣē manāk || 79.6 ||

811

kvanu gamiṣyasi candramukhīti tām

sarasamētya karēṇa haran kṣaṇāt |

samadhirōpya rathaṁ tvamapāhr̥thā

bhuvi tatō vitatō ninadō dviṣām || 79.7 ||

812

kvanu gataḥ paśupāla iti krudhā

kṛtaraṇā yadubhiśca jitā nṛpāḥ |

na tu bhavānudacālyata tairahō

piśunakaiḥ śunakairiva kēsarī || 79.8 ||

813

tadanu rukmiṇamāgatamāhavē

vadhamupēkṣya nibadhya virūpayan |

hṛtamadaṁ parimucya balōktibhiḥ

puramayā ramayā saha kāntayā || 79.9 ||

814

navasamāgamalajjitamānasām

praṇayakautukajṛmbhitamanmathām |

aramayaḥ khalu nātha yathāsukhaṁ

rahasi tām hasitāmśulasanmukhīm || 79.10 ||

815

vividhanarmabhirēvamaharniśaṁ

pramadamākalayan punarēkadā |

ṛjumatēḥ kila vakragirā bhavān

varatanōratanōdatilōlatām || 79.11 ||

816

tadadhikairatha lālana kauśalaiḥ

praṇayinīmadhikaṁ sukhayannimām |

ayi mukunda bhavaccaritāni naḥ

pragadatām gadatāntimapākuru || 79.12 ||

817

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnāśītitaṁ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aśītitamam daśakam ॥

syamantakōpākhyānam

satrājitastvamatha lubdhavadarkalabdham

divyam syamantakamaṇim bhagavannayācīḥ |

tatkāraṇam bahuvīdham mama bhāti nūnam

tasyātmajām tvayi ratām chalatō vivōḍhum || 80.1 ||

818

adattam tam tubhyam maṇivaramanēnālpamanasā

prasēnastadbhrātā galabhuvi vahan prāpa mṛgayām |

ahannēnam siṃhō maṇimahasi māṃsabhamavaśāt

kapīndrastam hatvā maṇimapi ca bālāya dadivān || 80.2 ||

819

śaśaṃsuḥ satrājīdgiramanu janāstvām maṇiharam

janānām pīyūṣam bhavati guṇinām dōṣakaṇikā |

tataḥ sarvajñō'pi svajanasahitō mārgaṇaparaḥ

prasēnam tam dṛṣṭvā harimapi gatō'bhūḥ

kapiguhām || 80.3 || 820

bhavantamavitarkayannativayāḥ svayam jāmbavān

mukundaśaraṇam hi mām ka iha rōddhumityālapan |

vibhō raghupatē harē jaya jayētyalam muṣṭibhi -

ściraṃ tava samarcanam vyadhita bhaktacūḍamaṇiḥ || 80.4 ||

821

budhvā'tha tēna dattāṃ

navaramaṇīm varamaṇim ca pariḡrḥṇan |
anugṛhṇannamumāgāḥ

sapadi ca satrājite maṇim prādāḥ || 80.5 ||

822

tadanu sa khalu vrīlālōlō vilōlavlōcanām

duhitaramahō dhīmān bhāmām giraiva parārpitām |
adita maṇinā tubhyaṃ labhyaṃ samētya bhavānapi
pramuditamanāstasyaivādānmaṇim gahanāśayaḥ || 80.6 ||

823

vrīlākulām ramayati tvayi satyabhāmām

kauntēyadāhakathayātha kurūn prayātē |
hī gāndinēyakṛtavarmagirā nipātya
satrājitaṃ śatadhanurmaṇimājahāra || 80.7 ||

824

śōkāt kurūnupagatāmavalōkya kāntām

hatvā drutaṃ śatadhanuṃ samaharṣayastām |
ratnē saśaṅka iva maithilagēhamētya
rāmō gadām samaśīśikṣata dhārtarāṣṭram || 80.8 ||

825

akrūra ēṣa bhagavan bhavadicchayaiva

satrājitaḥ kucaritasya yuyōja hiṃsām |
akrūratō maṇimanāhṛtavān punastvaṃ
tasyaiva bhūtimupadhātumiti bruvanti || 80.9 ||

826

bhaktastvayi sthiratarah sa hi gāndinēya -

stasyaiva kāpathamatiḥ kathamīśa jātā |
vijñānavān praśamavānahamityudīrṇaṃ
garvaṃ dhruvaṃ śamayituṃ bhavatā kṛtaiva || 80.10 ||

827

yātaṃ bhayēna kṛtavarmayutaṃ punasta -

māhūya tadvinihitaṃ ca maṇiṃ prakāśya |

tatraiva suvratadharē vinidhāya tuṣyan

bhāmākucāntaraśayaḥ pavanēśa pāyāḥ || 80.11 ||

828

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkāśītitamam daśakam ॥

subhadrāharaṇam, kālindyādivivāhavarṇanam,

narakāsuravadhavarṇanam ca

snigdhām mugdhām satatamapi tām lālayan satyabhāmām

yātō bhūyaḥ saha khalu tayā yājñasēnīvivāham |

pārthaprītyai punarapi manāgāsthītō hastipuryām

śakraprastham puramapi vibhō saṁvidhāyāgatō'bhūḥ ॥ 81.1 ॥ 829

bhadrām bhadrām bhavadavarajām kauravēṇārthyamānām

tvadvācā tāmahrta kuhanāmaskarī śakrasūnuḥ |

tatra kruddham balamanunayan pratyagāstēna sārdham

śakraprastham priyasakhamudē satyabhāmāsahāyaḥ ॥ 81.2 ॥ 830

tatra krīdannapi ca yamunākūladṛṣṭām grhītvā

tām kālindīm nagaramagamah khāṇḍavaprīṇitāgniḥ |

bhrātrtrastām praṇayavivaśām dēva paitṛṣvasēyīm

rājñām madhyē sapadi jahṛṣē mitravindāma -

vantīm ॥ 81.3 ॥ 831

satyām gatvā punarudavahō nagnajinnandanām tām

badhvā saptāpi ca vṛṣavarān saptamūrtirnimēṣāt |

bhadrām nāma pradaduratha tē dēva santardanādyā -

statsōdaryām varada bhavataḥ sā'pi paitṛṣvasēyī ॥ 81.4 ॥

832

pārthādyairapyakṛtalavanam tōyamātrābhilakṣyam

lakṣam chitvā śapharamavr̥thā lakṣmaṇām madrakanyām |
aṣṭāvēvam tava samabhavan vallabhāstatra madhyē

śuśrōtha tvaṃ surapatigirā bhaumaduścēṣṭitāni || 81.5 ||

833

smṛtāyātam pakṣipravaramadhirūḍhastvamagamō

vahannaṅkē bhāmāmupavanamivārātibhavanam |
vibhindan durgāṇi truṭitapṛtanāśōṇitarasaiḥ

puram tāvat prāggyōtiṣamakuruthāḥ śōṇitapuram || 81.6 ||

834

murastvām pañcāsyō jaladhivanamadhyādudapatat

sa cakrē cakrēṇa pradalitaśirā maṅkṣu bhavatā |
caturdantairdantāvalapatibhirindhānasamaram

rathāṅgēna chitvā narakamakarōstīrṇanarakam || 81.7 ||

835

stutō bhūmyā rājyam sapadi bhagadattē'sya tanayē

gajañcaikaṃ datvā prajighayitha nāgānnijapurīm |
khalēnābaddhānām svagatamanasām ṣōḍaśa punaḥ

sahasrāṇi strīṇāmapī ca dhanarāśīm ca vipulam || 81.8 ||

836

bhaumāpāhṛtakunḍalam tadaditē -

rdātum prayātō divam
śakrādyairmahitaḥ samam dayitayā

dyustriṣu dattahriyā |
hṛtvā kalpatarum ruṣābhipatitam

jitvēndramabhyāgama -
stattu śrīmadadōṣa īdṛśa iti

vyākhyātumēvākṛthāḥ || 81.9 ||

837

kalpadruṃ satyabhāmābhavanabhuvīṣṭjan

dvyasṭasāhasrayōṣāḥ

svīkṛtya pratyagāraṃ vihitabahuvapu -

rlālayan kēlibhēdaiḥ |

āścaryānnārādālōkitavividhagati -

statra tatrāpi gēhē

bhūyaḥ sarvāsu kurvan daśa daśa tanayān

pāhi vātālayēśa || 81.10 ||

838

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvyaśītitaṁ daśakam ॥

bāṇayuddhaṁ, nṛgamōkṣaṁ ca

pradyumnō raukmiṇēyaḥ sa khalu tava kalā

śambarēṇāhṛtaṁ

hatvā ratyā sahāptō nijapuramahara -

drukṁkanyāṁ ca dhanyāṁ |

tatputrō'thāniruddhō guṇanidhiravaha -

drōcanāṁ rukṁpautrīṁ

tatrōdvāhē gatastvaṁ nyavadhi musalinā

rukṁyapi dyūtavairāt ॥ 82.1 ॥

839

bāṇasya sā balisutasya sahasrabāhō -

rmāhēśvarasya mahitā duhitā kilōṣā |

tvatpautramēnamaniruddhamadṛṣṭapūrvam

svapnē'nubhūya bhagavan virahāturā'bhūt ॥ 82.2 ॥

840

yōginyatīva kuśalā khalu citralēkhā

tasyāḥ sakhī vilikhatī taruṇānaśēṣān |

tatrāniruddhamuṣayā viditaṁ niśāyā -

mānēṣṭa yōgabalatō bhavatō nikētāt ॥ 82.3 ॥

841

kanyāpurē dayitayā sukhamāramantaṁ

cainaṁ kathañcana babandhuṣi śarvabandhau |

śrīnāradōktatadudantadurantarōṣai -

stvaṃ tasya śōṇitapuraṃ yadubhirnyarundhāḥ || 82.4 ||

842

purīpālaśśailapriyaduhitṛnāthō'sya bhagavān

samaṃ bhūtavrātaiṛyadubalamaśaṅkaṃ nirurudhē |

mahāprāṇō bāṇō jhaṭiti yuyudhānēna yuyudhē

guhaḥ pradyumnēna tvamapi purahantrā jaghaṭiṣē || 82.5 ||

843

niruddhāśēṣāstrē mumuhuṣi tavāstrēṇa giriśē

drutā bhūtā bhītāḥ pramathakulavīrāḥ pramathitāḥ |

parāskandat skandaḥ kusumaśarabāṇaiśca sacivaḥ

sa kumbhāṇḍō bhāṇḍaṃ navamiva balēnāśu

bibhidē || 82.6 || 844

cāpānāṃ pañcaśatyā prasabhamupagatē

chinnacāpē'tha bāṇē

vyarthē yātē samētō jvarapatiraśanai -

rajvari tvajjvarēṇa |

jñānī stutvā'tha datvā tava caritajuṣāṃ

vijvaraṃ sa jvarō'gāt

prāyō'ntarjñānavantō'pi ca bahutamasā

raudracēṣṭā hi raudrāḥ || 82.7 ||

845

bāṇaṃ nānāyudhōgraṃ punarabhipatitaṃ

darpadōṣādvitanvan

nirlūnāśēṣadōṣaṃ sapadi bubudhuṣā

śaṅkarēṇōpagītaḥ |

tadvācā śiṣṭabāhudvitayamubhayatō

nirbhayaṃ tatpriyaṃ taṃ

muktvā taddattamānō nijapuramagamaḥ

sāniruddhaḥ sahōṣaḥ || 82.8 ||

846

muhustāvacchakraṃ varuṇamajayō nandaharaṇē

yamaṃ bālānītau davadahanapānē'nilasakham |

vidhiṃ vatsastēyē giriśamiha bāṇasya samarē

vibhō viśvōtkarṣī tadayamavatārō jayati tē || 82.9 ||

847

dvijaruṣā kṛkalāsavapurdharaṃ

nṛganṛpaṃ tridivālayamāpayan |

nijajanē dvijabhaktimanuttamā -

mupadiśan pavanēśvara pāhi mām || 82.10 ||

848

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvyaśītitaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē tryaśītitaṁ daśakam ॥

pauṇḍrakavadhavarṇanaṁ, kāśīpuridāhavarṇanaṁ,
vividavadhavarṇanaṁ, lakṣaṇāsvayaṁvaram ca

rāmē'tha gōkulagatē pramadāprasaktē

hūtānupētayamunādamanē madāndhē |

svairam samāramati sēvakavādamūdhō

dūtaṁ nyayuṅkta tava pauṇḍrakavāsudēvaḥ ॥ 83.1 ॥

849

nārāyaṇō'hamavatīrṇa ihāsmi bhūmau

dhatsē kila tvamapi māmakalakṣaṇāni |

utsrjya tāni śaraṇaṁ vraja māmīti tvāṁ

dūtō jagāda sakalairhasitaḥ sabhāyām ॥ 83.2 ॥

850

dūtē'tha yātavati yādavasainikaistvaṁ

yātō dadarśitha vapuḥ kila pauṇḍrakīyam |

tāpēna vakṣasi kṛtāṅkamanalpamūlya -

śrīkaustubhaṁ makarakuṇḍalapītacēlam ॥ 83.3 ॥

851

kālāyasaṁ nijasudarśanamasyatō'sya

kālānalōtkarakirēṇa sudarśanēna |

śīrṣaṁ cakartitha mamarditha cāsya sēnām

tanmitrakāśīpaśirō'pi cakartha kāśyām ॥ 83.4 ॥

852

jālyēna bālakagirā'pi kilāhamēva

śrīvāsudēva iti rūḍhamatiściraṃ saḥ |

sāyujyamēva bhavadaikyadhiyā gatō'bhūt

kō nāma kasya sukṛtaṃ kathamityavēyāt || 83.5 ||

853

kāśīśvarasya tanayō'tha sudakṣiṇākhyah

śarvaṃ prapūjya bhavatē vihitābhicāraḥ |

kṛtyānalaṃ kamapi bāṇaraṇātibhītai -

rbhūtaiḥ kathañcana vṛtaiḥ samamabhyamuñcat || 83.6 ||

854

tālapramāṇacaraṇāmakhilaṃ dahantīm

kṛtyāṃ vilōkya cakitaiḥ kathitō'pi pauraiḥ |

dyūtōtsavē kimapi nō calitō vibhō tvaṃ

pārśvasthamāśu visasarjitha kālacakram || 83.7 ||

855

abhyāpatatyamitadhāmni bhavanmahāstrē

hā hēti vidrutavatī khalu ghōrakṛtyā |

rōṣāt sudakṣiṇamadakṣiṇacēṣṭitaṃ taṃ

puplōṣa cakramapi kāśipurīmadhākṣīt || 83.8 ||

856

sa khalu vividō rakṣōghātē kṛtōpakṛtiḥ purā

tava tu kalayā mṛtyuṃ prāptuṃ tadā khalatāṃ gataḥ |

narakasacivō dēśaklēśaṃ sṛjan nagarāntikē

jhaṭiti halinā yudhyannaddhā papāta talāhataḥ || 83.9 ||

857

sāmbaṃ kauravyaputrīharaṇa niyamitaṃ

sāntvanārthī kurūṇāṃ

yātastadvākyarōṣōddhṛtakarinagarō

mōcayāmāsa rāmaḥ |

*tē ghātyāḥ pāṇḍavēyairiti yadupṛtanāṃ
nāmucastvaṃ tadānīṃ
taṃ tvāṃ durbōdhalīlaṃ pavanapurapatē
tāpaśāntyai niṣēvē || 83.10 ||*

858

|| iti śrīmannārāyaṇīyē tryaśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturaśītitaṁ daśakam ॥

sūryagrahaṇayātrāvarṇanam

kvacidatha tapanōparāgakālē

puri nidadhat kṛtavarmakāmasūnū |

yadukulamahilāvṛtaḥ sutīrthaṁ

samupagatō'si samantapañcakākhyam || 84.1 ||

859

bahutarajanatāhitāya tatra

tvamapi punan vinimajya tīrthatōyam |

dvijagaṇaparimuktavittarāśīḥ

samamilathāḥ kurupāṇḍavādimitraiḥ || 84.2 ||

860

tava khalu dayitājanaiḥ samētā

drupadasutā tvayi gāḍhabhaktibhārā |

taduditabhavadāhṛtiprakāraiḥ

atimumudē samamanyabhāminībhiḥ || 84.3 ||

861

tadanu ca bhagavan nirīkṣya gōpā -

natikutukādupagamyā mānayatvā |

cirataravirahāturāṅgarēkhāḥ

paśupavadhūḥ sarasaṁ tvamanvayāsīḥ || 84.4 ||

862

sapadi ca bhavadīkṣaṇōtsavēna

pramuṣitamānahṛdāṁ nitambinīnām |

atirasaparimuktakañculikē

paricayahṛdyatarē kucē nyalaiṣṭh || 84.5 ||

863

ripujanakalahaiḥ punaḥ punarmē

samupagatairiyatī vilambanā'bhūt |

iti kṛtaparirambhaṇē tvayi drā -

gativivaśā khalu rādhikā nililyē || 84.6 ||

864

apagatavirahavyathāstadā tā

rahasi vidhāya dadātha tattvabōdham |

paramasukhacidātmakō'hamātmē -

tyudayatu vaḥ sphuṭamēva cētasīti || 84.7 ||

865

sukharasaparimiśritō viyōgaḥ

kimapi purā'bhavaduddhavōpadēśaiḥ |

samabhavadamutaḥ paraṁ tu tāsāṁ

paramasukhaikyamayī bhavadvicintā || 84.8 ||

866

munivaranivahaistavātha pitrā

duritaśamāya śubhāni prcchyaṁānaiḥ |

tvayi sati kimidaṁ śubhāntarairi -

tyuruhasitairapi yājitastadā'sau || 84.9 ||

867

sumahati yajanē vitāyamānē

pramuditamitrajanē sahaiva gōpāḥ |

yadujanamahitāstrimāsamātraṁ

bhavadanuṣaṅgarasaṁ purēva bhējuḥ || 84.10 ||

868

vyapagamasamayē samētya rādhāṁ

drḍhamupagūhya nirīkṣya vītakhēdām |

pramuditahṛdayaḥ puraṃ prayātaḥ

pavanapurēśvara pāhi māṃ gadēbhyaḥ || 84.11 ||

869

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturaśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcāśītitaṁ daśakam ॥

jarāsandhavadhavarṇanaṁ, rājasūyavarṇanaṁ ca
tatō magadhabhūbhṛtā ciranirōdhasaṅklēśitaṁ

śatāṣṭakayutāyutadvitayamīśa bhūmībhṛtām |
anāthaśaraṇāya tē kamapi pūruṣaṁ prāhiṇō -

dayācata sa māgadhakṣapaṇamēva kiṁ bhūyasā ॥ 85.1 ॥

870

yiyaśurabhimāgadhaṁ tadanu nāradōdīritā -

dyudhiṣṭhīramakhōdyamādubhayakāryaparyākulaḥ |
viruddhajayinō'dhvarādubhayasiddhirityuddhavē

śaśaṁsuṣi nijaiḥ samaṁ puramiyētha yaudhiṣṭhīrīm ॥ 85.2 ॥

871

aśēṣadayitāyutē tvayi samāgatē dharmajō

vijitya sahajairmahīm bhavadapāṅgasaṁvardhitaiḥ |
śriyaṁ nirupamāṁ vahannahaha bhaktadāsāyitaṁ

bhavantamayi māgadhē prahitavān sabhīmārjunam ॥ 85.3 ॥

872

girivrajapuraṁ gatāstadanu dēva yūyaṁ trayō

yayāca samarōtsavaṁ dvijamiṣēṇa taṁ māgadham |
apūrṇasukṛtaṁ tvamuṁ pavanajēna saṅgrāmayan

nirīkṣya saha jiṣṇunā tvamapi rājayuddhvā

sthitaḥ ॥ 85.4 ॥ 873

asāntasamarōddhataṃ viṭapapāṭanāsaṃjñayā
 nipātya jarasassutaṃ pavanajēna niṣpāṭitam |
 vimucya nṛpatīn mudā samanugṛhya bhaktiṃ parāṃ
 didēśitha gatasprhānapi ca dharmaguptyai bhuvah || 85.5 || 874

pracakruṣi yudhiṣṭhirē tadanu rājasūyādhvaram
 prasannabhṛtakībhavatsakalarājakavyākulam |
 tvamapyayi jagatpatē dvijapadāvanējādikaṃ
 cakartha kimu kathyatē nṛpavarasya bhāgyōnnatiḥ || 85.6 || 875

tataḥ savanakarmaṇi pravaramagryapūjāvidhiṃ
 vicārya sahadēvavāganugataḥ sa dharmātmajah |
 vyadhata bhavatē mudā sadasi viśvabhūtātmanē
 tadā sasuramānuṣaṃ bhuvanamēva tṛptiṃ dadhau || 85.7 || 876

tataḥ sapadi cēdipō muninṛpēṣu tiṣṭhatsvahō
 sabhājayati kō jaḍaḥ paśupadurdurūṭaṃ vaṭum |
 iti tvayi sa durvacōvitatimudvamannāsanā -
 dudāpatadudāyudhaḥ samapatannamuṃ pāṇḍavāḥ || 85.8 || 877

nivārya nijapakṣagānabhimukhasya vidvēṣiṇa -
 stvamēva jahṛṣē śīrō danujadāriṇā svāriṇā |
 janustritayalabdhayā satatacintayā śuddhadhī -
 stvayā sa paramēkatāmadhṛta yōgināṃ durlabhām || 85.9 || 878

tataḥ sumahitē tvayā kratuvarē nirūḍhē janō
 yayau jayati dharmajō jayati kṛṣṇa ityālapaṇ |
 khalaḥ sa tu suyōdhanō dhutamanāssapatnaśriyā
 mayārpitasabhāmukhē sthalajalabhramādabhramīt || 85.10 || 879

tadā hasitamutthitaṃ drupadanandanābhīmayō -

rapāṅgakalayā vibhō kimapi tāvaduḥḥmbhayan |

dharābharanirākṛtau sapadi nāma bījaṃ vapan

janārdana marutpurīnilaya pāhi māmāmayāt || 85.11 ||

880

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍaśītitaṁ daśakam ॥

sālvādivadhavarṇanaṁ bhāratayuddhavarṇanaṁ ca

sālvō bhaiṣmīvivāhē yadubalavijita -

ścandracūḍādvimānaṁ

vindan saubhaṁ sa māyī tvayi vasati kurūṁ -

stvatpurīmabhyabhāṅkṣīt |

pradyumnastaṁ nirundhannikhilayadubhaṭai -

rnyagrahīdugravīryaṁ

tasyāmātyaṁ dyumantaṁ vyajani ca samaraḥ

saptaviṁśatyahāntaḥ ॥ 86.1 ॥

881

tāvattvaṁ rāmaśālī tvaritamupagataḥ

khaṇḍitaprāyasainyaṁ

saubhēsaṁ taṁ nyarundhāḥ sa ca kila gadayā

śārṅgamabhraṁśayattē |

māyātātaṁ vyahiṁsīdapi tava purata -

stattvayāpi kṣaṇārdhaṁ

nājñāyītyāhurēkē tadidamavamataṁ

vyāsa ēva nyaṣēdhīt ॥ 86.2 ॥

882

kṣiptvā saubhaṁ gadācūrṇitamudakanidhau

maṅkṣu sālve'pi cakrē -

nōtkṛttē dantavakraḥ prasabhamabhipata -

nnabhyamuñcadgadāṃ tē |
kaumōdakyā hatō'sāvapi sukṛtanidhi -
ścaidyavatprāpadaikyaṃ
sarvēṣāmēṣa pūrvam tvayi dhṛta manasāṃ
mōkṣaṇārthō'vatāraḥ || 86.3 ||

883

tvayyāyātē'tha jātē kila kurusadasi
dyūtakē saṃyatāyāḥ
krandantyā yājñasēnyāḥ sakaruṇamakṛthā -
ścēlamālāmanantām |
annāntaprāptaśarvāṃśajamunicakita -
draupadī cintitō'tha
prāptaḥ śākānnamaśnan munigaṇamakṛthā -
str̥ptimantaṃ vanāntē || 86.4 ||

884

yuddhōdyōgē'tha mantrē milati sati vṛtaḥ
phalgunēna tvamēkaḥ
kauravyē dattasainyaḥ karipuramagamō
dautyakṛt pāṇḍavārtham |
bhīṣmadrōṇādīmānyē tava khalu vacanē
dhikkṛtē kauravēṇa
vyāvṛṇvan viśvarūpaṃ munisadasi purīm
kṣōbhayitvāgatō'bhūḥ || 86.5 ||

885

jīṣṇōstvaṃ kṛṣṇa sūtaḥ khalu samaramukhē
bandhughātē dayālum
khinnaṃ taṃ vīkṣya vīraṃ kimidamayi sakhē
nitya ēkō'yamātmā |

kō vadhyaḥ kō'tra hantā tadiha vadhabhiyaṃ
prōjjhya mayyarpitātmā
dharmyaṃ yuddhaṃ carēti prakṛtimanayathā
darśayan viśvarūpam || 86.6 ||

886

bhaktōttaṃsē'tha bhīṣmē tava dharaṇibhara -
kṣēpakṛtyaikasaktē
nityaṃ nityaṃ vibhindatyayutasamadhikaṃ
prāptasādē ca pārthē |
niśāstratvapratijñāṃ vijahadarivaraṃ
dhārayan krōdhaśālī -
vādhāvan prāñjaliṃ taṃ nataśirasamathō
vīkṣya mōdādapāgāḥ || 86.7 ||

887

yuddhē drōṇasya hastisthiraraṇabhagada -
ttēritaṃ vaiṣṇavāstraṃ
vakṣasyādhatta cakrasthagitaravimahāḥ
prārdayatsindhurājam |
nāgāstrē karṇamuktē kṣitimavanamayan
kēvalaṃ kṛttamauliṃ
tatrē tatrāpi pārthaṃ kimiva nahi bhavān
pāṇḍavānāmākārṣīt || 86.8 ||

888

yuddhādau tīrthagāmī sa khalu haladharō
naimiśakṣētramṛccha -
nnapratyutthāyisūtakṣayakṛtatha sutam
tatpadē kalpayitvā |
yajñaghnaṃ balvalaṃ parvaṇi paridalayan

snātatīrthō raṇāntē
samprāptō bhīmaduryōdhanaraṇamaśaṃ
vīkṣya yātaḥ purīṃ tē || 86.9 ||

889

saṃsuptadrapadēyakṣapaṇahatadhiyaṃ
drauṇimētya tvaduktyā
tanmuktaṃ brāhmamastraṃ samahr̥ta vijayō
mauliratnaṃ ca jahrē |
ucchityai pāṇḍavānāṃ punarapi ca viśa -
tyuttarāgarbhamastrē
rakṣannaṅguṣṭhamātraḥ kila jaṭharamagā -
ścakrapāṇirvibhō tvam || 86.10 ||

890

dharmauḡhaṃ dharmasūnōrabhidhadakhilaṃ
chandamṛtyussa bhīṣma -
stvāṃ paśyan bhaktibhūmnaiva hi sapadi yayau
niṣkalabrahmabhūyam |
saṃyājyāthāśvamēdhaistribhiratimahitai -
rdharmajaṃ pūrṇakāmaṃ
samprāptō dvārakāṃ tvaṃ pavanapurapatē
pāhi māṃ sarvarōgāt || 86.11 ||

891

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaḍaśītitaṃ daśakaṃ samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptāśītitaṁ daśakam ॥

kucēlōpākhyānam

kucēlanāmā bhavataḥ satīrthyatāṁ

gataḥ sa sāndīpanimandirē dvijaḥ ।

tvadēkarāgēṇa dhanādinissprhō

dināni ninyē praśamī gṛhāśramī ॥ 87.1 ॥

892

samānaśīlā'pi tadīyavallabhā

tathaiva nō cittajayaṁ samēyusī ।

kadācidūcē bata vṛttilabdhayē

ramāpatīḥ kiṁ na sakhā niṣēvyatē ॥ 87.2 ॥

893

itīritō'yaṁ priyayā kṣudhārtayā

jugupsamānō'pi dhanē madāvahē ।

tadā tvadālōkanakautukādyayau

vahan paṭāntē pṛthukānupāyanam ॥ 87.3 ॥

894

gatō'yamāścaryamayīṁ bhavatpurīṁ

gṛhēṣu śaibyābhavanam samēyivān ।

praviśya vaikuṇṭhamivāpa nirvṛtiṁ

tavātisambhāvanayā tu kiṁ punaḥ ॥ 87.4 ॥

895

prapūjitaṁ taṁ priyayā ca vījitaṁ

karē gṛhītvā'kathayaḥ purākṛtam ।

yadindhanārthaṃ gurudāracōditai -

rapartuvarṣaṃ tadamarṣi kānanē || 87.5 ||

896

trapājuṣō'smāt pr̥thukaṃ balādatha

pragr̥hya muṣṭau sakṛtāsitē tvayā |

kṛtaṃ kṛtaṃ nanviyatēti saṃbhramā -

dramā kilōpētya karaṃ rurōdha tē || 87.6 ||

897

bhaktēṣu bhaktēna sa mānitastvayā

purīm vasannēkaniśāṃ mahāsukham |

batāparēdyurdraviṇaṃ vinā yayau

vicitrarūpastava khalvanugrahaḥ || 87.7 ||

898

yadi hyayāciṣyamadāsyadacyutō

vadāmi bhāryāṃ kimiti vrajannasau |

tvaduktililāsmitamagnadhīḥ punaḥ

kramādapaśyanmaṇidīpramālayam || 87.8 ||

899

kiṃ mār̥gavibhramśa iti bhraman kṣaṇaṃ

gr̥haṃ praviṣṭaḥ sa dadarśa vallabhām |

sakhīparītāṃ maṇihēmabhūṣitāṃ

bubōdha ca tvatkaruṇāṃ mahādbhutām || 87.9 ||

900

sa ratnaśālāsu vasannapi svayaṃ

samunnamadbhaktibharō'mṛtaṃ yayau |

tvamēvamāpūritabhaktavāñchitō

marutpurādhīśa harasva mē gadān || 87.10 ||

901

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāśītitaṁ daśakam ॥

santānagōpālōpākhyānam

prāgēvācāryaputrāhṛtiniśamanayā

svīyaṣaṭsūnuvīkṣāṁ

kāṅkṣantyā māturuktyā sutalabhuvī baliṁ

prāpya tēnārcitastvam |

dhātuḥ śāpāddhirāṇyānvitakaśipu bhavān

śaurijān kaṁsabhagnā -

nānīyainān pradarsya svapadamanayathāḥ

pūrvaputrān marīcēḥ ॥ 88.1 ॥

902

śrutadēva iti śrutam dvijēndram

bahulāśvam nṛpatiṁ ca bhaktipūrṇam |

yugapattvamanugrahītukāmō

mīthilāṁ prāpitha tāpasaiḥ samētaḥ ॥ 88.2 ॥

903

gacchan dvimūrtirubhayōryugapannikēta -

mēkēna bhūrivibhavairvihitōpacāraḥ |

anyēna taddinabhṛtaiśca phalaudanādyai -

stulyaṁ prasēditha dadātha ca muktimābhyām ॥ 88.3 ॥

904

bhūyō'tha dvāravatyāṁ dvijatanayamṛtiṁ

tatpralāpānapi tvam

kō vā daivaṁ nirundhyāditi kila kathayan

viśvavōḍhā'pyasōḍhāḥ |
 jiṣṇōrgarvaṁ vinētum tvayi manujadhiyā
 kuṇṭhitāṁ cāsyā buddhiṁ
 tattvārūḍhāṁ vidhātum paramatamapada -
 prēkṣaṇēnēti manyē || 88.4 ||

905

naṣṭā aṣṭāsyā putrāḥ punarapi tava tū -
 pēkṣayā kaṣṭavādaḥ
 spaṣṭō jātō janānāmatha tadavasare
 dvārakāmāpa pārthaḥ |
 maitryā tatrōṣitō'sau navamasutamṛtau
 vipravaryaprarōdaṁ
 śrutvā cakrē pratijñāmanupahṛtasutaḥ
 sannivēkṣyē kṛśānum || 88.5 ||

906

mānī sa tvāmapṛṣṭvā dvijanilayagatō
 bāṇajālairmahāstraiḥ
 rundhānaḥ sūtigēhaṁ punarapi sahasā
 dṛṣṭanaṣṭē kumārē |
 yāmyāmaindrīm tathā'nyāḥ suravarānagarī -
 rvidyayā'sādyā sadyō
 mōghōdyōgaḥ paṭiṣyan hutabhuji bhavatā
 sasmitaṁ vāritō'bhūt || 88.6 ||

907

sārdhaṁ tēna pratiṭīṁ diśamatijavinā
 syandanēnābhiyātō
 lōkālōkaṁ vyatītaṣṭimiraḥharamathō
 cakradhāmnā nirundhan |

cakrāṃśukliṣṭadrṣṭiṃ sthitamatha vijayaṃ
paśya paśyēti vārāṃ
pārē tvaṃ prādadarśaḥ kimapi hi tamasāṃ
dūradūraṃ padaṃ tē || 88.7 ||

908

tatrāsīnaṃ bhujāṅgādhipaśayanatalē
divyabhūṣāyudhādyai -
rāvītaṃ pītacēlaṃ pratinavajalada -
śyāmalaṃ śrīmadaṅgam |
mūrtīnāmīśītāraṃ paramiha tīrṇā -
mēkamarthaṃ śrutīnāṃ
tvāmēva tvaṃ parātman priyasakhasahitō
nēmitha kṣēmarūpam || 88.8 ||

909

yuvāṃ māmēva dvāvadhikavivṛtāntarhitatayā
vibhinnau sandraṣṭuṃ svayamahamahārṣaṃ dvijasutān |
nayētaṃ drāgētāniti khalu vitīrṇān punaramūn
dvijāyādāyādāḥ praṇutamahimā pāṇḍujanuṣā || 88.9 ||

910

ēvaṃ nānāvihārairjagadabhiramayān
vṛṣṇivaṃśaṃ prapuṣṇa -
nnījānō yajñabhēdairatulavihṛtibhiḥ
prīṇayannēṇanētrāḥ |
bhūbhāraḥkṣēpadambhāt padakamalajuṣāṃ
mōkṣaṇāyāvatīrṇaḥ
pūrṇaṃ brahmaiva sākṣādyaduṣu manujatā -
rūṣitastvaṃ vyalāsīḥ || 88.10 ||

911

prāyēṇa dvāravatyāṃavṛtadayi tadā
nāradastvadrāsārdra -
stasmāllēbhē kadācitkhalu sukṛtanidhi -
stvatpitā tattvabōdham |
bhaktānāmagrayāyī sa ca khalu matimā -
nuddhavastvatta ēva
prāptō vijñānasāraṃ sa kila janahitā -
yādhunā”stē badaryām || 88.11 ||

912

sō’yaṃ kṛṣṇāvatārō jayati tava vibhō
yatra sauhārdabhīti -
snēhadvēṣānurāgaprabhṛtibhiratulai -
raśramairyōgabhedaiḥ |
ārtiṃ tīrtvā samastāmamṛtapadamagu -
ssarvataḥ sarvalōkāḥ
sa tvaṃ viśvārtiśāntyai pavanapurapatē
bhaktipūrtyai ca bhūyāḥ || 88.12 ||

913

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭāśītitaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnanavatitamam daśakam ॥

vṛkāsuravadhavarṇanam

ramājānē jānē yadiha tava bhaktēṣu vibhavō

na sadyassampadyastadiha madakṛttvādaśaminām |

praśāntim kṛtvaiva pradiśasi tataḥ kāmamakhilam

praśāntēṣu kṣipram na khalu bhavadīyē cyutikathā || 89.1 ||

914

sadyaḥ prasādaruṣitān vidhiśaṅkarādīn

kēcidvibhō nijaguṇānugūṇam bhajantaḥ |

bhraṣṭā bhavanti bata kaṣṭamadīrghadṛṣṭyā

spaṣṭam vṛkāśura udāharaṇam kilāsmīn || 89.2 ||

915

śakunijaḥ sa tu nāradamēkadā

tvaritatōṣamapṛcchadadhīśvaram |

sa ca didēśa girīśamupāsitaṁ

na tu bhavantamabandhumasādhuṣu || 89.3 ||

916

tapastaptvā ghōram sa khalu kupitaḥ saptamadinē

śiraḥ chitvā sadyaḥ puraharamupasthāpya purataḥ |

atikṣudram raudram śirasi karadānēna nidhanam

jagannāthādvavrē bhavati vimukhānām kva śubhadhīḥ || 89.4 ||

917

mōktāram bandhamuktō hariṇapatiriva

prādravatsō'tha rudram

daityādbhītyā sma dēvō diśi diśi valatē
prṣṭhatō dattadrṣṭiḥ |
tūṣṇīkē sarvalōkē tava padamadhirō -
kṣyantamudvīkṣya śarvaṃ
dūrādēvāgratastvam paṭuvaṭuvapuṣā
tasthiṣē dānavāya || 89.5 ||

918

bhadram tē śākunēya bhramasi kimadhunā
tvam piśācasya vācā
sandēhaścēnma duktau tava kimu na karō -
śyaṅgulīmaṅga maulau |
itthaṃ tvadvākyamūḍhaḥ śirasi kṛtakaraḥ
sō'patacchinnapātaṃ
bhraṃsō hyēvaṃ parōpāsiturapi ca gatiḥ
śūlinō'pi tvamēva || 89.6 ||

919

bhṛguṃ kila sarasvatīnikaṭavāsinastāpasā -
strimūrtiṣu samādiśannadhikasattvatām vēditum |
ayaṃ punaranādarāduditaruddharōṣē vidhau
harē'pi ca jihīṃsiṣau girijayā dhṛtē

tvāmagāt || 89.7 || 920

suptaṃ ramāṅkabhuvi paṅkajalōcanaṃ tvāṃ
viprē vinighnati padēna mudōtthitastvam |
sarvaṃ kṣamasva munivarya bhavēt sadā mē
tvatpādacihnamiha bhūṣaṇamityavādīḥ || 89.8 ||

921

niścitya tē ca sudṛḍhaṃ tvayi baddhabhāvāḥ
sārasvatā munivarā dadhirē vimōkṣam |

tvāmēvamacyuta punaścyutidōṣahīnaṃ

sattvōccayaikatanumēva vayaṃ bhajāmaḥ || 89.9 ||

922

jagatsṛṣṭyādaṃ tvāṃ nigamanivahairvandibhiriva

stutaṃ viṣṇō saccitparamarasanirdvaitavapuṣam |

parātmānaṃ bhūman paśupavanitābhāgyanivahaṃ

parītāpaśrāntyai pavanapuravāsin paribhajē || 89.10 ||

923

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnanavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē navatitamam daśakam ॥

āgamādīnām paramatātparyanirūpaṇam

vṛkabhṛgumunimōhinyambarīṣādivṛttē -

ṣvayi tava hi mahattvaṃ sarvaśarvādi-jaitram |

sthitamiha paramātman niṣkalārvāgabhinnaṃ

kimapi yadavabhātaṃ taddhi rūpaṃ tavaiva || 90.1 ||

924

mūrtitrayēśvarasadāśivapañcakaṃ yat

prāhuḥ parātmavapurēva sadāśivō'smin |

tatrēśvarastu sa vikunṭhapada-stvamēva

tritvaṃ punarbhajasi satyapadē tribhāgē || 90.2 ||

925

tatrāpi sāttvikatanuṃ tava viṣṇumāhu -

rdhātā tu sattvaviralō rajasaiva pūrṇaḥ |

sattvōtkāṭatvamapi cāsti tamōvikāra -

cēṣṭādikaṃ ca tava śaṅkaranāmni mūrtau || 90.3 ||

926

taṃ ca trimūrtyatigataṃ parapūruṣaṃ tvām

śarvātmanāpi khalu sarvamayatvahētōḥ |

śaṃsantyupāsanavidhau tadapi svatastu

tvadrūpamityatidṛḍhaṃ bahu naḥ pramāṇam || 90.4 ||

927

śrīśaṅkarō'pi bhagavān sakalēṣu tāva -

ttvāmēva mānayati yō na hi pakṣapātī |

tvanniṣṭhamēva sa hi nāmasahasrakādi vyākhyat bhavatstutiparaśca gatiṃ gatō'ntē 90.5	928
mūrtitrayaṭigamuvāca ca mantraśāstra - syādau kalāyasuṣamaṃ sakalēśvaram tvām dhyānam ca niṣkalamasau praṇavē khalūktvā tvāmēva tatra sakalam nijagāda nānyam 90.6	929
samastasārē ca purāṇasaṅgrahē viśaṃśayaṃ tvaṃmahimaiva varṇyatē trimūrtiyuksatyapadatribhāgataḥ param padam tē kathitam na śūlinaḥ 90.7	930
yat brāhmakalpa iha bhāgavatadvitīya - skandhōditam vapuranāvṛtamīśa dhātrē tasyaiva nāma hariśarvamukham jagāda śrīmādhavaḥ śivaparō'pi purāṇasārē 90.8	931
yē svaprakṛtyanugūṇā giriśam bhajantē tēṣāṃ phalam hi dṛḍhayaiva tadīyabhaktyā vyāsō hi tēna kṛtavānadhikārihētōḥ skāndādikēṣu tava hānīvacō'rthavādaiḥ 90.9	932
bhūtārthakīrtiranuvādaviruddhavādau trēdhārthavādagatayaḥ khalu rōcanārthāḥ skāndādikēṣu bahavō'tra viruddhavādā - stvattāmasattvaparihūtyupaśikṣaṇādyāḥ 90.10	933
yat kiñcidapyaviduṣā'pi vibhō mayōktaṃ tanmantraśāstravacanādyabhidṛṣṭamēva	

vyāsōktisāramayabhāgavatōpagīta

klēśān vidhūya kuru bhaktibharaṃ parātman || 90.11 ||

934

|| iti śrīmannārāyaṇīyē navatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkanavatitamam daśakam ॥

bhaktisvarūpavarṇanam

śrīkr̥ṣṇa tvatpadōpāsanamabhayaṭamaṃ

baddhamithyārthadr̥ṣṭē -

rmartyasyārtasya manyē vyapasarati bhayaṃ

yēna sarvātmanaiva |

yattāvat tvatpraṇītāniha bhajanavidhī -

nāsthitō mōhamārgē

dhāvannapyāvṛtākṣaḥ skhalati na kuhaci -

ddēvadēvākhilātman ॥ 91.1 ॥

935

bhūman kāyēna vācā muhurapi manasā

tvadbalaprēritātmā

yadyat kurvē samastaṃ tadiha paratarē

tvayyasāvarpayāmi |

jātyāpīha śvapākastvayi nihitamaṇaḥ

karmavāgindriyārtha -

prāṇō viśvaṃ punītē na tu vimukhamanā -

stvatpadādvipravaryaḥ ॥ 91.2 ॥

936

bhītirnāma dvitīyādbhavati nanu maṇaḥ

kalpitaṃ ca dvitīyaṃ

tēnaikyābhyāsaśīlō hṛdayamiha yathā -

śakti buddhyā nirundhyām |
māyāviddhē tu tasmin punarapi na tathā
bhāti māyādhināthaṃ
taṃ tvāṃ bhaktyā mahatyā satatamanubhaja -
nnīśa bhītiṃ vijahyām || 91.3 ||

937

bhaktērutpattivṛddhī tava caraṇajuṣāṃ
saṅgamēnaiva puṃsā -
māsādyē puṇyabhājāṃ śriya iva jagati
śrīmatāṃ saṅgamēna |
tatsaṅgō dēva bhūyānmama khalu satataṃ
tanmukhādunmiṣadbhi -
stvanmāhātmyaprakārairbhavati ca sudṛḍhā
bhaktiruddhūtapāpā || 91.4 ||

938

śrēyōmārgēṣu bhaktāvadhikabahumati -
rjanmakarmāṇi bhūyō
gāyan kṣēmāṇi nāmānyapi tadubhayataḥ
pradrutaṃ pradrutātmā |
udyaddhāsaḥ kadācit kuhacidapi rudan
kvāpi garjan pragāya -
nnunmādīva pranṛtyannayi kuru karuṇāṃ
lōkabāhyaścarēyam || 91.5 ||

939

bhūtānyētāni bhūtātmakamapi sakalaṃ
pakṣimatsyān mṛgādīn
martyān mitrāṇi śatrūnapi yamitamati -
stvanmayānyānamāni |

tvatsēvāyāṃ hi sidhyēnmama tava kṛpayā
bhaktidārḍhyaṃ virāga -
stvattattvasyāvabōdhō'pi ca bhuvanapatē
yatnabhēdaṃ vinaiva || 91.6 ||

940

nō muhyan kṣutṛḍādyairbhavasaraṇibhavai -
stvannilīnāśayatvā -
ccintāsātatyāśālī nimiṣalavamapi
tvatpadādaprakampaḥ |
iṣṭāniṣṭēṣu tuṣṭivyaṣanavirahitō
māyikatvāvabōdhā -
jyōtsnābhīstvanakhēndōradhikaśīśiritē -
nātmanā sañcarēyam || 91.7 ||

941

bhūtēṣvēṣu tvadaikyasmṛtisamadhigatau
nādhikārō'dhunā cē -
ttvatprēma tvatkamaitrī jaḍamatiṣu kṛpā
dviṣu bhūyādupēkṣā |
arcāyāṃ vā samarcākutukamurutara -
śraddhayā vardhatāṃ mē
tvatsaṃsēvī tathāpi drutamupalabhatē
bhaktalōkōttamatvam || 91.8 ||

942

āvṛtya tvatsvarūpaṃ kṣitijalamarudā -
dyātmanā vikṣipantī
jīvān bhūyiṣṭhakarmāvalivivaśagatīn
duḥkhajālē kṣipantī |
tvanmāyā mābhibhūnmāmayi bhuvanapatē

kalpatē tatpraśāntyai
tvatpādē bhaktirēvētyavadadayi vibhō
siddhayōgī prabuddhaḥ || 91.9 ||

943

duḥkhānyālōkya jantuṣvalamuditavivē -
kō'hamācāryavaryā -
llabdhvā tvadrūpatattvaṃ guṇacaritakathā -
dyudbhavadbhaktibhūmā |
māyāmēnāṃ taritvā paramasukhamayē
tvatpadē mōditāhē
tasyāyaṃ pūrvaraṅgaḥ pavanapurapatē
nāśayāśēṣarōgān || 91.10 ||

944

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkanavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē dvinavatitamam daśakam ॥

karmamiśrabhaktisvarūpavarṇanam

vēdaissarvāṇi karmāṇyaphalaparatayā

varṇitānīti buddhvā

tāni tvayyarpitānyēva hi samanucaran

yāni naiṣkarmyamīśa |

mā bhūdvēdairniṣiddhē kuhacidapi manaḥ

karmavācāṃ pravṛtti -

rdurvarjaṃ cēdavāptaṃ tadapi khalu bhava -

tyarpayē citprakāśē ॥ 92.1 ॥

945

yastvanyaḥ karmayōgastava bhajanamaya -

statra cābhīṣṭamūrtiṃ

hṛdyāṃ sattvaikarūpāṃ dṛṣadi hṛdi mṛdi

kvāpi vā bhāvayitvā |

puṣpairgandhairnivēdyairapi ca viracitaiḥ

śaktitō bhaktipūtai -

rnityaṃ varyāṃ saparyāṃ vidadhadayi vibhō

tvatprasādaṃ bhajēyam ॥ 92.2 ॥

946

strīśūdrāstvatkathādiśravaṇavirahitā

āsatāṃ tē dayārḥā -

stvatpādāsannayātān dvijakulajanuṣō

hanta śōcāmyaśāntān |
vṛttiyartham tē yajantō bahukathitamapi
tvāmanākarṇayantō
dr̥ptā vidyābhijātyaiḥ kimu na vidadhatē
tādr̥śam mā kṛthā mām || 92.3 ||

947

pāpō'yaṃ kṛṣṇarāmētyabhilapati nijaṃ
gūhituṃ duścaritraṃ
nirlajjasyāsyā vācā bahutarakathanī -
yāni mē vighnitāni |
bhrātā mē vandhyaśīlō bhajati kila sadā
viṣṇumitthaṃ budhāṃstē
nindantyuccairhasanti tvayi nihitamatiṃ -
stādr̥śam mā kṛthā mām || 92.4 ||

948

śvētacchāyaṃ kṛtē tvāṃ munivaravapuṣam
prīṇayantē tapōbhi -
strētāyāṃ sruksruvādyaṅkitamaruṇatanuṃ
yajñarūpaṃ yajantē |
sēvantē tantramārgairvilasadarigadaṃ
dvāparē śyāmalāṅgaṃ
nīlaṃ saṅkīrtanādyairiha kalisamayē
mānuṣāstvāṃ bhajantē || 92.5 ||

949

sō'yaṃ kālēyakālō jayati muraripō
yatra saṅkīrtanādyai -
rniryatnairēva mārgairakhilada na cirā -
ttvatprasādaṃ bhajantē |

jātāstrētākṛtādāvapi hi kila kalau
sambhavaṃ kāmayantē
daivāttatraiva jātān viṣayaviṣarasai -
rmā vibhō vañcayāsmān || 92.6 ||

950

bhaktāstāvat kalau syurdramilabhuvi tatō
bhūriśastatra cōccaiḥ
kāvērīm tāmraparṇīmanu kila kṛtamā -
lām ca puṇyāṃ pratīcīm |
hā māmapyētadantarbhavamapi ca vibhō
kiñcidañcadrasaṃ tva -
yyāśāpāśairnibadhya bhramaya na bhagavan
pūraya tvanniṣēvām || 92.7 ||

951

drṣṭvā dharmadruhaṃ taṃ kalimapakarūṇaṃ
prāṇmahīkṣit parīkṣi -
ddhantum vyākṛṣṭakhaḍgō'pi na vinihatavān
sāravēdī guṇāṃśāt |
tvatsēvādyāśu sidhyēdasadiha na tathā
tvatparē caiṣa bhīru -
ryattu prāgēva rōgādibhirapaharatē
tatra hā śikṣayainam || 92.8 ||

952

gaṅgā gītā ca gāyatryapi ca tulasikā
gōpikācandanaṃ tat
sālagrāmābhipūjā parapuruṣa tathai -
kādaśī nāmavarṇāḥ |
ētānyaṣṭāpyayatnānyayi kalisamayē

tvatprasādapravṛddhyā
kṣipram muktipradānītyabhidadhurṣaya -
stēṣu mām sajjayēthāḥ || 92.9 ||

953

dēvarṣīṇām pitṛṇāmapī na punarṛṇī
kiṅkarō vā sa bhūman
yō'sau sarvātmanā tvām śaraṇamupagata -
ssarvakṛtyāni hitvā |
tasyōtpannam vikarmāpyakhilamapanuda -
syēva cittasthitastvam
tanmē pāpōtthatāpān pavanapurapatē
rundhi bhaktim praṇīyāḥ || 92.10 ||

954

|| iti śrīmannārāyaṇīyē dvinavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē trinavatitamam daśakam ॥

guruśikṣāvarṇanam

bandhusnēhaṃ vijahyāṃ tava hi karuṇayā

tvayyupāvēśitātmā

sarvaṃ tyaktvā carēyaṃ sakalamapi jaga -

dvīkṣya māyāvilāsam |

nānātvādbhrāntijanyāt sati khalu guṇadō -

ṣāvabōdhē vidhīrvā

vyāsēdhō vā kathaṃ tau tvayi nihitamātē -

rvītavaiṣamyabuddhēḥ ॥ 93.1 ॥

955

kṣuttrṣṇālōpamātrē satatakṛtadhiyō

jantavaḥ santyanantā -

stēbhyō vijñānavattvāt puruṣa iha vara -

stajjanirdurlabhaiva |

tatrāpyātmātmanaḥ syātsuhṛdapi ca ripu -

ryastvayi nyastacētā -

stāpōcchittērupāyaṃ smarati sa hi suhṛt

svātmavairī tatō'nyaḥ ॥ 93.2 ॥

956

tvatkāruṇyē pravṛttē ka iva nahi guru -

rlōkavṛttē'pi bhūman

sarvākrāntāpi bhūmirnahi calati tata -

ssatkṣamāṃ śikṣayēyam |
gr̥hṇīyāmīśa tattadviṣayaparicayē -
'pyaprasaktiṃ samīrāt
vyāptatvañcātmanō mē gaganaguruvaśā -
dbhātu nirlēpatā ca || 93.3 ||

957

svacchaḥ syāṃ pāvanō'haṃ madhura udakava -
dvahnivanmā sma gr̥hṇām
sarvānnīnō'pi dōṣaṃ taruṣu tamiva mām
sarvabhūtēṣvavēyām |
puṣṭirnaṣṭiḥ kalānām śasīna iva tanō -
rnātmanō'stīti vidyām
tōyādivyastamārtāṇḍavadapi ca tanu -
ṣvēkatām tvatprasādāt || 93.4 ||

958

snēhādvvyādhāttaputrapraṇayamṛtakapō -
tāyitō mā sma bhūvaṃ
prāptaṃ prāśnan saheya kṣudhamapi śayuvat
sindhuvatsyāmagādhaḥ |
mā paptaṃ yōṣidādu śikhini śalabhavat
bhṛṅgavat sārabhāgī
bhūyāsaṃ kintu tadvaddhanacayanavaśā -
nmāhamīśa praṇēśam || 93.5 ||

959

mā baddhyāsaṃ taruṇyā gaja iva vaśayā
nārjayēyaṃ dhanaughaṃ
hartānyastaṃ hi mādhvīhara iva mṛgava -
nmā muhaṃ grāmyagītaiḥ |

nātyāsajjēya bhōjyē jhaṣa iva baḍisē
piṅgalāvannirāśaḥ
supyāṃ bhartavyayōgāt kurara iva vibhō
sāmiṣō'nyairna hanyai || 93.6 ||

960

vartēya tyaktamānaḥ sukhamatisīśuva -
nnissahāyaścarēyaṃ
kanyāyā ēkaśēṣō valaya iva vibhō
varjitānyōnyaghōṣaḥ |
tvaccittō nāvabuddhyai paramiṣukṛdiva
kṣmābhṛdāyānaghōṣaṃ
gēhēṣvanyapraṇītēṣvahiriva nivasā -
nyundurōrmandirēṣu || 93.7 ||

961

tvayyēva tvatkṛtaṃ tvaṃ kṣapayasi jagadi -
tyūrṇanābhāt pratīyāṃ
tvaccintā tvatsvarūpaṃ kuruta iti dṛḍhaṃ
śikṣayē pēśakārāt |
viḍbhasmātmā ca dēhō bhavati guruvarō
yō vivēkaṃ viraktiṃ
dhattē sañcintyamānō mama tu bahurujā -
pīḍitō'yaṃ viśēṣāt || 93.8 ||

962

hī hī mē dēhamōhaṃ tyaja pavanapurā -
dhīśa yatprēmahētō -
rgēhē vittē kalatrādiṣu ca vivaśitā -
stvatpadaṃ vismaranti |
sō'yaṃ vahnēśśunō vā paramiha parata -

ssāmprataṃ cākṣikarṇa -
tvagjihvādya vikarṣantyavaśamata itaḥ
kō'pi na tvatpadābjē || 93.9 ||

963

durvārō dēhamōhō yadi punaradhunā
tarhi niśśēṣarōgān
hṛtvā bhaktiṃ draḍhiṣṭhām kuru tava padapa -
ñkēruhē paṅkajākṣa |
nūnaṃ nānābhavāntē samadhigatamimaṃ
muktidaṃ vipradēhaṃ
kṣudrē hā hanta mā mā kṣipa viṣayarasē
pāhi māṃ mārutēśa || 93.10 ||

964

|| iti śrīmannārāyaṇīyē trinavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē caturnavatitamam daśakam ॥

tatvajñānōtpattiprakāraṇanam,

bandhamōkṣasvarūpavarṇanam, bhaktiprārthanāvarṇanam ca

śuddhā niṣkāmadharmaiḥ pravaragurugirā

tatsvarūpaṁ paraṁ tē

śuddham dēhēndriyādivyapagatamakhila -

vyāptamāvēdayantē |

nānātvasthaulyakārśyādi tu guṇajavapu -

ssaṅgatō'dhyāsitaṁ tē

vahnērdāruprabhēdēṣviva mahadaṇutā -

dīptatāśāntatādi ॥ 94.1 ॥

965

ācāryākhyādharasthāraṇisamanumila -

cchiṣyarūpōttarāra -

ṇyāvēdhōdbhāsītēna sphuṭataraparibō -

dhāgninā dahyamānē |

karmālīvāsanātatkṛtatanubhuvana -

bhrāntikāntārapūrē

dāhyābhāvēna vidyāśikhini ca viratē

tvanmayī khalvavasthā ॥ 94.2 ॥

966

ēvaṁ tvatprāptitō'nyō nahi khalu nikhila -

klēśahānērupāyō

naikāntātyantikāstē kṛṣivadaḡadaṣāḡ -
guṇyaṣaḡkarmayōḡāḡ |
durvaikalyairakalyā api nigamapathā -
statphalānyapyavāptā
mattāstvām viṣmarantaḡ prasajati patanē
yāntyanantān viṣādān || 94.3 ||

967

tvallōkāḡanyalōkaḡ kvanu bhayarahitō
yat parārdhadvayāntē
tvadbhītassatyalōkē'pi na sukhavasatiḡ
padmabhūḡ padmanābha |
ēvaḡ bhāvē tvadharmārjitabahutamasām
kā kathā nārakāṇām
tanmē tvaḡ chindhi bandhaḡ varada kṛpaṇaba -
ndhō kṛpāpūrasindhō || 94.4 ||

968

yāthārthyāttvanmayasyaiva hi mama na vibhō
vastutō bandhamōkṣau
māyāvidyātanubhyām tava tu viracitau
svapnabōdhōpamau tau |
baddhē jīvadvimuktiḡ gatavati ca bhidā
tāvatī tāvadēkō
bhuṅktē dēhadrumasthō viṣayaphalarasā -
nnāparō nirvyathātmā || 94.5 ||

969

jīvanmuktatvamēvaḡvidhamiti vacasā
kiḡ phalaḡ dūradūre
tannāmāśuddhabuddhērna ca laghu manasa -

śśōdhanam bhaktitō'nyat |
tanmē viṣṇō kṛṣṣṭhāstvayi kṛtasakala -
prārpaṇam bhaktibhāram
yēna syām maṅkṣu kiñcidguruvacanamila -
ttvatprabōdhastvadātmā || 94.6 ||

970

śabdabrahmaṇyapīha prayatitamanasa -
stvām na jānanti kēcit
kaṣṭam vandhyaśramāstē cirataramiha gām
bibhratē niṣprasūtim |
yasyām viśvābhirāmāssakalamalaharā
divyalīlāvatārāḥ
saccitsāndram ca rūpam tava na nigaditam
tām na vācam bhriyāsam || 94.7 ||

971

yō yāvān yādṛśō vā tvamiti kimapi nai -
vāvagacchāmi bhūma -
nnēvañcānanyabhāvastvadanubhajanamē -
vādriyē caidyavairin |
tvallīṅgānām tvadaṅghripriyajanasadasām
darśanasparśanādi -
rbhūyānmē tvatprapūjānatinutiguṇaka -
rmānukīrtyādarō'pi || 94.8 ||

972

yadyallabhyēta tattattava samupahṛtam
dēva dāsō'smi tē'ham
tvadgēhōnmārjanādyam bhavatu mama muhuḥ
karma nirmāyamēva |

sūryāgnibrāhmaṇātmādiṣu lasitacatu -
rbāhumārādhayē tvāṃ
tvatprēmārdratvarūpō mama satatamabhi -
ṣyandatāṃ bhaktiyōgaḥ || 94.9 ||

973

aikyaṃ tē dānahōmavrataniyamatapa -
ssāṅkhyayōgairdurāpaṃ
tvatsaṅgēnaiva gōpyaḥ kila sukṛtitamāḥ
prāpurānandasāndram |
bhaktēṣvanyēṣu bhūyassvapi bahumanuṣē
bhaktimēva tvamāsāṃ
tanmē tvadbhaktimēva draḍhaya hara gadān
kṛṣṇa vātālayēśa || 94.10 ||

974

|| iti śrīmannārāyaṇīyē caturnavatitamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē pañcanavatitamam daśakam ॥

kaivalyasiddhiprakāraṇanam

ādaḥ hairaṇyagarbhīm tanumavikalajī -

vātmikāmāsthitaśtvaṃ

jīvatvaṃ prāpya māyāguṇagaṇakhacitō

vartasē viśvayōnē |

tatrōdvṛddhēna sattvēna tu guṇayugalaṃ

bhaktibhāvaṃ gatēna

chitvā sattvaṃ ca hitvā punaranupahitō

vartitāhē tvamēva || 95.1 ||

975

sattvōnmēṣāt kadācit khalu viṣayarasē

dōṣabōdhē'pi bhūman

bhūyō'pyēṣu pravṛttissatamasi rajasi

prōddhatē durnivārā |

cittaṃ tāvadguṇāśca grathitamihā mitha -

stāni sarvāṇi rōddhuṃ

turyē tvayyēkabhaktiśśaraṇamiti bhavān

haṃsarūpī nyagādīt || 95.2 ||

976

santi śrēyāṃsi bhūyāṃsyapi rucibhidayā

karmināṃ nirmītāni

kṣudrānandāśca sātā bahuvidhagatayaḥ

kṛṣṇa tēbhyō bhavēyuh |
tvam cācakhyātha sakhyē nanu mahitatamām
śrēyasām bhaktimēkām
tvadbhaktyānandatulyaḥ khalu viṣayajuṣām
sammadaḥ kēna vā syāt || 95.3 ||

977

tvadbhaktyā tuṣṭabuddhēḥ sukhamiha caratō
vicyutāśasya cāśāḥ
sarvāḥ syuh saukhyamayyaḥ salilakuharaga -
syēva tōyaikamayyaḥ |
sō'yaṁ khalvindralōkaṁ kamalajabhavanam
yōgasiddhīśca hr̥dyāḥ
nākāṅkṣatyētadāstām svayamanupatitē
mōkṣasaukhyē'pyanīhaḥ || 95.4 ||

978

tvadbhaktō bādhyamānō'pi ca viṣayarasai -
rindriyāśāntihētō -
rbhaktyaivākramyamāṇaiḥ punarapi khalu tai -
rdurbalairnābhijayyaḥ |
saptārcirdīpitārcirdahati kila yathā
bhūridāruprapaṅcam
tvadbhaktyōghē tathaiva pradahati duritam
durmadaḥ kvēndriyāṇām || 95.5 ||

979

cittārdrībhāvamuccairvapuṣi ca pulakam
harṣabāṣpaṁ ca hitvā
cittam śuddhyētkatham vā kimu bahutapasā
vidyayā vītabhaktēḥ |

tvadgāthāsvādasiddhāñjanasatatamarī -
mṛjyamānō'yamātmā
cakṣurvāt tattvasūkṣmam bhajati na tu tathā -
bhyastayā tarkakōṭyā || 95.6 ||

980

dhyānam tē śīlayēyam samatanusukhaba -
ddhāsanō nāsikāgra -
nyastākṣaḥ pūrakādyairjitapavanapatha -
ścittapadmaṁ tvavāñcam |
ūrdhvāgraṁ bhāvayitvā ravividhuśikhinaḥ
saṁvicintyōpariṣṭāt
tatrasthaṁ bhāvayē tvāṁ sajalajaladhara -
śyāmalaṁ kōmalāṅgam || 95.7 ||

981

ānīlaślakṣṇakēśaṁ jvalitamakarasa -
tkuṇḍalaṁ mandahāsa -
syandārdraṁ kaustubhaśrīparigatavanamā -
lōruhārābhirāmam |
śrīvatsāṅkaṁ subāhuṁ mṛdulasadudaraṁ
kāñcanacchāyacēlaṁ
cārusnigdhōrumambhōruhalalitapadaṁ
bhāvayē'haṁ bhavantam || 95.8 ||

982

sarvāṅgēṣvaṅga raṅgatkutukamati muhu -
rdhārayannīśa cittaṁ
tatrāpyēkatra yuñjē vadanasarasijē
sundarē mandahāsē |
tatrālīnaṁ tu cētaḥ paramasukhacida -

*dvaitarūpē vitanva -
nnanyannō cintayēyam muhuriti samupā -
rūḍhayōgō bhavēyam || 95.9 ||*

983

*itthaṁ tvaddhyānayōgē sati punaraṇimā -
dyaṣṭasaṁsiddhayastāḥ
dūraśrutyādayō'pi hyahamahamikayā
sapatēyurmurārē |
tvatsamprāptau vilambāvahamakhilamidaṁ
nādriyē kāmayē'haṁ
tvāmēvānandapūrṇaṁ pavanapurapatē
pāhi mām sarvatāpāt || 95.10 ||*

984

|| iti śrīmannārāyaṇīyē pañcanavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ṣaṇṇavatitamam daśakam ॥

bhagavadvibhūti-varṇanam,

karmajñānabhaktimārgādhikārinirūpaṇam,

cittōpaśamanaprārthanā ca

tvam hi brahmaiva sākṣāt paramurumahima -

nnakṣarāṇāmakāra -

stārō mantrēṣu rājñām manurasi muniṣu

tvam bhṛgurnāradō'pi |

prahlādō dānavānām paśuṣu ca surabhiḥ

pakṣiṇām vainatēyō

nāgānāmasyanantassurasaridapi ca

srōtasām viśvamūrtē ॥ 96.1 ॥

985

brahmaṇyānām balistvam kratuṣu ca japaya -

jñō'si vīrēṣu pārthō

bhaktānāmuddhavastvam balamasi balinām

dhāma tējasvinām tvam |

nāstyantastvadvibhūtērvikasadatīśayam

vastu sarvam tvamēva

tvam jīvastvam pradhānam yadiha bhavadṛtē

tanna kiñcit prapañcē ॥ 96.2 ॥

986

dharmam varṇāśramāṇām śrutipathavihitam
tvatparatvēna bhaktyā
kurvantō'ntarvirāgē vikasati śanakaiḥ
santyaajantō labhantē |
sattāsphūrtipriyatvātmakamakhilapadā -
rthēṣu bhinnēṣvabhinnam
nirmūlam viśvamūlam paramamahamiti
tvadvibōdham viśuddham || 96.3 ||

987

jñānam karmāpi bhaktistritayamiha bhava -
tprāpakam tatra tāva -
nnirviṇṇānāmasēṣē viṣaya iha bhavēt
jñānayōgē'dhikārah |
saktānām karmayōgastvayi hi vinihitō
yē tu nātyantasaktāḥ
nāpyatyantam viraktāstvayi ca dhṛtarasā
bhaktiyōgō hyamīṣām || 96.4 ||

988

jñānam tvadbhaktatām vā laghu sukṛtavaśā -
nmartyalōkē labhantē
tasmāttatraiva janma sprhayati bhagavan
nākagō narakō vā |
āviṣṭam māṁ tu daivādbhavajalanidhipō -
tāyitē martyadēhē
tvam kṛtvā karṇadhāram gurumanugūṇavā -
tāyitastārayēthāḥ || 96.5 ||

989

avyaktaṁ mārgayantaḥ śrutibhirapi nayaiḥ
kēvalajñānalubdhāḥ
kliśyantē'tīva siddhiṁ bahutarajanuṣā -
manta ēvāpnuvanti |
dūrasthaḥ karmayōgō'pi ca paramaphalē
nanvayaṁ bhaktiyōga -
stvāmūlādēva hr̥dyastvaritamayi bhava -
tprāpakō vardhatām mē || 96.6 ||

990

jñānāyaivātiyatnam munirapavadatē
brahmatattvaṁ tu śṛṇvan
gāḍham tvatpādabhaktiṁ śaraṇamayati ya -
stasya muktiḥ karāgrē |
tvaddhyānē'pīha tulyā punarasukaratā
cittacāñcalyahētō -
rabhyāsādāśu śakyaṁ tadapi vaśayitum -
tvatkr̥pācārutābhyām || 96.7 ||

991

nirviṇṇaḥ karmamārgē khalu viṣamatamē
tvatkathādaḥ ca gāḍham
jātaśraddhō'pi kāmānayaḥ bhuvanapatē
naiva śaknōmi hātum |
tadbhūyō niścayēna tvayi nihitamanā
dōṣabuddhyā bhajaṁstān
puṣṇīyāṁ bhaktimēva tvayi hr̥dayagatē
maṅkṣu naṅkṣyanti saṅgāḥ || 96.8 ||

992

kaścīt klēśārjitārthakṣayavimalamati -
rnudyamānō janaughaiḥ
prāgēvaṃ prāha viprō na khalu mama janaḥ
kālakarmagrahā vā |
cētō mē duḥkhahētustadiha guṇagaṇam
bhāvayatsarvakārī -
tyuktvā śāntō gatastvām mama ca kuru vibhō
tādrśīm cittaśāntim || 96.9 ||

993

ailaḥ prāgurvaśīm pratyativivaśamanāḥ
sēvamānaściraṃ tām
gāḍhaṃ nirvidya bhūyō yuvatisukhamidaṃ
kṣudramēvēti gāyan |
tvadbhaktim prāpya pūrṇaḥ sukhataaramacara -
ttadvaduddhūtaśaṅgaṃ
bhaktōttaṃsaṃ kriyā māṃ pavanapurapatē
hanta mē rundhi rōgān || 96.10 ||

994

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ṣaṇṇavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē saptanavatitamam daśakam ॥

uttamabhaktiprārthanā, mārkaṇḍēyōpākhyānam ca
traiguṇyādbhinnarūpaṁ bhavati hi bhuvanē
hīnamadhyōttamaṁ yat
jñānaṁ śraddhā ca kartā vasatirapi sukhaṁ
karma cāhārabhēdāḥ |
tvatkṣētratvanniṣēvādi tu yadiha puna -
stvatparaṁ tatttu sarvaṁ
prāhurnairguṇyaniṣṭhaṁ tadanubhajanatō
mañkṣu siddhō bhavēyam ॥ 97.1 ॥

995

tvayyēva nyastacittaḥ sukhamayi vicaran
sarvacēṣṭāstvadartham
tvadbhaktaiḥ sēvyamānānapi caritacarā -
nāśrayan puṇyadēśān |
dasyau viprē mṛgādiṣvapi ca samamati -
rmucyamānāvamāna -
spardhāsūyādidōṣaḥ satatamakhilabhū -
tēṣu sampūjayē tvām ॥ 97.2 ॥

996

tvadbhāvō yāvadēṣu sphurati na viśadam
tāvadēvaṁ hyupāstiṁ
kurvannaikātmyabōdhē jhaṭiti vikasati

tvānmayō'haṃ carēyam |
tvaddharmasyāśya tāvat kimapi na bhagavan
prastutasya praṇāśa -
stasmātsarvātmanaiva pradiśa mama vibhō
bhaktimārgam manōjñam || 97.3 ||

997

taṃ cainaṃ bhaktiyōgam draḍhayitumayi mē
sādhyamārōgyamāyu -
rdisṭyā tatrāpi sēvyam tava caraṇamahō
bhēṣajāyēva dugdham |
mārkaṇḍēyō hi pūrvam gaṇakanigadita -
dvādaśābdāyuruccaiḥ
sēvitvā vatsaram tvāṃ tava bhaṭanivahai -
rdrāvayāmāsa mṛtyum || 97.4 ||

998

mārkaṇḍēyaścirāyuh sa khalu punarapi
tvatparaḥ puṣpabhadra -
tīrē ninyē tapasyannatulasukharatiḥ
ṣaṭ tu manvantarāṇi |
dēvēndraḥ saptaṃastam surayuvatimaru -
nmanmathairmōhayiṣyan
yōgōṣmapluṣyamāṇairna tu punaraśaka -
ttvajjanam nirjayēt kaḥ || 97.5 ||

999

prītyā nārāyaṇākhyastvamatha narasakhaḥ
prāptavānasya pārśvam
tuṣṭyā tōṣṭūyamānaḥ sa tu vividhavarai -
rlōbhitō nānumēnē |

draṣṭuṁ māyāṁ tvadīyāṁ kila punaravṛṇō -
dbhaktitrptāntarātmā
māyāduḥkhānabhijñastadapi mṛgayatē
nūnamāścaryahētōḥ || 97.6 ||

1000

yātē tvayyāśu vātākulajaladagala -
ttōyapūrṇātighūrṇa -
tsaptārṇōrāśimagnē jagati sa tu jalē
sambhraman varṣakōṭīḥ |
dīnaḥ praikṣiṣṭa dūrē vaṭadalaśayanam
kañcidāścaryabālam
tvāmēva śyāmalāṅgam vadanasarasija -
nyastapādāṅgulikam || 97.7 ||

1001

drṣṭvā tvāṁ hrṣṭarōmā tvaritamupagataḥ
spraṣṭukāmō munīndraḥ
śvāsēnāntarniviṣṭaḥ punariha sakalam
drṣṭavān viṣṭapaugham |
bhūyō'pi śvāsavātairbahiranupatitō
vīkṣitastvatkaṭākṣai -
rmōdādāślēṣṭukāmastvayi pihitatanau
svāśramē prāgvadāsīt || 97.8 ||

1002

gauryā sārdham tadagrē purabhidatha gata -
stvatpriyaprēkṣaṇārthī
siddhānēvāsyā datvā svayamayamajarā -
mṛtyutādīn gatō'bhūt |
ēvam tvatsēvayaiva smararipurapi sa

prīyatē yēna tasmā -
nmūrtitrāyātmakastvaṃ nanu sakalanīya -
ntēti suvyaktamāsīt || 97.9 ||

1003

tryaṃśēsmin satyalōkē vidhiharipurabhi -
nmandirāṇyūrdhvamūrdhvaṃ
tēbhyō'pyūrdhvaṃ tu māyāvikṛtīvirahitō
bhāti vaikuṇṭhalōkaḥ |
tatra tvaṃ kāraṇāmbhasyapi paśupakulē
śuddhasattvaikarūpī
saccitbrahmādvayātmā pavanapurapatē
pāhi mām sarvarōgāt || 97.10 ||

1004

|| iti śrīmannārāyaṇīyē saptanavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē aṣṭanavatitamam daśakam ॥

niṣkalabrahmōpāsanā

yasminnētadvibhātaṃ yata idamabhava -

dyēna cēdaṃ ya ēta -

dyō'smāduttīrṇarūpaḥ khalu sakalamidaṃ

bhāsitaṃ yasya bhāsā |

yō vācāṃ dūradūrē punarapi manasāṃ

yasya dēvā munīndrāḥ

nō vidyustattvarūpaṃ kimu punaraparē

kṛṣṇa tasmai namastē ॥ 98.1 ॥

1005

janmāthō karma nāma sphuṭamiha guṇadō -

ṣādikaṃ vā na yasmin

lōkānāmūtayē yaḥ svayamanubhajatē

tāni māyānusārī |

bibhracchaktīrarūpō'pi ca bahutararū -

pō'vabhātyadbhutātmā

tasmai kaivalyadhāmnē pararasaparipū -

rṇāya viṣṇō namastē ॥ 98.2 ॥

1006

nō tiryāñcaṃ na martyaṃ na ca suramasuraṃ

na striyaṃ nō pumāṃsaṃ

na dravyaṃ karma jātiṃ guṇamapi sadasa -

dvāpi tē rūpamāhuḥ |
śiṣṭam yat syānniṣēdhē sati nigamaśatai -
rlakṣaṇāvṛttitastat
kṛcchrēṇāvēdyamānam paramasukhamayaṁ
bhāti tasmai namastē || 98.3 ||

1007

māyāyām bimbitastvaṁ sṛjasi mahadaha -
ṅkāratanmātrabhēdai -
rbhūtagrāmēndriyādyairapi sakalajaga -
tsvapnasaṅkalpakalpam |
bhūyaḥ saṁhṛtya sarvaṁ kamaṭha iva padā -
nyātmanā kālaśaktyā
gambhīrē jāyamānē tamasi vitimirō
bhāsi tasmai namastē || 98.4 ||

1008

śabdabrahmēti karmētyaṇuriti bhagavan
kāla ityālapanti
tvāmēkaṁ viśvahētuṁ sakalamayatayā
sarvathā kalpyamānam |
vēdāntairyattu gītaṁ puruṣaparacidā -
tmābhidhaṁ tatttu tattvaṁ
prēkṣāmātrēṇa mūlaprakṛtivilikṛtikṛt
kṛṣṇa tasmai namastē || 98.5 ||

1009

sattvēnāsattayā vā na ca khalu sadasa -
ttvēna nirvācyarūpā
dhattē yāsāvavidyā guṇaphaṇimativa -
dviśvadṛśyāvabhāsam |

vidyātvam saiva yātā śrutivacanalavai -
ryatkṛpāsyandalābhē
saṃsārāraṇyasadyastruṭanaparaśutā -
mēti tasmai namastē || 98.6 ||

1010

bhūṣāsu svarṇavadvā jagati ghaṭaśarā -
vādikē mṛttikāva -
ttattvē sañcintyamānē sphurati tadadhunā -
pyadvitīyam vapustē |
svapnadraṣṭuḥ prabōdhē timiralayavidhau
jīrṇarajjōśca yadva -
dvidyālābhē tathaiva sphuṭamapi vikasēt
kṛṣṇa tasmai namastē || 98.7 ||

1011

yadbhītyōdēti sūryō dahati ca dahanō
vāti vāyustathānyē
yadbhītāḥ padmajādyāḥ punarucitabalī -
nāharantē'nukālam |
yēnaivārōpitāḥ prāñnijapadamapi tē
cyāvitāraśca paścā -
ttasmai viśvam niyantrē vayamapi bhavatē
kṛṣṇa kurmaḥ praṇāmam || 98.8 ||

1012

trailōkyam bhāvayantaṃ triguṇamayamidaṃ
tryakṣarasyaikavācyam
trīśānāmaikyarūpaṃ tribhirapi nigamai -
rgīyamānasvarūpam |
tisrōvasthā vidantaṃ triyugajanijuṣam

trikramākrāntaviśvaṃ
traikālyē bhēdahīnaṃ tribhirahamaniśaṃ
yōgabhēdairbhajē tvām || 98.9 ||

1013

satyaṃ śuddhaṃ vibuddhaṃ jayati tava vapu -
rnityamuktaṃ nirīhaṃ
nirdvandvaṃ nirvikāraṃ nikhilaguṇagaṇa -
vyañjanādhārabhūtaṃ |
nirmūlaṃ nirmalaṃ tanniravadhimahimō -
llāsi nirlīnamanta -
rnissaṅgānāṃ munīnāṃ nirupamaparamā -
nandasāndraprakāśam || 98.10 ||

1014

durvāraṃ dvādaśāraṃ triśataparimila -
tṣaṣṭiparvābhivītaṃ
sambhrāmyat krūravēgaṃ kṣaṇamanu jagadā -
cchīdya sandhāvamānam |
cakraṃ tē kālarūpaṃ vyathayatu na tu māṃ
tvatpadaikāvalambaṃ
viṣṇō kāruṇyasindhō pavanapurapatē
pāhi sarvāmayaughāt || 98.11 ||

1015

|| iti śrīmannārāyaṇīyē aṣṭanavatitamam daśakam samāptam ||

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaśatatamaṁ daśakam ॥

bhagavanmāhātmyānuvarṇanam

viṣṇōrvīryāṇi kō vā kathayatu dharaṇēḥ
kaśca rēṇunmimītē
yasyaivāṅghritrayēṇa trijagadabhimitaṁ
mōdatē pūrṇasampat |
yō'sau viśvāni dhattē priyamiha paramaṁ
dhāma tasyābhiyāyāṁ
tvadbhaktā yatra mādhyantyaṁṛtarasamara -
ndasya yatra pravāhaḥ ॥ 99.1 ॥

1016

ādyāyāśēṣakartrē pratinimiṣanavī -
nāya bhartrē vibhūtē -
rbhaktātmā viṣṇavē yaḥ pradiśati havirā -
dīni yajñārcanādau |
kṛṣṇādyam janma yō vā mahadiha mahatō
varṇayētsō'yamēva
prītaḥ pūrṇō yaśōbhistvaritamabhisarēt
prāpyamantē padaṁ tē ॥ 99.2 ॥

1017

hē stōtāraḥ kavīndrāstamiha khalu yathā
cētayadhvē tathaiva
vyaktaṁ vēdasya sāraṁ praṇuvata jananō -

pāttalīlākathābhiḥ |
jānantaścāsyā nāmānyakhilasukhakarā -
ṇīti saṅkīrtayadhvaṃ
hē viṣṇō kīrtanādyastava khalu mahata -
stattvabōdhaṃ bhajēyam || 99.3 ||

1018

viṣṇōḥ karmāṇi sampaśyata manasi sadā
yaiḥ sa dharmānabadhnā -
dyānīndrasyaīṣa bhṛtyaḥ priyasakha iva ca
vyātanōt kṣēmakārī |
vikṣantē yōgasiddhāḥ parapadamaniśaṃ
yasya samyak prakāśaṃ
viprēndrā jāgarūkāḥ kṛtabahunutayō
yacca nirbhāsayantē || 99.4 ||

1019

nō jātō jāyamānō'pi ca samadhigata -
stvanmahimnō'vasānaṃ
dēva śrēyāṃsi vidvān pratimuhurapi tē
nāma śaṃsāmi viṣṇō |
taṃ tvāṃ saṃstaumi nānāvidhanutivacanai -
rasya lōkatrayasyā -
pyūrdhvaṃ vibhrājamānē viracitavasatiṃ
tatra vaikuṇṭhalōkē || 99.5 ||

1020

āpaḥ sṛṣṭyādiyanyāḥ prathamamayi vibhō
garbhadēśē dadhustvāṃ
yatra tvayyēva jīvā jalaśayana harē
saṅgatā aikyamāpan |

tasyājasya prabhō tē vinihitamabhavat
padmamēkaṃ hi nābhau
dikpatraṃ yat kilāhuḥ kanakadharaṇibhṛt
karṇikaṃ lōkarūpam || 99.6 ||

1021

hē lōkā viṣṇurētadbhuvanamajanaya -
ttanna jānītha yūyaṃ
yuṣmākaṃ hyantarasthaṃ kimapi tadaparaṃ
vidyatē viṣṇurūpam |
nīhāraprakhyamāyāparivṛtamanasō
mōhitā nāmarūpaiḥ
prānaprītyaikatrptāścaratha makhaparā
hanta nēcchā mukundē || 99.7 ||

1022

mūrdhnāmakṣṇāṃ padānāṃ vahasi khalu saha -
srāṇi sampūrya viśvaṃ
tatprōtkramyāpi tiṣṭhan parimitavivarē
bhāsi cittāntarē'pi |
bhūtaṃ bhavyaṃ ca sarvaṃ parapuruṣa bhavān
kiñca dēhēndriyādi -
śvāviṣṭō'pyudgatatvādamṛtasukharasaṃ
cānubhuṅkṣē tvamēva || 99.8 ||

1023

yattu trailōkyarūpaṃ dadhadapi ca tatō
nīrgatōnantaśuddha -
jñānātmā vartasē tvaṃ tava khalu mahimā
sō'pi tāvān kimanyat |
stōkastē bhāga ēvākhilabhuvanatayā

*dṛśyatē tryaṃśakalpaṃ
bhūyiṣṭhaṃ sāndramōdātmakamupari tatō
bhāti tasmai namastē || 99.9 ||*

1024

*avyaktaṃ tē svarūpaṃ duradhigamatamaṃ
tattu śuddhaikasattvaṃ
vyaktaṃ cāpyētaḍēva sphuṭamamṛtarasā -
mbhōdhikallōlatulyam |
sarvōtkṛṣṭāmbhīṣṭāṃ tadiha guṇarasē -
naiva cittaṃ harantīm
mūrtim tē saṃśrayē'haṃ pavanapurapatē
pāhi mām kṛṣṇa rōgāt || 99.10 ||*

1025

|| iti śrīmannārāyaṇīyē ēkōnaśatatamaṃ daśakam samāptam ||

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīmannārāyaṇīyē śatatamaṁ daśakam ॥

kēśādipādavarṇanam

agrē paśyāmi tējō nibiḍatara kalā -
yāvalī lōbhanīyaṁ
pīyūṣāplāvitō'haṁ tadanu tadudarē
divyakaiśōravēṣam |
tāruṇyārambharamyaṁ paramasukharasā -
svādarōmāñcitāṅgai -
rāvītaṁ nāradādyairvilasadupaniṣa -
tsundarīmaṇḍalaiśca ॥ 100.1 ॥

1026

nīlābhaṁ kuñcitāgraṁ ghanamamalataramaṁ
saṁyataṁ cārubhaṅgyā
ratnōttaṁsābhīrāmaṁ valayitamudaya -
ccandrakaiḥ piñchajālaiḥ |
mandārasraṇnivītaṁ tava pṛthukabarī -
bhāramālōkayē'haṁ
snigdhaśvētōrdhvapuṇḍrāmapi ca sulalitāṁ
phālabālēnduvīthīm ॥ 100.2 ॥

1027

hṛdyaṁ pūrṇānukampārṇavamṛdulaharī -
cañcalabhrūvilāsai -
rānīlasnigdhapakṣmāvaliparilasitaṁ

nētrayugmaṃ vibhō tē |
 sāndracchāyaṃ viśālāruṇakamaladalā -
 kāramāmugdhatāraṃ
 kāruṇyālōkalilāśīsiritabhuvanaṃ
 kṣīpyatāṃ mayyanāthē || 100.3 ||

1028

uttuṅgōllāsināsaṃ harimaṇimukura -
 prōllasadgaṇḍapālī -
 vyālōlatkarṇapāśāñcitamakaramaṇī -
 kuṇḍaladvandvadīpram |
 unmīladdantapaṅktisphuradaruṇatara -
 cchāyabimbādharāntaḥ
 prītiprasyandimandasmitamadhurataraṃ
 vaktramudbhāsatāṃ mē || 100.4 ||

1029

bāhudvandvēna ratnōjjvalavalayabhṛtā
 śōṇapāṇipravālē -
 nōpāttāṃ vēṇunālīm prasṛtanakhamayū -
 khāṅgulīsaṅgaśārām |
 kṛtvā vaktrāravindē sumadhuravikasa -
 drāgamudbhāvyamānaiḥ
 śabdabrahmāmṛtaistvaṃ śīsiritabhuvanaḥ
 siñca mē karṇavīthīm || 100.5 ||

1030

utsarpatkaustubhaśrītatibhiraruṇitaṃ
 kōmalaṃ kaṇṭhadēśaṃ
 vakṣaḥ śrīvatsaramyaṃ taralatarasamu -
 ddīprahārapratānam |

nānāvarṇaprasūnāvalikisalayinīm

vanyamālāṃ vilōla -

llōlambāṃ lambamānāmurasi tava tathā

bhāvayē ratnamālāṃ || 100.6 ||

1031

aṅgē pañcāṅgarāgairatiśayavikasa -

tsaurabhākṛṣṭalōkaṃ

līnānēkatrilōkīvitatimapī kṛśāṃ

bibhrataṃ madhyavallīm |

śakrāśmanyastataptōjjvalakanakanibhaṃ

pītacēlaṃ dadhānaṃ

dhyāyāmō dīptaraśmisphuṭamañiraśanā -

kiṅkiṇīmaṇḍitaṃ tvām || 100.7 ||

1032

ūrū cārū tavōrū ghanamasṛṇarucāu

cittacōrau ramāyāḥ

viśvakṣōbhaṃ viśaṅkya dhruvamaniśamubhau

pītacēlāvṛtāṅgau |

ānamrāṇāṃ purastānnyasanadhṛtasama -

stārthapālīsamudga -

cchāyaṃ jānudvayaṃ ca kramapṛthulamanō -

jñē ca jaṅghē niṣēvē || 100.8 ||

1033

mañjīraṃ mañjunādairiva padabhajanaṃ

śrēya ityālapantaṃ

pādāgraṃ bhrāntimajjatpraṇatajanamanō -

mandarōddhārakūrmam |

uttuṅgātāmrrarājannakharahimakara -

jyōtsnayā cā'sritānāṃ
santāpadhvāntahantrīm tatimanukalayē
maṅgalāmaṅgulīnām || 100.9 ||

1034

yōgīndrāṇāṃ tvadaṅgēṣvadhikasumadhuraṃ
muktibhājāṃ nivāsō
bhaktānāṃ kāmavarṣadyutarukisalayaṃ
nātha tē pādamūlam |
nityaṃ cittasthitaṃ mē pavanapurapatē
kṛṣṇa kārūṇyasindhō
hṛtvā niśśēṣatāpān pradiśatu paramā -
nandasandōhalakṣmīm || 100.10 ||

1035

ajñātvā tē mahattvaṃ yadiha nigaditaṃ
viśvanātha kṣamēthāḥ
stōtraṃ caitatsahasrōttaramadhikatarāṃ
tvatprasādāya bhūyāt |
dvēdhā nārāyaṇīyaṃ śrutiṣu ca januṣā
stutyatāvarṇanēna
sphītaṃ līlāvatārairidamiha kurutā -
māyurārōgyasaukhyam || 100.11 ||

1036

|| iti śrīmannārāyaṇīyē śatatamaṃ daśakam samāptam ||